

PROGRAMMABEGROTING PURMEREND

2019-2022

I N H O U D S O P G A V E

AANBIEDINGSBRIEF	3
Aanbiedingsbrief	3
LEESWIJZER	5
DE PROGRAMMA'S	8
1. Publieksdiensten	9
2. Samenleving	12
3. Wonen	24
4. Milieu	27
5. Bereikbaarheid	31
6. Beheer openbare ruimte	34
7. Ruimtelijke ordening	39
8. Veiligheid	43
9. Economie	47
10. Bestuur en concern	51
FINANCIËLE OVERZICHTEN	53
Algemene dekkingsmiddelen	54
Overzicht overhead	60
Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien	62
Het financieel resultaat 2019-2022	63
Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2019-2022	67
Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld	75
Investeringsoverzicht	76
Overzicht reserves en voorzieningen	84
DE PARAGRAFEN	90
1. Lokale heffingen	90
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	93
3. Onderhoud kapitaalgoederen	101
4. Grondbeleid	103
5. Financiering	106
6. Bedrijfsvoering	111
7. Verbonden partijen	115
OVERIGE OVERZICHTEN	120
Subsidies	121
Uitgangspunten begroting 2019-2022	122
Beleidsindicatoren	124
Taakvelden per programma	127
Samenstelling van het bestuur	129

A A N B I E D I N G S B R I E F

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij ontvangt u de concept-programmabegroting 2019 - 2022. Het is de eerste meerjarenbegroting die u in de nieuwe raads- en collegeperiode ontvangt.

Het doet ons genoeg een sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren. Ook dit jaar hebben wij een Begroting in één oogopslag toegevoegd. Hiermee geven we de inwoners van Purmerend inzicht op hoofdlijnen in de totale inkomsten en uitgaven van de gemeente Purmerend en de gemiddelde gemeentelijke lasten voor een huishouden.

Wij stellen voor om in deze begroting voldoende middelen beschikbaar te stellen om te investeren in de hoofdthema's uit het coalitieakkoord, te weten wonen, onderhoud openbaar groen en duurzaamheid. Wij kijken met vertrouwen naar de toekomst en gaan er vanuit in de komende jaren de verdere ambities uit het coalitieakkoord te kunnen verwezenlijken.

Als college willen wij handelen naar wat van betekenis is: waarde toevoegen en laten zien wat we voor de inwoners en de ondernemers kunnen betekenen. Wij zetten daarom de ingezette lijn door. Wij nemen waar wat er gebeurt, zijn in gesprek en bouwen gezamenlijk aan de toekomst. Inwoners en ondernemers weten immers heel goed hoe hun omgeving het beste kan worden georganiseerd en ingericht. Indien nodig moeten hiertoe zaken in onderlinge samenhang worden bekeken en maatschappelijk en ruimtelijke aspecten met elkaar verbonden. Dat betekent niet automatisch "u vraagt, wij draaien", maar wel organiseren van samenspraak en leveren van maatwerk. Waarbij voor inwoners en ondernemers indien mogelijk ook een rol in de uitvoering is weggelegd.

Ontwikkelingen financiële positie 2019-2022

De gemeente Purmerend is financieel gezond. De financiële positie laat meerjarig een gunstig beeld zien, maar voorzichtigheid blijft geboden. Er dient namelijk rekening te worden gehouden met een nadelig financieel effect in verband met de zogenaamde opschalingskorting in het gemeentefonds die na 2022 oploopt tot € 1,6 miljoen in 2025. De financiële uitwerking van overig rijksbeleid blijft een ongewisse factor. Daarnaast vraagt een eventuele rente stijging om alertheid. Om dit risico te beperken onderzoeken wij hoe wij de schuldbestand terug kunnen dringen. In de kaderbrief 2020 komen wij hierop terug.

De algemene reserve loopt naar verwachting op van € 19,6 miljoen ultimo 2018 (prognose 1^e tussenrapportage 2018) tot ongeveer € 20,5 miljoen ultimo 2022.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Purmerend,

de secretaris,

de burgemeester,

CONCEPT RAADSBESLUIT 1452589

De raad van de gemeente Purmerend,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18-09-2018 kenmerk 1452588

met inachtneming van de aangenomen wijzigingsvoorstellen;

gelet op de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet,

CONCEPT-BESLUIT

1. De programmabegroting 2019-2022 vast te stellen;
2. De vervangingsinvesteringen vast te stellen zoals die zijn opgenomen in bijlage III;
3. Tot het aantrekken in 2019 van maximaal € 35 miljoen voor de herfinanciering van leningen en de financiering van investeringen;
4. De fractievergoedingen 2019 vast te stellen op € 1.000 per fractie en € 400 per raadslid.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 8 november 2018,

de griffier,

de voorzitter,

L E E S W I J Z E R

INDELING BEGROTING

De begroting 2019 ontleent haar indeling aan het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en bestaat uit:

- een beleidsbegroting bestaande uit een programmaplan en een aantal paragrafen;
- een financiële begroting bestaande uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

Deze onderdelen worden hieronder globaal toegelicht en in de volgende hoofdstukken uitgewerkt. Het BBV schrijft naast een programmabegroting ook een productenraming voor. Voor Purmerend zijn de programmabegroting en productenraming identiek.

SAMENSTELLING VAN BESTUUR

In dit onderdeel is opgenomen de aanbiedingsbrief van het college aan de raad, inclusief het besluit. Verder vindt u hier de beschrijving van de de portefeuilleverdeling van de collegeleden.

DE PROGRAMMA'S

De programma's zijn als volgt opgebouwd:

Inleiding

In de inleiding wordt in het kort het thema van het programma uitgewerkt.

Ambities coalitieakkoord

In deze paragraaf worden de ambities uit het coalitieakkoord 2018 opgesomd. De ambities worden verder uitgewerkt gedurende de bestuursperiode.

Relevante beleidsnota's

Deze paragraaf geeft een opsomming van het recent vastgestelde beleid voor het betreffende programma.

Trends en risico's

Dit onderdeel presenteert toekomstige ontwikkelingen waar de gemeente (mogelijk) een passend antwoord op moet geven. In het geval van trends staat het antwoord onder het kopje 'Wat gaan we daarvoor doen'. Trends zijn financieel verwerkt in de begroting. Bij risico's is geen antwoord geformuleerd, omdat de betreffende ontwikkeling nog onzeker is. Deze risico's duiden vooral zaken aan die een rol spelen in de beleidsuitvoering. Specifieke financiële risico's zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Wat willen we bereiken

In deze paragraaf wordt het gewenste maatschappelijke effect aangegeven dat de gemeente wil bereiken. De gemeente heeft daar niet als enige invloed op. De gewenste maatschappelijke effecten geven sturing aan het gemeentelijk handelen.

Wat gaan we daarvoor doen

Deze paragraaf geeft aan wat de belangrijkste of opvallendste zaken zijn die de gemeente gaat doen om het doel te bereiken.

Bestuurlijke producten 2019

Hier treft u een overzicht van de producten die in 2019 aan de raad aangeboden worden.

Wat mag het kosten

Per programma wordt kort toegelicht welke financiële ontwikkeling er is ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Alleen ontwikkelingen groter dan € 100.000 worden toegelicht. Naast de ontwikkeling van de exploitatie wordt het gebruik van bij het programma horende reserves toegelicht en een overzicht gegeven van de incidentele baten en lasten. In de financiële overzichten vindt u een totaaloverzicht van de baten en lasten, reserves en voorzieningen en de investeringen. Indien er sprake is van nieuw beleid uit het coalitieakkoord dan is dit expliciet in de tabel vermeld.

FINANCIËLE OVERZICHTEN

De financiële overzichten bestaand uit:

Algemene dekkingsmiddelen

In de algemene dekkingsmiddelen staan de algemene baten en lasten van de gemeentebegroting. Dat zijn de belastingen, opbrengst uit het gemeentefonds, rentebaten en -lasten, deelnemingen, stelposten die nog niet zijn verwerkt in de programma's en ruimte voor nieuw beleid.

Overzicht overhead

In dit onderdeel zijn alle kosten van het management en de ondersteunende functies samengebracht. Hierbij is de notitie Overhead van de Commissie BBV leidend geweest. Alleen de direct toerekenbare kosten zijn nog onderdeel van de programma's.

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

In dit onderdeel is de heffing voor de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

Resultaat programmabegroting 2019-2022

In het resultaat staat een totaaloverzicht van de baten en lasten van de programma's en de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de heffing vennootschapsbelasting: het zogenaamde resultaat voor en na bestemming.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2019-2022

In deze bijlage zijn de financiële ontwikkelingen sinds het financieel perspectief 2019 opgesomd en kort toegelicht. Deze is verdeeld naar onvermijdelijke ontwikkelingen en nieuw beleid/keuzes. Het nieuw beleid/keuzes zijn verwerkt in de financiële overzichten van de programma's.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Dit overzicht geeft per programma een opsomming van de beleidsvelden en de raming van de baten en de lasten voor de jaarschijf 2019-2022. Het zorgt voor een compleet beeld en is bedoeld als achterliggende toelichting.

Investeringsoverzichten

In het investeringsoverzicht staan alle lopende, de vervangings-, en toekomstige investeringen. Voor de voorgenomen investeringen wordt te zijner tijd een krediet aan de raad gevraagd.

Overzicht en toelichting reserves en voorzieningen

Dit overzicht bevat het totaal van de reserves en voorzieningen en het gebruik hiervan in 2019 en volgende jaren. Het overzicht wordt gevolgd door een korte toelichting per reserve en voorziening.

PARAGRAFEN

De paragrafen presenteren een aantal verplichte overzichten van het beleid, die aan de begroting ten grondslag liggen.

OVERIGE OVERZICHTEN

De overige overzichten zijn opgenomen ter onderbouwing en uitvoering van de begroting . Dit betreft:

Subsidies

Op 29 juni 2017 heeft de raad een motie van de VVD c.s. aangenomen waarin staat dat jaarlijks bij de begroting een overzicht is gevoegd waarin de verleende subsidies en andere vormen van financiële ondersteuning aan externe partijen staan vermeld. Dit verdeeld in subcategorieën en met vermelding van eventueel daaraan gekoppelde plafonds .

Uitgangspunten voor de meerjarenbegroting

In deze bijlage wordt beschreven welke uitgangspunten zijn gehanteerd voor loon- en prijsstijgingen en volgens welke weging is bepaald of een ontwikkeling onvermijdelijk is en in de begroting moet worden opgenomen of dat er sprake is van een keuzemogelijkheid voor de gemeenteraad.

Beleidsindicatoren

In deze bijlage staat een lijst van indicatoren met daarin opgenomen de naam van de indicator, de eenheid en de bron. Het geheel is gerangschikt naar programmaniveau. Deze informatie voor de indicatoren is voor alle gemeenten beschikbaar en toegankelijk via de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Taakveldenlijst

Deze bijlage bevat de baten en lasten per taakveld en het verdelingsprincipe van de taakvelden over de programma's.

D E P R O G R A M M A ' S

1. PUBLIEKSDIENSTEN	9
2. SAMENLEVING	12
3. WONEN	24
4. MILIEU	27
5. BEREIKBAARHEID	31
6. BEHEER OPENBARE RUIMTE	34
7. RUIMTELIJKE ORDENING	39
8. VEILIGHEID	43
9. ECONOMIE	47
10. BESTUUR EN CONCERN	51

Programma

1

P U B L I E K S D I E N S T E N

Portefeuillehouders: E. Tijmstra

Inleiding

Bij dienstverlening staat het belang van inwoners en bedrijven op de eerste plaats. Binnen de geldende wet- en regelgeving levert de gemeente maatwerk. Dit gebeurt steeds meer digitaal.

Ambities coalitieakkoord

Werken voor de stad betekent goede (digitale) dienstverlening, een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van vragen, aanvragen en (terugkoppeling van) meldingen. De informatie op de website moet voor iedereen goed vindbaar en toegankelijk zijn. Purmerenders die minder digitaal zijn worden geholpen bij hun vragen, daarom blijven loketten en telefoon gewoon open. Ook staat de bescherming van de privacy steeds meer in de belangstelling. Burgers kunnen erop vertrouwen dat er op een zorgvuldige wijze met hun persoonsgegevens wordt omgegaan.

Relevante beleidsnota's

- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2019 (besluitvorming eind 2018)
- Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2016-2019
- Nota uitvoeringsregels handhaving horeca en alcoholverstrekkers Purmerend 2019-2022 (verwachte besluitvorming eind 2018). De vigerende nota tot de nieuwe is vastgesteld is de Nota uitvoeringsregels handhaving horeca- en alcoholverstrekkers 2015-2018.

Trends en risico's

- De risico's nemen toe voor informatieveiligheid en de privacy van burgers bij het verzamelen en gebruiken van gegevens voor dienstverlening op maat. Hiermee houden we rekening door gebruik van een expliciet en helder toetsingskader. De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) wordt uitgevoerd.
- De ambitie van Purmerend is om 10.000 woningen tot 2040 te realiseren. Dit betekent dat de huidige trend in het aantal aanvragen omgevingsvergunning zich zal voortzetten. Duurzaamheid in de bebouwde omgeving wordt steeds belangrijker. In dit kader wordt de legesverordening verder aangevuld met korting op duurzaam (ver)bouwen.
- Bij het uitvoeren van het toezicht en de handhaving in de stad vinden we steeds beter aansluiting bij de wensen en behoeften van onze burgers en bedrijven.
- De veranderende regelgeving waarbij onder andere steeds meer vergunningsvrij mag worden gebouwd verlangt een andere kijk op de uitvoering van het toezicht en de handhaving. Toezichthouders gaan bij constateringen,

klachten of meldingen steeds vaker het gesprek aan met de direct betrokkenen. Gezamenlijk wordt gekeken naar de meest passende oplossing voor het voorliggende vraagstuk. De eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid van alle betrokkenen wordt hierdoor gestimuleerd.

Wat willen we bereiken

Purmerend hanteert een oplossingsgerichte benadering voor haar burgers. Deze manier van werken kenmerkt zich door een goede (digitale)dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van de vragen, aanvragen en meldingen. Daarbij wordt een ieder binnen de mogelijkheden en zijn of haar context zo goed mogelijk geholpen.

Wat gaan we daarvoor doen

- Het verbeteren van de zoekfunctie op de gemeentelijke website.
- Meer digitale dienstverlening bieden: uitbreiden e-formulieren, Mijn Overheid.nl, communicatie via social media, webcare.
- Alle aanvragen en besluiten worden digitaal gepubliceerd en komen op Overheid.nl en de website van de gemeente.
- Bij het beoordelen van vergunningsaanvragen wordt gezocht naar de mogelijkheden om de aangevraagde activiteiten te vergunnen. De focus ligt op het zoeken naar wegen en oplossingen, rekening houdend met de wensen van de aanvrager en omgeving, om de activiteiten mogelijk te maken. En de klanttevredenheid (KTO) willen we op hetzelfde niveau houden.
- Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma gemaakt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, waarin de activiteiten nader worden uitgewerkt.
- Vanaf 2021 is het een wettelijke verplichting om de WOZ waarde van woningen te taxeren op basis van gebruiksoppervlakte in plaats van op inhoud. Er wordt in 2018 en 2019 gewerkt aan de juistheid van de gegevens, aan de hand van bouwtekeningen wordt de gebruikersoppervlakte berekend en vastgelegd. In 2020 wordt een jaar schaduw gedraaid om alle fouten uit het systeem te halen.
- Organisatie van de Europese verkiezingen, van Provinciale Staten en Waterschapsverkiezingen.
- Onder voorwaarde van privacybescherming, worden gemeentelijke gegevens zo veel als mogelijk, met de beschikbare instrumenten en technieken, als open data aangeboden zodat inwoners en bedrijven hier gebruik van kunnen maken.
- Met de DataLabfuncties die in 2018 als project tot stand zijn gebracht, wordt data zo veel mogelijk gebruikt om maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken op een kaart inzichtelijk te maken.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (2018)	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (2020)	Jaarlijks	4e
Legesverordening	Jaarlijks	4e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV011 Publieksdienstverlening							
Lasten	-6.003	-6.195	-6.490	-5.859	-5.688	-5.705	-5.710
Baten	6.704	3.352	4.576	2.973	2.879	2.904	2.932
	700	-2.843	-1.914	-2.887	-2.808	-2.801	-2.778

Het saldo daalt met € 973.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door € 631.000 lagere lasten en € 1.603.000 lagere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
GBA. Lagere lasten en baten reisdocumenten	476	-636
GBA. Lagere doorbelasting salariskosten t.l.v. GEO informatie	193	-
Vergunningen. Lagere lasten en baten leges omgevingsvergunningen	49	-989
Diversen (o.a. hogere baten rijbewijzen, hogere doorbelasting salariskosten t.l.v. aktes)	-87	21
Totaal lasten en baten	631	-1.604

- De reisdocumenten zijn langer geldig. Het jaar 2019 is het eerste jaar dat in principe alle paspoorten zijn vervangen en nu een levensduur van 10 jaar hebben, daardoor zowel minder lasten als baten.
- Procentuele doorverdeling overhead kosten is gewijzigd door afname verkoop reisdocumenten.
- In 2018 is er incidenteel hogere doorbelasting t.l.v. GEO informatie door inzet op DataLab.
- De legesopbrengsten 2019 zijn ten opzichte van de wijzigingen van de gewijzigde begroting 2018 € 989.000 lager geprognosticeerd. In 2019 zijn de opbrengsten gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de vergunningsaanvragen WABO en is rekening gehouden dat er duurzaamheidskortingen kunnen worden gegeven tot een bedrag van € 21.000.

RESERVES

Er zijn geen afzonderlijke reserves voor dit programma.

INVESTERING

Er zijn geen voorgenomen investeringen voor dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen inidentele baten en lasten voor dit programma.

Programma

2

S A M E N L E V I N G

Portefeuillehouders: E. Tijnstra, P. van Meekeren, H. Rotgans, T. Kroese en M. Hegger

Inleiding

Dit programma bevat de beleidsvelden Kunst en Cultuur, Sport en Recreatie, Wijkmanagement, Jeugd, Onderwijs, Maatschappelijke Ondersteuning en Werk en Inkomen.

Ambities coalitieakkoord

- De huisvesting van de culturele organisaties moet adequaat zijn.
- Het aanbod van culturele lessen op het primair onderwijs willen wij uitbreiden.
- Wij onderzoeken de mogelijkheid van een jaarlijks terugkerend cultuurwedstrijd voor alle jongeren.
- Om evenementen en festivals beter te faciliteren, onderzoeken wij de mogelijkheden van het Leeghwaterpark en het amfitheater.
- Breedtesport blijven wij bevorderen met extra aandacht voor het ondersteunen van topsporters.
- In overleg met de sportwereld wordt een onderzoek gedaan naar de behoefte van het sportaanbod en de sportaccommodaties.
- Sponsoring door buitenreclame bij sportcomplexen willen wij onder voorwaarden mogelijk maken. In overleg met de verenigingen wordt gekeken hoe hieraan vorm gegeven wordt, waarbij alle sportverenigingen kunnen profiteren.
- Op het moment dat kunstgrasvelden aan vervanging toe zijn, zal in overleg met de verenigingen gekeken worden naar de beste vervanging op basis van veiligheid, gezondheid, bespeelbaarheid en kosten.
- Wij streven naar een gezamenlijke aanpak en afstemming met de verschillende organisaties om extra aandacht te geven aan de aanpak van overlast van personen met verward gedrag.
- We zetten in op het sterk terugdringen van de wachtlijsten maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
- Wij willen werken aan de realisatie van kleinschalige woningen in de wijken voor zelfstandig begeleid wonen voor mensen die uitstromen uit de maatschappelijke opvang.
- We realiseren een voorziening voor chronische verslaafden in combinatie met een nieuwe lokatie voor de nachtopvang.
- Wij gaan kijken hoe wij de MeerDoen-regeling gericht kunnen inzetten.
- We verbeteren de bekendheid van de sociale wijkteams in de breedte.
- We ondersteunen bij het werven van nieuwe pleeggezinnen.
- We ontwikkelen activiteiten voor het terugdringen van het aantal mensen die leven in armoede.
- Wij ondersteunen en ontlasten mantelzorgers, jong en oud.
- De belemmeringen bij het aannemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dienen te worden weggenomen.

- Wij bundelen de krachten van ouders, scholen en overheid in een onderwijsagenda.
- De scholen krijgen een vast aanspreekpunt voor het doorgeven van signalen over armoede en/of gezondheid.
- Het starten van een klankbordgroep dierenwelzijn. Het doel van deze groep is om mensen van de dierenambulance, dierenasiel, dierenartsen, onderwijs en ambtenaren met elkaar in contact te brengen en integraal te adviseren.

Relevante beleidsnota's

- Maatschappelijke beleidskader 'Meedoen in een veranderde samenleving' (2011)
- Concretisering Participatiebeleid (2016)
- Notitie beschut nieuw (2018)
- Voortgang Armoedebeleid (2018)
- Notitie jeugd Van Transitie naar Transformatie 2018-2020 (2018)
- Notitie Gezondheidsbevordering Purmerend 2018-2021 (2018)
- Evaluatie en voorstellen minimaregelingen en Jeugdfonds Sport & Cultuur (2018)

Trends en risico's

- Wij hebben de ambitie de stad nog levendiger te maken door evenementen, kunst, cultuur en sport. Subsidies op het gebied van welzijn en vrijwilligerswerk worden vooral ingezet waar mensen ze het meest nodig hebben. We gaan onder meer na hoe het rendement van verschillende instellingen kan worden geoptimaliseerd mede op het gebied van het jongerenwerk. Passend organiseren en inzet van medewerkers (juiste mensen op de juiste plek) is in 2019 ook onderwerp van gesprek.
- Mensen met een beperking blijven steeds langer zelfstandig thuis wonen, hetgeen tot een stijging van de uitgaven op het gebied van Wmo-voorzieningen zal leiden, met name voor de Wmo-hulpmiddelen en hulp bij het huishouden.
- Steeds vaker spelen ervaringsdeskundigen een rol bij het helpen en begeleiden van mensen met verward gedrag. Zij begrijpen wat stigma en schaamte met je doen en hoe het is om ervaringen te hebben waar je misschien niet makkelijk over praat.
- Vanaf 2018 is het jeugdhulpstelsel in de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland verregaand vernieuwd. Risico's die benoemd kunnen worden zijn het afschaffen van de huidige budgetplafonds en de nieuwe wijze van financiering van de zorg (70% bij aanvang zorg en 30% bij einde zorg).
- Gemeenten zijn via een AMvB verplicht de kosten van de nieuwe loonschalen bij de Wmo huishoudelijke hulp mee te nemen in de tarieven.
- Het kabinet wil in 2019 een vaste maximale bijdrage Wmo van € 17,50 landelijk invoeren. Purmerend verlaagde in 2018 al het tarief. Of er na de landelijke invoering alsnog een vraagstijging (aanzuigende werking) optreedt is niet in te schatten.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld kunst en cultuur

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad. Cultuur zorgt voor sociale cohesie en draagt bij aan de vermindering van eenzaamheid. Cultuur maakt een brede ontwikkeling mogelijk van onze inwoners. Purmerend heeft een gevarieerd, samenhangend, herkenbaar en goed toegankelijk kunst- en culturaanbod. Iedere Purmerender komt met kunst en cultuur in aanraking door onder meer combinaties met onderwijs en zorg.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld sport en recreatie

Purmerend als sportieve en vitale gemeente: een leefbare stad die bruist, met sportieve en vitale inwoners. Het verenigingsleven is sterk ontwikkeld en de buitenruimte nodigt voldoende uit om te bewegen. De sport- en recreatievoorzieningen zijn goed en er is een gevarieerd aanbod van activiteiten, zodat Purmerenders worden verleid om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Sport draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van mensen en

speelt een belangrijke rol bij het verbinden van alle maatschappelijke beleidsvelden, als onderwijs, zorg, armoede, jeugd en ouderen.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld wijkmanagement

Buurten en wijken zijn 'schoon, heel en veilig'. Purmerenders doen meer zelf aan het onderhoud van hun wijk en zijn actief in hun buurt. Zij hebben invloed op de ontwikkeling van de buurt en vinden daar voldoende mogelijkheden om elkaar te ontmoeten.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld jeugd

Er is een groep kinderen waar ouders alledaagse (opvoedkundige)problemen niet zelf kunnen oplossen waardoor het minder goed gaat met het kind. Deze ouders moeten ondersteund en versterkt worden zodat die een stabiele omgeving kunnen bieden. Als gemeente ondersteunen we door te investeren in preventie, advies en lichte vormen van jeugdhulp en indien nodig specialistische jeugdhulp. De eigen regie van ouders staat centraal, net als samenhangende hulp op alle leefdomeinen. Hiermee willen we bereiken dat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld onderwijs

Kinderen groeien in Purmerend op tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Hun ontwikkeling door de jaren heen verloopt volgens een doorlopende lijn van 0 tot 23 jaar. Het onderwijs is de belangrijkste basisvoorziening. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig dat kinderen extra hulp nodig hebben. Deze kinderen kunnen rekenen op ondersteuning zoals taalonderwijs, spraaktechniek, psychologische hulpverlening en jeugdhulp. Het integreren van jeugdzorg en onderwijs is belangrijk om de ontwikkeling van het kind maximaal te ondersteunen.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld maatschappelijke ondersteuning

We streven een samenleving na waarin iedereen op gelijke voet mee kan doen. Purmerenders die vanwege hun handicap of andere redenen hulp nodig hebben, krijgen op de vraag afgestemde ondersteuning. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk. Daarnaast biedt de gemeente laagdrempelige ondersteuning, zodat een beroep op de Wmo wordt gedaan wanneer er geen andere mogelijkheden aanwezig zijn.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld werk en inkomen

Het streven is zoveel mogelijk Purmerenders te laten werken naar vermogen om daarmee in hun levensonderhoud te voorzien. Er is een vangnet voor Purmerenders die uitvallen of dreigen uit te vallen, of die onvoldoende middelen hebben om mee te doen. 'Meedoen' staat centraal. Purmerenders krijgen passende ondersteuning en doen daar indien mogelijk iets voor terug.

Wat gaan we daarvoor doen

Beleidsveld kunst en cultuur

- Samen met de instellingen en amateurkunstverenigingen werken we aan een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod.
- We zetten in op versterkte samenwerking tussen culturele instellingen en meer bekendheid van het cultureel aanbod, onder andere door de verbinding met andere beleidsterreinen te zoeken, zoals economie en toerisme.
- Kunst en cultuur kan als middel fungeren om de participatie van kwetsbare mensen te bevorderen.
- We zetten in op de versterking van het onderwijs met sport en cultuurlessen, zodat alle kinderen hiermee in contact komen.
- We werken aan adequate huisvesting van onze culturele instellingen, waaronder RTV Purmerend en P3.
- In het kader van stadspromotie werken we aan een VVV functie in samenwerking met het Purmerends Museum.
- Wij onderzoeken de mogelijkheden van een jaarlijks terugkerende cultuurwedstrijd voor alle jongeren.

Beleidsveld sport en recreatie

- We zetten in op de versterking van het onderwijs met sport en cultuur, zodat een aantrekkelijke werking voor sport- en cultuurverenigingen ontstaat en tot meer verbinding tussen partijen en beleidsvelden leidt.
- In overleg met de sportwereld wordt een onderzoek gedaan naar de behoefte van het sportaanbod en de sportaccommodaties met het oog op de toekomst.
- We stimuleren verenigingen tot innovatie.
- We faciliteren waar mogelijk de maatschappelijke beweeg- en sportinitiatieven van inwoners of instellingen.
- Breedtesport blijven wij bevorderen met extra aandacht voor het ondersteunen van topsporters.
- Op het moment dat kunstgrasvelden aan vervanging toe zijn, wordt in overleg met de verenigingen gekeken naar de beste vervanging op basis van veiligheid, gezondheid, speelbaarheid en kosten.
- Wij gaan onderzoeken hoe wij bewegingsonderwijs kunnen stimuleren in het onderwijs.
- Wij willen nieuwe vormen van sport in georganiseerd verband stimuleren; hierbij kan gedacht worden aan padel en dynamic tennis.
- Wij gaan onderzoeken of sponsoring door buitenreclame bij sportcomplexen mogelijk is. Alle sportverenigingen moeten kunnen profiteren van deze extra inkomsten.

Beleidsveld wijkmanagement

We continueren het wijkmanagement. De wijkmanager is ondersteunend in de wijk en schakelt interne en externe partijen in daar waar nodig. Met werken in wijken, waarin het resultaat voor buiten leidend is, worden meldingen snel en accuraat opgelost. Eind 2018 ontvangt u de evaluatie "werken in wijken".

Beleidsveld jeugd

- Er wordt ingezet op het vroegtijdig herkennen van opgroei problemen bij de allerjongsten.
- Door de professionals uit het onderwijs en de jeugdhulp met elkaar in verbinding te brengen, ontstaat er een samenwerking die de ontwikkeling van het kind ten goede komt. Deze ingezette lijn willen we voortzetten.
- De jeugdgezondheidszorg (JGZ) werkt meer op maat; de jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen komen vaker bij gezinnen en scholen in de wijk om daar ondersteuning te bieden en voorlichting te geven. Deze pilot wordt geëvalueerd.
- Het effect van mediation bij complexe echtscheiding en de tijdelijke woonplekken voor alleenstaande volwassenen in een echtscheidings situatie worden gemonitord.
- Het loket jeugd werkt aan kortere lijnen tussen ketenpartners en het samen optrekken in casuïstiek. Deze ontwikkeling zal ook dit jaar doorgezet worden.
- Vanaf 2018 is gestart met de vernieuwde werkwijze in de specialistische jeugdhulp in de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland. Hierdoor is de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige en het gezin meer centraal komen te staan. Deze nieuwe manier van werken moet leiden tot een vereenvoudiging en verbeteringen voor gezinnen. Vanaf 2019 wordt gestart met het regionaal sturen op het behaalde resultaat en vanaf 2020 wordt het resultaat gekoppeld aan mogelijke financiële consequenties.
- Leerplicht, RMC en het jongerenloket werken samen met het onderwijs aan een zo goed mogelijke aansluiting op de arbeidsmarkt of een keuze voor studie en beroep. Deze ondersteuning eindigt niet op 18 jaar, maar kan langer doorlopen indien nodig.
- Er worden nieuwe afspraken gemaakt voor het organiseren van het aanbod jeugdbescherming en jeugdreclassering, deze maatregelen worden geleverd door de Gecertificeerde Instellingen. De grootste doelgroep zijn gezinnen met psychische problemen en/of huiselijk geweld. Bij de inkoop van deze diensten werkt Purmerend samen met de 14 gemeenten uit regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland.
- Niet alle ouders zijn in staat om duurzaam veiligheid te creëren voor zichzelf en hun kinderen. Het vraagt een andere aanpak dan we tot nu toe hebben gedaan om kinderen en hun ouders te beschermen tegen herhaald geweld en de effecten van gebeurtenissen uit het verleden. Samen met lokale en regionale partners gaan we ernstige gezinssituaties zodanig ondersteunen dat herhaling zoveel mogelijk voorkomen wordt en duurzaam herstel voor de betrokken ouders en de kinderen kan plaatsvinden.

- Opgroeien van kinderen in het eigen gezin heeft de voorkeur. Als dat tijdelijk niet mogelijk is, dan is het belangrijk dat er een derde milieu is: een plek waar kinderen zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en opgroeien. Wij bieden een extra mogelijkheid: Buurtgezinnen, waarbij gezinnen andere gezinnen ondersteunen. Een vorm van pleegzorg-light.
- Het is belangrijk dat er voldoende aanbod is van pleegouders. Alle belemmeringen die hierbij een rol spelen brengen we in beeld en waar mogelijk bieden wij ondersteuning bij het werven van pleegouders.

Beleidsveld onderwijs

- De betrokkenen partijen in de regio werken samen bij een sluitende thuiszittersaanpak om te realiseren dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit.
- We zetten in op het stimuleren van bewegen voor kinderen vanaf 2 jaar.
- Samen met ouders, leerlingen en scholen gaan wij een onderwijsagenda opstellen.
- Scholen krijgen een vast aanspreekpunt binnen de gemeente waar zij signalen van bijvoorbeeld armoede of gezondheid kunnen melden.
- Wij gaan de mogelijkheid onderzoeken voor het ontwikkelen van integrale kindcentra.
- Wij stemmen met de partijen in de arbeidsmarktregio en de scholen (VO en MBO) af wie verantwoordelijk is voor kwetsbare jongeren en hun ondersteuning.
- We zetten in op de versterking van het onderwijs met sport en cultuur ter bevordering van de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de kinderen. Sport en cultuur hebben een belangrijke ontmoetings- en identiteitsfunctie: kinderen zijn hierdoor beter in staat hun sociaal netwerk te ontwikkelen.
- Op het gebied van armoede, sociaal emotionele ontwikkeling, gezondheid, duurzaamheid en drugs wordt er gewerkt aan een voorlichtingsaanbod voor ouders en kind tot en met het voortgezet onderwijs.
- We zetten vroeg in om de taalvaardigheid van kinderen en hun ouders te stimuleren, dit doen we samen met partners als CJG, peuterspeelzalen, kinderopvang, bibliotheek en het onderwijs.
- De inzet van schoolmaatschappelijk werk wordt meer flexibel om maatwerk mogelijk te maken.
- Onderwijsbesturen en de gemeenten in de regio Waterland blijven samenwerken voor de Schakelklas (PO) en de Internationale Schakelklas (VO) om goed onderwijs aan jonge asielzoekers en andere nieuwkomers te waarborgen.

Beleidsveld maatschappelijke ondersteuning

- We verbeteren de bekendheid van de sociale wijkteams in de breedte.
- De rol als toezichthouder Wmo van de GGD wordt geëvalueerd, omdat de pilot in 2019 afloopt.
- Het contract voor het Aanvullend openbaar vervoer loopt af per 1 juni 2019. De regio Waterland verkent de mogelijkheden om het gezamenlijk aan te besteden.
- In gesprek met de GGD worden de werkzaamheden, activiteiten en diensten nader afgestemd op de behoeften van de Purmerendse inwoners en de daarbij passende werkwijze.
- In 2017 is het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een beperking in werking getreden. Hiervoor wordt een meerjarenplan opgesteld welke in 2019 wordt uitgevoerd en geëvalueerd. Uitgangspunt voor de uitvoering zijn de bestaande budgetten.
- We zetten in op een betere verbinding tussen de Wmo en Wet langdurige zorg.
- In het kader van onze aanpak eenzaamheid wordt BuurtBLIK uitgevoerd. Dit innovatieve project koppelt het activiteiten aanbod voor ouderen in Purmerend enerzijds en potentiële deelnemers anderzijds op een verfrissende wijze aan elkaar. Twintig 70-plussers gaan zélf op onderzoek uit en maken een filmreportage. De rode draad in de reportages is de moed om over de drempel te gaan en ergens op af te stappen.
- Wij zetten in op de bevordering van het langer thuis blijven wonen.
- Het aantal mensen in Purmerend met dementie neemt de komende jaren toe. We werken samen met partners in de stad en regio aan een dementievriendelijke gemeente en willen daar in 2019 handen en voeten aan geven.
- We zetten extra in op de aanpak van verward gedrag en de personen die daarmee kampen. Dit doen we door de inzet van ervaringsdeskundigen en het verbeteren van de verbinding met de specialistische zorg en woningcoöperaties.

- We gaan verder met de doorontwikkeling en vernieuwing van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Hierbij krijgt het terugdringen van de wachtlijsten prioriteit. Hiervoor gaan wij op zoek naar mogelijkheden voor kleinschalige projecten voor begeleid zelfstandig wonen in de wijken.
- Wij zetten in op voorkoming, signalering en aanpak van ouderenmishandeling.
- Purmerend blijft regenbooggemeente en actief in het vergroten van de veiligheid en sociale acceptatie van lesbiennes, homo's, biseksuelen en/of transgenders (LHBT). Het Rijk heeft besloten dit programma de komende jaren financieel en inhoudelijk te blijven ondersteunen.
- In 2019 komt een voorstel voor de realisatie van een voorziening voor chronisch verslaafden in combinatie met een nieuwe locatie voor de nachtopvang.
- Wij ondersteunen en ontlasten mantelzorgers, jong en oud, waar het mogelijk is.

Beleidsveld werk en inkomen

- 1 Januari 2018 is Werkom van start gegaan. De focus in 2019 ligt op de verdere implementatie van de inrichting van Werkom. Daarnaast richten wij ons op de ontwikkeling en innovatie zodat het aanbod zo goed mogelijk aan kan sluiten bij de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- We zetten in op het wegnemen van belemmeringen bij het aannemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- In 2018 zijn de eerste werkplekken 'beschut werk nieuw' ingevuld en zijn we gestart met de uitwerking van een structurele oplossing voor de arbeidsovereenkomst van deze nieuwe instromers. Landelijke ontwikkelingen hebben hierop invloed, in 2019 wordt helder hoe wij hier mee om kunnen gaan.
- De evaluatie van de minimaregelingen wordt nader uitgewerkt.
- In het kader van het Armoedebeleid wordt nog meer ingezet op preventie. Het Rijk stelt hier tijdelijk extra middelen voor beschikbaar.
- Wij starten met de poule bewindvoerders op basis van een pilot conform de motie. De effecten hiervan monitoren we tussentijds.
- In 2019 plaatst de gemeente 6,5 fte in het kader van sociaal rendement.
- De regeling MeerDoen wordt gericht ingezet, daarbij wordt gebruik gemaakt van de kennis en expertise van onze partners in de wijk.
- We ontwikkelen activiteiten om het aantal mensen dat in armoede leeft terug te dringen.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Sportnota	2019	1e kwartaal

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	-119.848	-125.648	-126.135	-130.624	-132.816	-134.776	-135.589
Baten	29.888	30.502	28.244	28.940	30.957	32.147	32.602
Saldo	-89.959	-95.146	-97.891	-101.684	-101.860	-102.629	-102.987

Het saldo daalt met € 3.793.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van de lasten met € 4.489.000 en een stijging van de baten met € 696.000.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV021 Kunst en cultuur							
Lasten	-7.391	-7.659	-7.540	-7.959	-7.799	-7.727	-7.734
Baten	1.445	1.550	1.297	1.297	1.297	1.297	1.297
	-5.946	-6.109	-6.243	-6.662	-6.502	-6.430	-6.437
BV022 Sport en recreatie							
Lasten	-6.499	-8.255	-7.347	-8.344	-8.520	-8.823	-8.761
Baten	766	1.061	1.055	1.060	1.064	1.062	1.062
	-5.732	-7.194	-6.293	-7.284	-7.457	-7.761	-7.699
BV023 Wijkmanagement							
Lasten	-637	-771	-746	-810	-821	-832	-843
	-637	-771	-746	-810	-821	-832	-843
BV024 Jeugd							
Lasten	-20.981	-21.864	-22.230	-23.885	-23.955	-24.117	-24.197
Baten	51	0	0	0	0	0	0
	-20.930	-21.864	-22.230	-23.885	-23.955	-24.117	-24.197
BV025 Onderwijs							
Lasten	-9.905	-9.570	-9.853	-10.174	-10.229	-10.787	-11.068
Baten	1.288	1.316	1.495	1.292	1.718	2.143	2.568
	-8.617	-8.255	-8.358	-8.881	-8.510	-8.643	-8.500
BV026 Maatschappelijke ondersteuning							
Lasten	-31.775	-34.578	-35.564	-37.137	-38.357	-38.890	-39.423
Baten	1.963	1.792	1.213	1.407	1.924	2.011	2.041
	-29.812	-32.787	-34.351	-35.730	-36.433	-36.879	-37.382
BV027 Werk en inkomen							
Lasten	-42.660	-42.951	-42.856	-42.316	-43.136	-43.601	-43.564
Baten	24.375	24.784	23.184	23.884	24.954	25.635	25.635
	-18.284	-18.166	-19.671	-18.432	-18.182	-17.967	-17.929

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Lagere/hogere lasten doorbelasting salarissen

Binnen het programma is een vereenvoudiging van de administratieve doorbelasting salarissen doorgevoerd. Bij de vereenvoudiging van de administratieve doorbelasting van salarissen, heeft gelijktijdig actualisatie plaatsgevonden van de verdeling van de lasten naar taakgebieden. Dat heeft een effect op alle beleidsvelden in de vorm van een verlaging of verhoging van de doorbelasting met ingang van 2019. Per saldo is de nieuwe wijze van doorbelasten budgettair neutraal binnen het programma.

De belangrijkste elementen in de ontwikkeling op beleidsveldniveau ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018 zijn:

Beleidsveld Kunst en cultuur

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Lagere lasten exploitatie diversen	61	
<i>Actiepunten coalitieakkoord:</i>		
Realisatie volwaardige VVV i.c.m. Museum Purmerend	-64	
Optimaliseren huisvesting P3	-262	
Adequate huisvesting RTV Purmerend	-154	
Totaal lasten en baten	-419	

Lagere lasten diversen

Hieronder vallen de lagere kapitaallasten en de vanaf 2019 verhoogde taakstelling Purmaryn.

Actiepunten coalitieakkoord

Er wordt een volwaardige VVV gerealiseerd in het pand van het Purmerends museum, in combinatie met de museum winkel.P3 wordt verbouwd, ook wordt er diverse technische apparatuur vervangen.RTV Purmerend krijgt een grotere ruimte. Deze wordt aangepast naar een adequaat niveau van huisvesting.

Beleidsveld Sport en recreatie

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere kapitaallasten i.v.m. afwikkeling / gereedmelding investeringen in 2018	-1.058	
Hogere lasten subsidies	-52	
Lagere lasten doorbelasting salarissen	109	
Overige mutaties in lasten en baten	4	5
	-997	5

Hogere kapitaallasten

In 2018 zijn diverse nieuwbouw-, renovatie- en vervangingsinvesteringen gerealiseerd, waarvoor in 2019 de afschrijvingen starten. Dit betreft o.a.:

- Speelvoorzieningen (€ 84.000)
- Zwembad (€ 410.000)
- Multifunctionele sporthal (€ 473.000)
- Diverse buitensportaccommodaties (€ 91.000)

Hogere lasten subsidies

De periodieke subsidie die Stichting Spurd jaarlijks van de gemeente ontvangt als dekking voor de kosten voor het organiseren van sportactiviteiten, stijgt ten opzichte van 2018 met € 52.000.

Lagere lasten doorbelasting salarissen

Bij de vereenvoudiging van de administratieve doorbelasting van salarissen, heeft gelijktijdig actualisatie plaatsgevonden van de verdeling van de lasten naar taakgebieden. Hierdoor verlaagt de doorbelasting vanaf 2019 met ca. € 109.000.

Beleidsveld Wijkmanagement

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten doorbelasting salariskosten	-64	
Totaal lasten en baten	-64	

Beleidsveld Jeugd

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten uitzonderlijke kosten Pleegzorg	-5	
Hogere lasten subsidies lokale inzet, ambulante zorg	-218	
Lagere lasten doorbelasting salarissen	71	
Diversen	2	
<i>Actiepunten coalitieakkoord</i>		
Passende zorg in de wijk	-111	
<i>Autonome ontwikkeling:</i>		

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Volume groei en prijsstijging Jeugd	-1.394	
Totaal lasten en baten	-1.655	

Hogere lasten ambulante zorg

De inzet van praktijkondersteuners (POH) is nu structureel vertaald in de begroting, wat € 120.000 aan hogere lasten met zich meebrengt. Daarnaast leveren aanbieders meer zorg, waardoor de lasten stijgen € 82.000.

Actiepunten coalitieakkoord

Passende zorg in de wijk; deze aanpak zorgt voor extra inzet van professionals in de wijk en op school voor die kinderen of jongeren en ouders die dat nodig hebben. Hierdoor stijgen de lasten met € 111.000.

Volume groei en prijsstijging jeugd

Ten opzichte van 2017 is er in 2018 een stijging te zien in het aantal nieuwe kinderen dat instroomt. Naast deze volume stijging is ook de prijsstijging hoger dan de in de begroting opgenomen 1,5%. Beide stijgingen zijn landelijk waargenomen trends. Daarbij komt dat de vraag naar zwaardere zorg stijgt, wat een extra kostenverhogend effect heeft. Om te voorkomen dat Purmerend structureel te kort begroot voor de jeugdzorg, is een budgetverhoging noodzakelijk.

Beleidsveld Onderwijs

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten subsidie peuterspeelzalen	-50	
Lagere baten huuropbrengsten maatschappelijk vastgoed		-491
Hogere lasten en baten Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid	-287	287
Overige kleine mutaties in lasten en baten	16	1
	-321	-203

Hogere lasten subsidie peuterspeelzalen

De budgetruimte voor subsidies aan peuterspeelzalen stijgt in 2019 met € 50.000 naar aanleiding van de meicirculaire waarin een extra decentralisatie uitkering beschikbaar is gesteld voor taakintensivering voorschoolse voorzieningen ten behoeve van peuters.

Lagere baten huuropbrengsten maatschappelijk vastgoed

De baten dalen met ingang van 2019 met € 491.000 in verband met het wegvallen van de huuropbrengst voor Spinnekop 2. Het Regio College heeft de huur opgezegd, wegens overgang naar een nieuwe locatie.

Hogere lasten en baten Gemeentelijk Onderwijs Achterstandenbeleid

Door bijstelling van de rijksbijdrage GOAB per gemeente (2018-2022) naar aanleiding van de nieuwe verdeling middelen onderwijskansenbeleid voor scholen en gemeenten, stijgt de bestedingsruimte voor het onderwijsachterstandenbeleid in 2019 met € 287.000.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten voorliggende voorzieningen	-109	
Hogere lasten maatwerkvoorzieningen (hulpmiddelen etc.)	-433	
Hogere lasten innovatieve woonruimten	-364	

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere baten i.v.m. verhuur innovatieve woonvormen (units Etserstraat, Karekietpark, Westerweg en Kanaaldijk) + huur Riekstraat		168
Hogere lasten doorbelasting salarissen	-455	
Diversen	8	26
<i>Actiepunten coalitieakkoord:</i>		
Hogere lasten wijkpleinfunctie	-220	
Totaal lasten en baten	-1.573	194

- Hogere lasten voorliggende voorzieningen door hogere subsidies voor instellingen.
- Hogere lasten voor de nieuwe jaarschijf van het hulpmiddelen krediet Wmo, conform raadsvoorstel nr 1420274.
- Hogere lasten voor het realiseren van 118 tijdelijke woningen, conform raadsvoorstel 1425091. Daar tegenover staan ook hogere baten (huurinkomsten). Overigens is er nog structureel geld gereserveerd voor de realisatie van een voorziening voor chronisch verslaafden.

Actiepunten coalitieakkoord

Subsidie voor SWPZ wordt in 2019 verhoogd met € 220.000 om de wijkpleinfunctie in stand te houden, waardoor ouderen langer thuis kunnen wonen.

Beleidsveld Werk en inkomen

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten en baten actualisatie gebundelde uitkeringen	-549	750
Korting gemeentefonds uitvoeringskosten	527	
Lagere lasten SW-geïndiceerden	448	
Lagere lasten werkinstrumenten	96	
Overige mutaties in lasten en baten	18	-50
Totaal lasten en baten	540	700

Hogere lasten en baten gebundelde uitkeringen (BUIG)

De te ontvangen BUIG-uitkering is in de meerjarenbegroting in overeenstemming gebracht met de voorlopige beschikking voor 2018 en de daarbij behorende prognoses voor de jaren 2019-2022, zoals voorlopig vastgesteld door het Rijk. Dit betekent een stijging in de lasten van € 549.000 en een stijging in de baten van € 750.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Een nadere toelichting op de BUIG-uitkering is gegeven in de raadsbrief van 31 oktober 2017 (kenmerk 1397270).

Korting gemeentefonds uitvoeringskosten

In verband met de daling in het aantal uitkeringsgerechtigden is er in het gemeentefonds een korting doorgevoerd op de vergoeding voor de uitvoeringskosten voor het beleidsveld. Voor 2019 is deze korting € 527.000 oplopend naar € 843.000 in 2022.

Lagere lasten SW geïndiceerden

Met de invoering van de participatiewet hebben gemeenten de ruimte om binnen de kaders van de wet het beschut werk 'nieuw' zelf te organiseren. De gemeenten Purmerend en Zaanstad hebben deze taak o.a. belegd bij het participatiebedrijf Werkom. Instroom op basis van de oude regeling is met ingang van 1 januari 2015 gestopt, maar de regeling is nog wel actief voor de doelgroep die hier eerder aanspraak op kon maken. De omvang van deze groep neemt op basis van natuurlijk verloop (bijv. pensionering) wel jaarlijks af. De lasten dalen daarom ten opzichte van 2018 naar verwachting met € 448.000.

Lagere lasten werkinstrumenten participatie

Vanuit het voormalige Bureau Werk was in 2018 eenmalig een verhoogd budget voor werkinstrumenten (werkgeversstimulering) beschikbaar ter ondersteuning bij participatietrajecten. Met de overgang van taken naar het participatiebedrijf Werkom komt dit budget m.i.v. 2019 geheel te vervallen. De lasten dalen daardoor met € 96.000

RESERVES

In de begroting zijn voor de verschillende beleidsvelden ontrekkingen uit de reserves opgenomen.

Jeugd: Er wordt € 1.394.000 onttrokken uit de Reserve transitie 3D om de stijging van de kosten in de jeugdzorg voor 2019 incidenteel op te vangen. Vanaf 2020 zijn de kosten structureel meegenomen in de meerjarenbegroting.

Maatschappelijke ondersteuning: Er wordt € 220.000 onttrokken uit de Reserve risico 3D om eenmalig de kosten van de Wijkpleinfunctie te dekken. Vanaf 2020 zijn de kosten structureel meegenomen in de meerjarenbegroting.

INVESTERINGEN

Onderwijs: voorgenomen investeringen zijn € 773.000

- OPSO De Weidevogels, Loirestraat, 1e uitbreiding, € 61.000
- Waterschool (uitbreiding 285 m²), € 582.000
- Loods Dierenwelzijn en NME, Trimpad 1, € 130.000

RISICO

Vanaf 2018 is het jeugdhulpstelsel in de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland verregaand vernieuwd. De vernieuwingen binnen de jeugdhulp zijn erop gericht om vanaf 2018 resultaatgericht te werken, namelijk op basis van de ondersteuningsbehoefte van het gezin in plaats van op het aanbod van instellingen. De gemeenten kopen daartoe in 2018 specialistische jeugdhulp in om de resultaten van een breed perspectiefplan van een gezin, dat vooraf wordt opgesteld, integraal te kunnen realiseren. Het gezin krijgt de hulp die nodig is. De financiële impact van de conversie naar resultaatgerichte jeugdhulp is op het moment van het samenstellen van deze begroting nog niet duidelijk. Risico's die benoemd kunnen worden zijn het afschaffen van de huidige budgetplafonds en de nieuwe wijze van financiering van de zorg (70% bij aanvang zorg en 30% bij einde zorg). Om deze risico's te beheersen investeren we in de toegang, om daar waar het mogelijk is de doorstroom naar (duurdere) tweedelijnszorg te beperken. Tevens kunnen we bij een eventuele overschrijding van het budget de Reserve risico's 3D inzetten. Mocht deze reserve niet voldoende zijn, wordt voorgesteld om de Reserve transitie 3D aan te spreken.

Gemeenten zijn via een AMvB verplicht de kosten van de nieuwe loonschalen bij de Wmo huishoudelijke hulp mee te nemen in de tarieven. Bij het opstellen van de begroting waren de gesprekken met de zorgaanbieders over de hoogte van de nieuwe tarieven nog gaande. Het risico bestaat dat het nu geraamde bedrag onvoldoende blijkt te zijn.

Het kabinet wil in 2019 een vaste maximale bijdrage Wmo van € 17,50 invoeren. Vanaf 2020 gaat het abonnementstarief gelden. Purmerend verlaagde in 2018 al het tarief. Uit de cijfers tot juli 2018 is nog geen duidelijk effect te zien van een 'aanzuigende werking' door dit tarief. Of dat na landelijke invoering ook uitblijft is niet in te schatten. Het risico bestaat dat het nu geraamde bedrag onvoldoende blijkt te zijn.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Purmerend onder stoom		-100		
Bureau werk bijdrage en werkinstrumenten	50			
Sociaal rendement garantiebanen	-157			
Huurderving Spinnepop 2	-301			
Extra inzet passende zorg in de wijk	-111			

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Totaal	-519	-100		

Programma

3

W O N E N

Portefeuillehouder: T. Kroese

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het realiseren van voldoende woningen voor diverse doelgroepen, voldoende kwaliteit van woningen en een prettige woonomgeving. Samenwerking met woningcorporaties en andere partners is daarbij van groot belang.

Ambities coalitieakkoord

- We gaan zoveel mogelijk woningen bouwen.
- Bij nieuwbouw wordt gebouwd volgens de norm 30% sociale huur - 30% doorstroom - 40% vrije keuze.
- Met corporaties gaan wij in overleg over bevorderende maatregelen voor doorstroming en een andere wijze van toewijzing van beschikbare huurwoningen.
- We gaan in totaal ongeveer 200 tijdelijke woningen realiseren.
- Structurele monitoring van de woonruimteverdeling en de ontwikkeling van de sociale huurvoorraad.
- Aandacht voor natuurinclusief en levensloopbestendig bouwen.
- We gaan de bocht Verzetslaan/Purmer-Zuid versneld ontwikkelen.

Relevante beleidsnota's

- Woonvisie (2017)
- Hoogbouwvisie
- Visie op mobiliteit 2040
- Nota Grondbeleid
- Programma 2040

Trends en risico's

- De druk op de Purmerendse woningmarkt blijft groot.
- De koopwoningmarkt in Purmerend blijft hierdoor verhit: Verkopen boven de vraagprijs, korte beslistijd, etc. De vraag is groot en er is steeds minder aanbod in de categorie tot € 180.000 (bereikbare koop); zeker voor wat betreft eengezinswoningen. Hierdoor dreigt de prijs - kwaliteitverhouding van, met name, de bestaande woningen te verslechteren. Vooral voor de woningzoekenden met een laag middeninkomen tot ongeveer € 47.000 wordt het moeilijk om aan een woning te komen. Deze groep is relatief groot in Purmerend.
- De benodigde inschrijftijd voor sociale huurwoningen van corporaties blijft in Purmerend heel lang, voor starters minimaal 10 jaar.

- 'Buy to let' van eengezinswoningen begint ook in Purmerend. Eengezinswoningen worden gekocht om ze te verhuren per kamer.
- De bouwkosten stijgen sterk.

Wat willen we bereiken

Alle Purmerenders wonen in een kwalitatief goede woning en woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden van het huishouden. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. Waar nodig en mogelijk biedt de gemeente hier alle ruimte voor. Zolang er sprake is van woningschaarste, zal de gemeente met de corporaties zorgen dat de beschikbare sociale huurwoningen van corporaties zo eerlijk mogelijk worden verdeeld. Aandacht voor duurzaam wonen en leven is belangrijk. Hetzelfde geldt voor huisvestingsmogelijkheden voor bijzondere doelgroepen. Verder willen we de doorstroom verbeteren door meer aanbod te creëren en meer mensen passend te laten wonen.

Wat gaan we daarvoor doen

- We gaan zo veel mogelijk bouwen en we hebben daarbij vooral aandacht voor de groepen waar de druk het hoogst is. Daarom bouwen we volgens de '30-30-40 norm': minimaal 30% sociaal, 30% doorstroomwoning en 40% vrije keuze. Zo worden sociale huurwoningen toegevoegd en wordt de doorstroming bevorderd.
- We investeren in het deel van de woningmarkt dat het meeste onder druk staat. Daarbij denken we aan het instellen van een bestemmingsreserve sociale huur en een actualisatie van de 'nota prof', op basis waarvan ontwikkelaars meebetalen aan ontwikkelingen in onze stad.
- We gaan aan de slag met de ontwikkeling van de locatie bocht Verzetslaan/Purmer-Zuid (zie ook programma 7).
- We gaan verder met onderzoeken op welke andere locaties tijdelijke woningen gerealiseerd kunnen worden. Wij willen in totaliteit ongeveer 200 tijdelijke woningen realiseren. Als blijkt dat nog meer locaties beschikbaar en passend zijn, wordt samen met de raad afgewogen of ook die locaties moeten worden benut. Bij raadsbesluit 1425091/2018 'Inzet locaties voor tijdelijke woningen' is reeds besloten om 118 tijdelijke woningen te gaan realiseren. Onder programma 2 samenleving zijn de investeringskosten voor deze 118 tijdelijke woningen opgenomen in bijlage A. Lopende investeringen. In 2018 is een eenmalige dotatie vanuit programma 2 aan de reserve woonvisie gedaan. Voor de additioneel te realiseren tijdelijke woningen zal een nader raadsvoorstel worden opgesteld.
- Structurele monitoring van de woonruimteverdeling en de ontwikkeling van de sociale huurvoorraad.
- We blijven met de corporaties en andere betrokken organisaties in gesprek over de ontwikkelingen op de woningmarkt.
- We gaan in gesprek met ontwikkelaars en corporaties om invulling te geven aan natuurinclusief en levensloopbestendig bouwen.
- We gaan in gesprek met de ontwikkelaars om na te gaan hoe we buy tot let van nieuwbouw kunnen voorkomen.
- We gaan regionaal de discussie aan over de wijze van woonruimteverdeling.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Geactualiseerde woonvisie	2019	1e
Monitor woonvisie (jaarlijks van 2020)	2020	2e
Instellen van bestemmingsreserve sociale woningbouw, inclusief spelregels	2019	1e
Jaarschijfafspraken met de corporaties en huurdersverenigingen (uitwerking prestatieafspraken)	jaarlijks	1e
Monitoring van de woningtgoewijzing sociale huur en voorraad ontwikkeling sociale huur	jaarlijks	3e
Monitor woningbouwproductie	jaarlijks	3e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV031 Wonen							
Lasten	-515	-759	-734	-1.251	-1.222	-1.296	-1.293
Baten	348	234	179	177	174	171	169
	-167	-525	-555	-1.074	-1.048	-1.124	-1.124

Het saldo daalt met € 519.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door € 517.000 hogere lasten en € 2.000 lagere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x 1.000	Lasten	Baten
Diversen	-17	-2
Coalitieakkoord:		
Hogere lasten ter uitvoering van het coalitieakkoord onderdeel wonen, waaronder realisering van nieuwbouw in de woningdifferentiatie 30-30-40	-500	
Totaal lasten en baten	-517	-2

RESERVES

Bestemmingsreserve Woonvisie

De bestedingen zijn bedoeld voor uitgaven in de sfeer van de volkshuisvesting. In 2019 wordt er € 396.000 gedoteerd, waarvan € 250.000 uit de stelpost WMO en € 146.000 als gevolg van het niet volledig realiseren van de tijdelijke woningen. In 2022 zal deze reserve volledig zijn besteed. Voor het begrotingsjaar 2019 wordt er € 80.000 onttrokken, voor kosten van de starterslening, energiecoaches, senioren woonadviseur en onderzoekskosten.

INVESTERINGEN

In de begroting 2019 zijn geen voorgenomen investeringen opgenomen. Wij merken op dat de investeringen voor de tijdelijke woningen zijn opgenomen onder programma 2 Samenleving (beleidsveld maatschappelijke ondersteuning) in bijlage A lopende investeringen.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Woonbeleid/Volkshuisvesting	-200	-174	-	-
Totaal	-200	-174	-	-

Programma

4

M I L I E U

Portefeuillehouder: P. van Meekeren

Inleiding

Binnen dit programma ligt de focus op het brede thema duurzaamheid, alsmede het terugdringen van milieuhinder door bedrijven, efficiënte afvalverwijdering en energiezuinig gedrag. Tevens is de ambitie om bewoners wijk voor wijk van het aardgas af te koppelen en het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Klimaatadaptief worden is een thema dat in deze coalitieperiode aan importantie wint.

Ambities coalitieakkoord

Onze ambities richten zich op het versterken van de lokale duurzaamheid, een efficiënte en klantvriendelijke afvalinzameling en een gezond milieu. Het uitvoeren van de pilot Aardgasvrij in Overwhere-Zuid geeft inzicht hoe verder gegaan kan worden met het aardgasvrij maken van de nog 10.000 woningen in Purmerend. Wij denken aan het verlenen van subsidies/bijdragen voor duurzaamheidsinvesteringen, die niet op korte en/of middellange termijn rendabel zijn. Daarnaast zal een bijdrage geleverd worden aan de invulling van de Regionale Energie Strategie (RES) Zaanstreek Waterland.

Relevante beleidsnota's

- Geactualiseerde Duurzaamheidsagenda 2019-2022 (besluitvorming eind 2018)
- Regionale Energie Strategie (RES) Zaanstreek Waterland 2019
- Bodembeleidsplan 2016
- Geluidsbeleid Baansteer-Noord [2010]
- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2019 (besluitvorming eind 2018)
- Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2016 – 2019
- Notitie Toekomstbestendig Afvalbeheer gemeente Purmerend 2016 - 2020
- Hoofdlijnen Klimaatakkoord

Trends en risico's

In 2019 wordt de verbrandingsbelasting verhoogd van € 13 per ton in 2018 naar ongeveer € 30 per ton in 2019. Door de toenemende verwerkingskosten en de afnemende vergoedingen voor grondstoffen is bijstelling van de meerjarenbegroting afvalstoffenheffing noodzakelijk. Door het aantrekken van de economie stijgt de totale hoeveelheid afval. Het scheidingspercentage stabiliseert op het niveau van 2017.

In 2019 start de uitvoering van de pilot aardgasvrij in Overwhere-Zuid. Het vervolg op deze pilot is afhankelijk van een aantal factoren. De belangrijkste factor is het al dan niet verkrijgen van een subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor een proeftuin aardgasvrije wijken. Wanneer we deze subsidie

ontvangen kunnen we verder met het aardgasvrij maken van Overwhere-Zuid, parallel aan de rioolvervanging. In dat geval wordt maximaal € 7 miljoen ontvangen voor het aardgasvrij maken van de proeftuin. Deze bijdrage is niet genoeg om alle kosten voor bewoners, corporaties en Stadsverwarming Purmerend te dekken. Wanneer de aanvraag van BZK niet wordt ontvangen, is het kostenverdeelvraagstuk tussen de stakeholders anders en is het de vraag of er voldoende financiële ruimte is om de koppeling te kunnen leggen tussen de rioolvervanging en het aardgasvrij worden van de wijk.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat er op regioniveau een regionaal energiestrategie (RES) ontwikkeld moet worden. Het doel van de RES is een zorgvuldige ruimtelijke inpassing van hernieuwbare energieopwekking met maatschappelijke acceptatie. Ook wordt met de RES regionaal aanwezige warmtebronnen en behoefte aan infrastructuur in beeld gebracht en vraag en aanbod op elkaar afgestemd. De RES moet juni 2019 gereed zijn. Volgend op de RES moet de gemeente een warmteplan vaststellen, uiterlijk in 2021. Hierin staat verwoord welke strategie Purmerend volgt om volledig aardgasvrij te worden. Een te onderzoeken factor is, wat de maximale capaciteit is van het warmtenet en of deze vergroot kan worden met de toevoeging van een tweede warmte-opwekinstallatie.

In het Regeerakkoord en het Klimaatakkoord is het voornemen opgenomen de aardgasprijs te laten stijgen. Hiermee wordt beoogd dat vastgoedeigenaren eerder een keuze voor een andere warmtebron zullen maken. Bij woningeigenaren, die in zekere mate afhankelijk zijn van aanwezige alternatieven, leidt dit mogelijk tot energiebewust gedrag.

Inmiddels is duidelijk dat ons klimaat aan veranderingen onderhevig is, wat gevolgen heeft voor de ruimtelijke inrichting. Het KNMI verwacht extreme hitte, hevige regenbuien en langdurige droogte. Deze extremen hebben effect op de buitenruimte. Klimaatadaptieve maatregelen zijn voor Purmerend noodzakelijk.

Wat willen we bereiken

De landelijke taakstelling voor 2020 is 75% afvalscheiding en per inwoner per jaar maximaal 130 kg restafval. Met het plan voor de verbetering van afvalscheiding laagbouw is reeds in 2016 een eerste stap gezet en is een stijging van het afvalscheidingspercentage van 45% naar 57% gerealiseerd. De notitie Toekomstbestendig afvalbeheer Purmerend 2016-2020 bevat een maatregelenpakket waarmee de ontwikkeling van de afvalscheiding verder voortgezet kan worden. De focus in Nederland ligt overduidelijk op het scheiden van afval aan de bron, waardoor veel gescheiden ingezameld afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen. In de komende jaren wordt in Purmerend hier verder op ingezet, niet alleen bij laagbouw maar ook bij hoogbouw. Hierbij worden de huidige ontwikkelingen in techniek en uitvoering van de inzameling op de voet gevolgd.

In 2019 wordt de pilot Aardgasvrij gerealiseerd en is het streven dat 95 woningen aardgasvrij worden. Hetzij met een aansluiting op het warmtenet hetzij met een warmtepomp. Ook wordt in 2019 gestart met de voorbereidingen van het aardgasvrij maken van de overige delen van Overwhere-Zuid. Purmerend schrijft mee aan de RES van de regio Zaanstreek-Waterland (ZaWa). In het kader van de RES wordt onderzocht of ons warmtenet, met eventueel een regionale bron binnen ZaWa, kan bijdragen aan de warmtebehoefte van de overige gemeenten.

Gedurende deze coalitieperiode willen we de bestaande woningvoorraad verduurzamen, onder andere door bewoners en eigenaren te faciliteren in het verder verduurzamen van het vastgoed en daarvoor in de jaren 2019 en 2020 subsidies te verlenen voor verduurzamingsmaatregelen in de bestaande woningvoorraad.

In deze coalitieperiode wordt een plan gemaakt om Purmerend beter klimaatbestendig/klimaatadaptief te laten worden.

Wat gaan we daarvoor doen

- In het 'Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving' worden de prioriteiten op milieuterrein nader uitgewerkt. Naast de reguliere controles wordt aandacht besteed aan o.a. energiebesparing

bij bedrijven, duurzaam bouwen, illegale activiteiten op bedrijventerreinen en inventarisatie en aanpak verwijdering van asbestdaken. Indien nodig wordt er gehandhaafd volgens onze handhavingsstrategie.

- De Omgevingsdienst voert in opdracht van de gemeente Purmerend een beperkt aantal taken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving. Het gaat hier dan om het milieubasistakenpakket. De Omgevingsdienst stelt jaarlijks een uitvoeringsprogramma hiervoor op, de gemeente Purmerend blijft hier het bevoegd gezag.
- Uitvoering van de maatregelen uit de Notitie Toekomstbestendig Afvalbeheer Purmerend 2016 – 2020. Het uitgangspunt blijft maximalisering van de gescheiden inzameling en minimalisering van de hoeveelheid te verbranden restafval, tegen maatschappelijk verantwoorde kosten.
- Actualiseren van de Duurzaamheidsagenda tot 2022. In de Duurzaamheidsagenda worden in de tijd uitgezet de nodige duurzaamheidsactiviteiten uitgezet. Deze agenda wordt in 2019 geactualiseerd en bijbehorende budgetten worden hierin aan toegevoegd.
- Uitvoeren van de pilot Aardgasvrij in Overwhere-Zuid in 2019 (95 woningen).
- Voorbereiden van het aardgasvrij maken van de overige delen van Overwhere-Zuid en formatie beschikbaar te stellen voor een projectbureau (max 3 fte), indien BZK de subsidieaanvraag wordt toegekend (1.276 objecten).
- Klimaatbestendige maatregelen in alle ruimtelijke programma's doorvoeren.
- Het schrijven van de RES alsmede starten met het schrijven van het gemeentelijk warmteplan.
- Continuering van duurzaamheidssubsidie voor bestaande (particuliere) woningen gedurende 2 jaren (zie programma 9 Economie).

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2018	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2020	Jaarlijks	4e
Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2020-2023	per 4 jaar	4e
Bodembeleidsplan (2019)	per 5 jaar	4e
Actualiseren Duurzaamheidsagenda	Jaarlijks	1e
Opstellen regionale energiestrategie (RES)	eenmalig	4e
Voorstel Proeftuin en de consequenties Pilot	eenmalig	4e 2018 - 2e 2019
Monitoring pilot aardgasvrij	continue	gedurende de looptijd van het project

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV041 Milieu							
Lasten	-10.548	-10.305	-10.279	-11.146	-11.468	-12.262	-12.612
Baten	12.211	11.771	11.765	12.413	12.749	12.992	13.231
	1.663	1.466	1.486	1.267	1.280	731	619

Het saldo daalt met € 219.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze daling wordt veroorzaakt door enerzijds € 867.000 hogere lasten en anderzijds € 648.000 hogere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten
Huishoudelijk afval. Hogere kapitaallasten	-50	-
Huishoudelijk afval. Hogere doorbelasting loonkosten	-64	-
Huishoudelijk afval. Hogere verwerkingskosten (met name afvalstoffenbelasting)	-389	-
Huishoudelijk afval. Hogere baten afvalstoffenheffing (ontwikkeling tarief ASH) *	-	737
Huishoudelijk afval. Lagere inkomsten uit afvalstromen (met name papier)	-	-89
Diversen	-24	-
<i>Coalitieakkoord:</i>		
Hogere lasten aardgasvrij	-250	-
Hogere lasten duurzaamheidsinitiatieven	-60	-
Hogere lasten duurzaamheidsloket	-30	-
Totale ontwikkeling op lasten en baten	-867	648

* De ontwikkeling van het tarief afvalstoffenheffing wordt grotendeels bepaald door een ruime verdubbeling van de afvalstoffenbelasting (van € 13,11 in 2018 naar € 30,00 in 2019) en een daaraan gekoppelde verhoging van de btw component.

TARIEF AFVALSTOFFENHEFFING

	Primitieve begroting 2018	Begroting 2019
Opbouw tarief 2019 (vergeleken met begroting 2018)		
Bruto tarief afvalstoffenheffing (was)	€ 318,49	€ 314,18
Actualisatie kosten	-€ 4,31	€ 18,49
Bruto tarief afvalstoffenheffing (wordt)	€ 314,18	€ 332,67
Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	€ 8,37	€ 8,85
Netto tarief afvalstoffenheffing	€ 305,81	€ 323,82
Afgerond tarief in verband met 12-maandelijkse betaling	€ 305,76	€ 323,88
Aantal aansluitingen	35.080	35.405
Opbrengst afvalstoffenheffing	€ 10.727.758	€ 11.464.797

VOORZIENING AFVALSTOFFENHEFFING

De voorziening afvalstoffenheffing heeft tot doel om te komen tot een meerjarige egalisatie van het tarief voor de afvalstoffenheffing en bedraagt € 934.384 per 1 januari 2018. In de 2e Tussenrapportage 2018 wordt rekening gehouden met een negatief exploitatieresultaat van € 190.000 wat aan de voorziening wordt onttrokken. Dit tekort wordt vervolgens gedurende vier daarop volgende jaren evenredig verrekend met het tarief voor de afvalstoffenheffing. In de begroting 2019 is rekening gehouden met een onttrekking ter grootte van € 313.246.

INVESTERINGEN

Voor 2019 zijn geen voorgenomen investeringen gepland.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen incidentele baten of lasten in dit programma.

Programma

5

B E R E I K B A A R H E I D

Portefeuillehouder: E. Tijnstra

Inleiding

Dit programma richt zich op de wijze waarop wij de komende jaren Purmerend goed bereikbaar willen houden.

Ambities coalitieakkoord

We kiezen voor een autoluwe maar goed bereikbare binnenstad zodanig dat het doorgaande autoverkeer in redelijke mate uit het centrum wordt geweerd. Om die reden wordt onderzoek verricht naar de mogelijkheden om het doorgaande verkeer andere routes te bieden richting de A7.

Voor de bezoekers van de binnenstad willen wij investeren in fiets- en autoparkeermogelijkheden bij de binnenstad. Hierbij wordt ook rekening gehouden met voldoende oplaadpunten voor elektrische auto's. Tevens willen wij uit oogpunt van duurzaamheid en een autoluwe binnenstad, het fietsgebruik verder stimuleren door in te zetten op kwalitatief goede fietspaden.

Voorts hechten wij belang aan verkeersveilige schoolomgevingen. Zodoende dat in nauw overleg met betrokkenen (scholen, ouders, omwonenden, Veilig Verkeer Nederland, etc.) de verkeerssituatie wordt verbeterd.

Relevante beleidsnota's

- Verkeers- en vervoersbeleidsplan Purmerend 2016
- Visie op mobiliteit Purmerend 2040
- Parkeernormennota 2016
- Fietsbeleidsplan (2010)
- Parkeerverordening en bijbehorend uitvoeringsbesluit (2014-2018)
- Verordening Parkeerbelastingen en bijbehorend uitvoeringsbesluit (2018)

Trends en risico's

Ontwikkeling A7 (Corridorstudie Amsterdam-Hoorn)

In de corridorstudie Amsterdam-Hoorn worden mogelijke oplossingsrichtingen voor de bereikbaarheidsproblemen op de A7 na 2020 verkend. Eén van de oplossingsrichtingen is het verbreden van de A7 ter hoogte van Purmerend (naar 2x3 rijstroken). Dit kan grotendeels op het bestaande tracé. Begin 2019 vindt besluitvorming plaats over de verder te onderzoeken varianten. De effecten op het onderliggende Purmerendse wegennet zullen in de afweging worden betrokken.

Woningbouwopgave Purmerend 2040

Purmerend heeft een flinke woningbouwopgave die consequenties heeft voor de mobiliteit (doorstroming, parkeren) in Purmerend. De gevolgen hiervan en eventuele maatregelen worden in 2019 nader onderzocht.

Openbaar vervoer

Sinds 22 juli 2018 is de Noord-Zuidlijn in bedrijf. Dit heeft grote gevolgen gehad voor het lijnnet in heel Waterland. De eerste ervaringen zijn positief. Wij blijven de belangen behartigen van de Purmerendse busreiziger en blijven daarvoor in nauw contact met EBS en de Vervoerregio.

Wat willen we bereiken

Een goed functionerende, veilige en duurzame infrastructuur voor alle manieren van vervoer, binnen bepaalde randvoorwaarden rond leefbaarheid, milieu, fysieke en sociale aspecten. Een aantal locaties verdient extra aandacht, zoals de historische binnenstad en andere publiek aantrekkende voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen

- We behartigen de belangen van Purmerend bij het zoeken naar een oplossing voor de bereikbaarheidsproblemen na 2020 zowel op het hoofdwegenet (A7) als het binnenstedelijke net, zoals Laan der Continenten, Gorslaan, Gedempte Where en Salvdor Allendelaan.
- De bereikbaarheid van de binnenstad met de auto wordt verbeterd door de realisatie van een parkeerverwijssystem, het weren van doorgaand verkeer richting de A7, inzet van slimme verkeersregelinstallaties en onderzoek naar (flexibele) parkeeroplossingen. Verder zal de doorstroming van het autoverkeer binnen de gemeente daar waar mogelijk is verbeterd worden door betere afstemming van de verkeerslichten of vergroten van de capaciteit. Ook willen wij het elektrisch rijden stimuleren door meer oplaadpunten aan te leggen.
- Wij willen het gebruik van het openbaar vervoer stimuleren door kwalitatief goede en voldoende (auto- en fiets)parkeervoorzieningen bij de bushaltes te realiseren en de prijsreductie voor oudere minima in stand te houden. Wij onderzoeken of er voldoende fietsstallingsplaatsen zijn bij de belangrijkste bushaltes (Jan Blankenbrug-Tramplein). In overleg met de Vervoerregio zoeken we naar oplossingen voor mogelijke knelpunten.
- De busconcessies Waterland en Zaanstreek gaan eind 2021 samen verder in één concessie. De voorbereidingen van het programma van Eisen starten eind 2018 en lopen door in 2019. Wij zullen de belangen van de Purmerendse reiziger behartigen en inbrengen bij de Vervoerregio. Uitgangspunt bij de nieuwe busconcessie is CO2 neutraal vervoer (electrisch of waterstof).
- We gaan in 2019 door met het verbeteren van fietspaden. De uitvoering van de fietspaden langs de Waterlandlaan en de Purmersteenweg worden in 2019 afgerond.
- Wij willen de verkeersveiligheid in nauw overleg met de betrokkenen (school, ouders, VVN etc.) rondom scholen verbeteren.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Verkeersplan	2019	1e
Parkeervisie	2019	1e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV051 Bereikbaarheid							
Lasten	-3.219	-2.536	-2.511	-2.672	-2.571	-2.631	-2.654
Baten	2.985	2.283	2.283	2.289	2.289	2.289	2.289

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
	-235	-253	-229	-383	-282	-342	-365

Het saldo daalt met € 154.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door een stijging in de lasten met € 161.000 en een stijging van de baten met € 6.000.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Diversen	-61	6
Coalitieakkoord:		
Hogere lasten budget mobiliteit binnenstad	-100	-
Totale ontwikkeling lasten en baten	-161	6

RESERVES

Er zijn geen specifieke reserves voor dit programma.

VOORZIENINGEN

Voorziening onderhoud DRIS

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van het onderhoud aan het Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS). Hierin is jaarlijks € 50.000 beschikbaar voor een periode van 10 jaar na de initiële investering.

INVESTERINGEN

Onder de voorgenomen investeringen voor 2019 is het dynamisch verkeerverwijssysteem opgenomen. Hiertoef ontvangt u een afzonderlijk voorstel in het najaar 2018.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Budget mobiliteit binnenstad	-100	-	-	-
Totaal	-100	-	-	-

Programma

6

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouder: E. Tijmstra

Inleiding

Purmerend is een groene, vitale stad met een aangenaam stadsleven. Behoud van een prettige en veilige leefomgeving vraagt om een zorgvuldig en efficiënt beheer van groenvoorzieningen, wegen, bruggen, openbare verlichting en riolering op een door de gemeenteraad afgesproken beeldkwaliteit. De gemeente heeft de wettelijke taak om het afval- en hemelwater veilig af te voeren en de kwaliteit te waarborgen, alsmede het dierenwelzijn te bevorderen.

Ambities coalitieakkoord

We willen zowel de hoofdgroenstructuur als de nevgroenstructuur versterken. Dat doen wij door de beeldkwaliteit van het openbaar groen aanzienlijk te verhogen (van C- naar B-niveau).

Relevante beleidsnota's

- Beleidsnotitie openbare verlichting (2015)
- Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP+) 2018 - 2022
- Kwaliteitskeuzes onderhoud openbare ruimte (herzien in 2015, basis voor de beheerplannen):
 - Beheerplan groen (2016)
 - Beheerplan bomen (2016)
 - Beheerplan wegen (2016)
 - Beheerplan straatmeubilair (2016)
 - Beheerplan kunst- en waterwerken (2016)
 - Beheerplan spelen (2015)
- Groenkoers (2014)
- Handboek inrichting openbare ruimte (2008, wordt regelmatig geactualiseerd)
- Nota dierenwelzijn (2013)
- Reinigingsplan Purmerend (2016)

Trends en risico's

Duurzaamheid

De trend is dat - op wereldschaal, maar zeker ook lokaal - wordt gewerkt aan een meer duurzame samenleving. Purmerend gaat hierin mee. De zorg voor mens en milieu neemt bij het beheer en onderhoud van de

openbare ruimte steeds meer een centrale plaats in. Concrete voorbeelden hiervan zijn het hergebruik van bestratingsmateriaal, het verminderen van afvalwater en het gebruik van gerecycled kunststof of composiet voor bruggen en beschoeiingen, in plaats van hout.

Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Als onderdeel van het aanbestedingsbeleid, wordt bij aanbestedingen van beheerprojecten gestuurd op de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit komt tot stand in nauwe samenwerking tussen gemeentelijke afdelingen, Werkom en werkgevers. Indien de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt niet toereikend is of niet geleverd kan worden, zullen nadere afspraken worden gemaakt met marktpartijen.

Riolering

Rioleringsprojecten zijn uitgesteld om de grondwerkzaamheden gelijktijdig uit te voeren wanneer aanleg stadsverwarming dan wel vervanging aardgasnet plaatsvindt. Monitoring van de betreffende rioolstrengen zal moeten uitwijzen of dit uitstel gerechtvaardigd is of dat andere (nood)maatregelen noodzakelijk zijn.

Ziekte bomen

Een risico is een toename van diverse ziektes in het bomenbestand van Purmerend. In Purmerend staan ongeveer 7.500 essen. Om de verdere verspreiding van de essentaksterfte tegen te gaan zullen wij de essen monitoren en is een snelle kap van aangetaste bomen noodzakelijk. In de hele stad staan nog ruim 600 kastanjes, waarvan de meeste monumentaal. De behandeling van de kastanjabloedingsziekte is niet goed mogelijk en (dure) vervanging lijkt het enige alternatief. Het bestrijden van ziektes bij het gehele bomenbestand in Purmerend kan nog steeds worden opgevangen binnen de vigerende begroting. Waakzaamheid en monitoring blijft echter geboden.

Onderhoudsniveau openbare ruimte

Het onderhoudsniveau van de openbare ruimte ligt op C-niveau. Voor groen ambiëren wij een verhoging naar B-niveau. Het risico bestaat dat door langdurig te onderhouden op C-niveau van de andere componenten in de openbare ruimte (straatmeubilair, kunstwerken, wegen) er onverwacht plotselinge dalingen optreden, waardoor het niveau daalt naar D-niveau. Op D-niveau kunnen er gevaarlijke situaties ontstaan, die de gemeente nopen om direct aanvullend te investeren in de openbare ruimte.

Onkruid op verhardingen

Tot 2015 bestreed de gemeente Purmerend onkruid op verharding vier keer per jaar: twee keer door middel van chemische bestrijding en twee keer door middel van machinaal borstelen. Vooruitlopend op het verbod voor het gebruik van chemische middelen gebruikt de gemeente sinds 2015 geen chemische middelen meer. Sindsdien wordt onkruid op verharding uitsluitend verwijderd door middel van machinaal borstelen, ondersteunt door medewerkers met bosmaaiers, bladblazers en veegmachines. Deze vorm van bestrijding is tijds- en arbeidsintensiever dan chemische bestrijding. Daarnaast is het onkruid hardnekkiger geworden. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat de kosten voor onkruidbestrijding op verharding fors zijn gestegen. Ook andere gemeenten hebben te maken met een forse kostenverhoging. In Rotterdam stegen de kosten van jaarlijks € 1,3 miljoen euro naar € 2,9 miljoen euro en heeft de gemeente Nissewaard zelfs te maken met een vertienvoudiging van de kosten na het verbod op chemische bestrijding.

Klimaatverandering

Door klimaatsverandering verwacht het KNMI dat hevige regenbuien, extreme hitte en langdurige droogte steeds vaker zullen voorkomen. Dit heeft gevolgen voor de stad, zoals meer wateroverlast, grondwaterproblemen en hittestress. In de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie hebben het Rijk, de provincies, gemeenten en waterschappen de gezamenlijke ambitie vastgelegd dat Nederland in 2050 zo goed mogelijk klimaatbestendig en waterrobuust is ingericht. De gemeente heeft vanuit haar verantwoordelijkheden voor de openbare ruimte een belangrijke rol in het klimaatbestendig houden van de stad. Maar ook andere partijen zoals het

waterschap, inwoners en bedrijven hebben hier een rol in. De gemeente Purmerend werkt op dit moment aan een klimaatbestendigheidswaarschuwingsplan waarin kaders en ambities zijn opgesteld om zo te kunnen voldoen aan de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie.

Wat willen we bereiken

De leef- en belevingswereld van de Purmerenders staat voorop. Beheer en onderhoud worden samen met hen en op gedegen wijze uitgevoerd. De onderhoudskwaliteit ligt nu op een verantwoord maar laag niveau. De ambitie is om de beeldkwaliteit van het openbaar groen te verhogen van C- naar B-niveau.

Wat gaan we daarvoor doen

Onderhoud openbaar groen

Wij gaan sterk inzetten op het wegwerken van de onderhoudsachterstand. Enerzijds door slimmer te beplanten, en anderzijds door extra inzet. De wijze waarop wij dit vorm geven, zullen wij vastleggen in de groenvisie. Als gemeente doen wij het groenonderhoud, maar wij hopen ook Purmerenders te stimuleren verantwoordelijkheid te nemen voor een groene stad. De kwaliteit van het openbaar groen moet aanzienlijk omhoog. Wij beoordelen niet alleen op kwaliteit, maar houden ook rekening met flora en fauna: bij het onderhoudsplan past ecologisch beheer met biodiversiteit, eetbare vruchten en dergelijke, het mag er best natuurlijk uitzien. Naast een eenmalige impuls omvormen groen voor de jaren 2019 en 2020, verhogen wij het structurele onderhoudsbudget groen. Bij het maaien geven wij extra aandacht aan plekken, die door hoge begroeiing het zicht belemmeren en gevaarlijke situaties voor verkeersdeelnemers kunnen veroorzaken. Tevens geven wij extra aandacht aan het maaien van hondenuitlaatstroken. Soms maken wij bewust de keuze om op bepaalde plekken geen gras te maaien om de habitat van dieren in stand te houden en hun overlevingskans te vergroten.

Bestrijding invasieve exoten

De bestrijding van invasieve exoten, welke gestart is in 2017, zal zeker tot 2026 voortduren. Behandelde locaties zullen nauwgezet gemonitord worden, opdat nieuwe uitgroei van reuzenberenklauw en Japanse duizendknoop vermeden kan worden.

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP+) 2018 - 2022

In 2019 geven wij uitvoering aan het vastgestelde verbreed gemeentelijk rioleringsplan. In het kader van Purmerend Aardgasloos zijn een aantal voorgenomen renovatiewerken aan de riolering uitgesteld. Eind 2018/begin 2019 worden voorbereidingen getroffen om de uitgestelde rioleringswerkzaamheden te gaan uitvoeren.

Vervanging houten bruggen

De afgelopen jaren zijn door heel Purmerend houten bruggen vervangen door nieuwe kunststof versterkte bruggen. In Purmerend staan nog ongeveer 200 oude houten bruggen waarvan de oorspronkelijke technische levensduur reeds is verlopen of waarvan dit op korte termijn zal plaatsvinden. Het onder de vervangingsinvesteringen opgenomen jaarlijkse krediet voor het vervangen van 10 bruggen is onvoldoende gebleken om deze noodzakelijke vervanging op tijd op te kunnen vangen. Het vervangingskrediet is met ingang van 2018 verdubbeld, opdat dan 20 oude houten bruggen per jaar vervangen kunnen worden. Daarmee kunnen alle oude houten bruggen in 2027 vervangen zijn door de nieuwe kunststof versterkte bruggen met een veel langere levensduur. Wanneer de actuele veiligheidssituatie van individuele bruggen dit vereist zullen wij uiteraard direct tot vervanging overgaan.

Investeringsimpuls Fietspaden

De verbetering van fietspaden langs de Waterlandlaan en de Purmersteenweg zullen niet volledig in 2018 zijn uitgevoerd en een doorloop hebben naar 2019.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product

Groenvisie

Jaartal

2019

Kwartaal

1e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV061 Beheer openbare ruimte							
Lasten	-21.400	-20.832	-22.918	-21.606	-22.528	-22.960	-23.288
Baten	7.684	8.301	8.306	7.950	8.397	8.591	8.747
	-13.716	-12.530	-14.612	-13.656	-14.131	-14.369	-14.541

Het saldo stijgt met € 956.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Dit wordt veroorzaakt door een daling in de lasten met € 1.312.000 en een daling van de baten met € 356.000.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Incidenteel doorgeschoven projecten 2017 opgenomen in 2018.*	723	-
Groen. Lagere lasten onderhoud groen / bomen. In 2018 is incidenteel extra budget voor o.a.groenimpuls, stormschade en essentaksterfte ter beschikking gesteld. *	1.356	-
Hogere dotatie in begroting 2018 aan voorziening riolering*	249	-
Lagere kosten riolering in 2019 ten opzichte van 2018	114	-
Lagere baten als gevolg van lagere rioleringslasten in 2019	-	-353
Hogere lasten Kunst en waterwerken (met name kapitaallasten)	-183	-
Hogere kapitaallasten Wegen	-231	-
Diversen.	-16	-3
Coalitieakkoord:		
Hogere lasten door structureel hogere onderhoudskosten groen	-500	-
Hogere lasten i.v.m. incidentele kosten omvormen groen	-200	-
Totale ontwikkeling op lasten en baten	1.312	-356

* In bovenstaande tabel zijn enkele bedragen opgenomen waarbij in 2018 sprake is van een incidenteel budget (1e tussenrapportage 2018). De daling van de begroting in 2019 ten opzichte van 2018 wordt verklaard door het eenmalige karakter van deze posten.

TARIEF RIOOLHEFFING

Opbouw tarief	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>Eigenaren</i>		
Bruto tarief rioolheffing oud	€ 112,83	€ 117,46
Actualisatie kosten	€ 4,63	€ -3,10
Bruto tarief rioolheffing nieuw	€ 117,46	€ 114,36
Onttrekking voorziening rioolheffing	-	€ 4,13
Netto tarief rioolheffing	€ 117,46	€ 110,23
Afgerond tarief in verband met 12-maandelijkse betaling	€ 117,48	€ 110,28
Aantal aansluitingen	37.527	37.997
<i>Gebruikers</i>		
Bruto tarief rioolheffing oud	€ 65,85	€ 68,53
Actualisatie kosten	€ 2,68	€ -1,80

Opbouw tarief	Begroting 2018	Begroting 2019
Bruto tarief rioolheffing nieuw	€ 68,53	€ 66,73
Onttrekking voorziening rioolheffing	— -	€ 2,40
Netto tarief rioolheffing	€ 68,53	€ 64,33
Afgerond tarief in verband met 12-maandelijkse betaling	€ 68,52	€ 64,32
Aantal aansluitingen	37.971	38.381
Opbrengst legesheffing gemeentelijke watertaken	€ 7.010.206	€ 6.657.379

De daling van de tarieven komt grotendeels voort uit een aanpassing van de investeringskredieten en een lagere toegerekende rente waardoor de kapitaalslasten dalen.

RESERVES

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel van deze reserve is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten, om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn (groot € 82.000) te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil. De jaarlijkse dotatie aan deze egalisatiereserve is geprognosticeerd op € 161.000.

VOORZIENINGEN

Voorziening gemeentelijke watertaken

De voorziening gemeentelijke watertaken heeft tot doel om incidentele voor- en nadelen ten opzichte van de rioolheffing te egaliseren. Er wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief. Indien in enig jaar de baten hoger zijn dan de lasten - bijvoorbeeld door vertragingen in investeringen in het rioolstelsel - dan wordt het batig saldo aan de voorziening gedoteerd en later gebruikt ter dekking van tijdelijk lagere tarieven. De onttrekking in 2019 ten gunste van de tarieven rioolheffing betreft het voordeel op kapitaalslasten 2018 (rente verlaging van 2,5% naar 2,25%).

INVESTERINGEN

Er zijn voor dit programma geen voorgenomen investeringen opgenomen.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Omvormen groen	-200	-200	-	-
Totaal	-200	-200	-	-

Programma

7

R U I M T E L I J K E O R D E N I N G

Portefeuillehouders: T. Kroese, E. Tijmstra, P. van Meekeren, M. Hegger

Inleiding

De gemeente streeft naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor alle Purmerenders, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daartoe jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen in de stad aan. Afweging van belangen vindt plaats als het gaat om aanpassing in het gebruik van gronden en opstallen. De gemeente maakt keuzes en weegt daarbij alle belangen af zoals bijvoorbeeld woningnood, openbare ruimte, mobiliteit, leefbaarheid van buurten en duurzaamheid. Zij betreft bij die belangenafweging haar inwoners, bedrijven, investerende en ontwikkelende (markt)partijen en overige deelnemers, en werkt met hen aan actuele ruimtelijke plannen.

Ambities coalitieakkoord

Purmerend is met haar tachtigduizend inwoners een middelgrote stad. De woningnood is groot. Daarom willen we graag zoveel mogelijk woningen bouwen. *Dit resulteert onder meer in de volgende actiepunten:*

- Realisatie van in totaal zo'n 200 tijdelijke woningen (voor realisatie zie programma 2 Samenleving).
- Aandacht voor natuurinclusief bouwen en levensloopbestendig bouwen.
- Versneld ontwikkelen bocht Verzetslaan/Purmer-Zuid.
- Bij nieuwbouw wordt gebouwd volgens de norm 30% sociale huur - 30% doorstroom - 40% vrije keuze.

We willen het karakter van de historische binnenstad behouden en versterken. We investeren in bereikbaarheid van de binnenstad en parkeermogelijkheden.

Het Beusebos/de Kom A7 wordt een natuur-, recreatie- en wandelbos met een educatief karakter. We treden in overleg met de beoogde ondernemer om een alternatieve locatie voor het hotel te vinden.

Relevante beleidsnota's

- Structuurvisie Purmerend 2005-2020
- Nota Ruimtelijke kwaliteit (vaststelling eind 2018) (voorheen Welstandsnota)
- Nota planoverschrijdende ruimtelijke faciliteiten Purmerend
- Nota grondbeleid gemeente Purmerend
- Geactualiseerde strategische plankaart structuurvisie Purmerend 2005-2020 met toelichting
- Agenda Purmerend 2040, bestaande uit publieksversie, kansenkaart en startnotitie
- Woonvisie 2017
- Hoogbouwvisie Purmerend
- Erfgoedbeleid Purmerend 2017

- Visie op mobiliteit Purmerend 2040

Trends en risico's

De samenwerking binnen de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is intensief en vraagt flinke inzet. Binnen de deelregio Zaanstreek-Waterland geeft Purmerend vorm aan het trekkerschap van het thema Ruimtelijke Ontwikkeling en ook op de andere thema's is sprake van actieve deelname en inbreng. Purmerend werkt aan de verdere agendazetting voor de langere termijn (Purmerend 2040). Regionale positiebepaling en afstemming vindt aan de hand daarvan plaats.

In Purmerend is grote behoefte aan woningen. Bouwen in het bestaande stedelijk gebied is complex en zorgt naast gesprek over kansen voor ontwikkeling, ook voor nimby-effecten. Een actieve houding, sturing en heldere keuzes voor woningbouwontwikkeling - onder andere door intensivering (dichter en hoger) - is nodig om aan onze verantwoordelijkheid voor woongelegenheid invulling te kunnen geven.

Sprake is van een toenemend aantal, vooral particuliere ontwikkelingsinitiatieven. Om deze initiatieven verder te helpen is gemeentelijke ondersteuning, bijvoorbeeld door onderzoek, afstemming en/of bestuurlijk overleg en besluitvorming noodzakelijk. Het verplicht kostenverhaal vindt dan plaats via voorschot- en anterieure overeenkomsten.

Helder is, dat 'de ruimte' in de stad intensiever gebruikt gaat worden. Naast de gebruikelijke, planologische instrumenten wordt daarom ook ingezet op de mogelijkheid om sommige ruimtelijke randvoorwaarden en/of (neven-)effecten door middel van financiële instrumenten te kunnen en mogen verevenen. Met het oog hierop wordt overwogen om in 2019 de bestemmingsreserve 'sociale woningbouw' in te stellen en daarbij spelregels voor besteding af te spreken. Daarnaast wordt in het kader van herziening van de nota Prof het instellen van een bestemmingsreserve 'mobiliteit / parkeren' overwogen. De inkomsten via externe initiatiefnemers zullen worden gelabeld en besteed ten behoeve van deze specifieke doelen. Overigens kan de in het coalitieakkoord opgenomen norm voor nieuwbouw (minimaal 30% sociale huur - 30% doorstroom - 40% vrije keuze) een risico inhouden voor de haalbaarheid van projecten. Juist daarom worden de maatregelen getroffen zoals omschreven in programma 3.

Purmerend implementeert de komende jaren de Omgevingswet. De beleidsruimte wordt, zowel bestuurlijk als ambtelijk, doorlopend afgetast aan de hand van casussen en thema's. Vanaf 2019 vindt de verdere gedachtenvorming plaats over het (vernieuwde) instrumentarium en over de uitrol daarvan.

Wat willen we bereiken

Purmerend is een hoogwaardig en duurzaam ingerichte stad met een sterke samenhang tussen de historische binnenstad en de wijken, de wijken onderling en de omliggende regio. Purmerend intensiveert, verduurzaamt en groeit verder naar een compacte en volwaardige woonstad. Wij willen het karakter van de historische binnenstad behouden en versterken. De ingeslagen weg van historiserend bouwen draagt bij aan de historische binnenstad. Tegelijkertijd is verdere ontwikkeling van belang voor de vitaliteit en de leefbaarheid van de binnenstad met een combinatie van detailhandel, horeca, woningen en voorzieningen. Wij initiëren, stimuleren en werken mee aan de ruimtelijke planvorming en staan voor maatwerk op het gebied van flexibiliteit, rechtszekerheid en ruimtelijke kwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen

- We maken onze ambities en agenda voor de stad richting 2040 bespreekbaar.
- We zetten in op intensivering en verdere groei naar een compacte en volwaardige woonstad, waarbij voor een aantal nader aan te wijzen gebieden de focus tevens ligt op - kansen voor - de lange(re) termijn.
- We werken aan de Binnenstad, Kop West, Klein Where, Baanstee-Noord, Kom A7, Wagenweggebied en andere inbreidings- en/of (her)ontwikkelingslocaties.

- We werken aan uitbreiding - bij randen - van de stad buiten bestaand stedelijk gebied.
- We verbinden de Omgevingswet met de Purmerendse werkwijze.
- We geven invulling aan het trekkerschap Bestuurlijk Overleg Ruimte Zaanstreek - Waterland (MRA-Noord).

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Agenda Purmerend 2040	2019	alle
Plan van aanpak Omgevingsvisie	2019	2e
Nota ruimtelijke omgevingskwaliteit	2019	1e
Nota grondbeleid (actualisering)	2019	2e
Nota Prof (herziening)	2019	1e
Jaarlijkse Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG)	2019	2e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV071 Ruimtelijke ordening							
Lasten	-24.689	-21.636	-34.771	-24.981	-22.217	-12.104	-10.986
Baten	21.176	20.294	33.605	22.938	20.563	9.873	8.763
	-3.512	-1.341	-1.166	-2.043	-1.654	-2.232	-2.223

Het saldo daalt met € 877.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze daling wordt veroorzaakt door € 9.790.000 lagere lasten en € 10.667.000 lagere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Lagere lasten project Purmerend 2040	150	-
Lagere lasten en baten particuliere initiatieven (lagere baten betreft o.a. Grotenhuysweg € 165k)	120	-433
Hogere lasten en baten part initiatief Wagenweg	-3.700	3.400
Lagere lasten Short Stay (Vurige Staart)	141	-
Lagere lasten en baten exploitatie eigendommen niet voor de openbare dienst (lagere baten betreft bijstelling verkooptaakstelling)	50	-411
Lagere lasten en baten Welzijnshuisvesting (lagere baten betreft verkoop Kaasmarkt 16 in 2018 € 480k)	260	-469
Lagere lasten (investeringen) en baten (verkopen) Grondexploitaties in 2019 t.o.v. het jaar 2018, zoals opgenomen in de MPG 2018 - vastgesteld in juni 2018	12.781	-12.763
Diversen (o.a. lagere lasten Ro structuren, ontwikkelprojecten en hogere lasten uitvoering omgevingswet)	-12	9
Totale ontwikkeling op lasten en baten	9.790	-10.667

Particulier initiatief Wagenweg

In het voorjaar 2018 heeft de raad een voorstel aangenomen, waarbij de gemaakte kosten op € 630.000 na gedekt kunnen worden door de bijdragen van de initiatiefnemers. De te maken kosten zijn verdeeld over 2019 en 2020. Voor 2019 wordt er € 300.000 gedekt uit de algemene reserve.

Verkooptaakstelling vastgoed

Binnen dit programma wordt de verkooptaakstelling gerealiseerd door resultaat op particuliere initiatieven (o.a. Grotenhuysweg), exploitatie eigendommen niet voor de openbare dienst en door welzijnshuisvesting (lees

Kaasmarkt). Een verkoop in 2018 leidt direct tot een lagere baat in 2019. In 2019 is tevens de baten naar beneden enigszins bijgesteld daar de verkoop van betreffende panden in 2020 wordt verwacht.

Grondexploitaties

Jaarlijks fluctueren de te maken kosten en opbrengsten van de lopende grondexploitaties. De mutaties in zowel de kosten als de baten voor 2018 en 2019 zijn gebaseerd op het in juni vastgestelde MPG 2018.

RESERVES

Bestemmingsreserve Gronden

Deze reservewordt aangewend om de kosten te dekken voor projecten op dit programma, zoals Purmerend 2040, uitvoering omgevingswet en Short Stay (Vurige Staart). alsmede eventuele positieve of negatieve resultaten op de lopende grondexploitaties.

INVESTERINGEN

Voor dit programma zijn er geen voorgenomen investeringen.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(Bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Ontwikkelprojecten en ruimtelijke initiatieven	-200	-	-	-
Purmerend 2040	-240	-	-	-
Asbestsanering	-270	-	-	-
Aanleg glasvezel in schoolgebouwen	-38	-38	-38	-38
Tegemoetkoming in kosten scholen	-	-	-50	-50
Verkoop grond en vastgoed	595	958	-	-
Winstneming grondexploitatie Brantjesstraat	417	-	-	-
Totaal	264	920	-88	-88

Programma

8

V E I L I G H E I D

Portefeuillehouder: D. Bijl en M. Hegger

Inleiding

De inwoners van Purmerend moeten veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Speciale aandachtsgebieden binnen dit programma zijn openbare orde, sociale veiligheid, aanpak jeugdoverlast en afglijdende jeugd, crisisbeheersing, handhaving openbare buitenruimte en Drank- en Horecawet.

Ambities coalitieakkoord

Purmerend is een veilige gemeente om in te wonen. De politie werkt nauw samen met de gemeente om dat vast te houden. Er blijft wel extra aandacht nodig voor een aantal onderwerpen waar de Purmerenders overlast van ondervinden. *Het gaat hierbij om onder andere:*

- Bestrijding van drugsoverlast door handhaving, met name rondom scholen;
- hinder door fout parkeren verminderen door te handhaven.

We zien de laatste jaren het aantal evenementen in Purmerend toenemen in professionaliteit en commercialiteit. Bij elk evenement wordt de omvang van de benodigde inzet van handhavers bepaald.

Relevante beleidsnota's

- Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2019 (besluitvorming eind 2018)
- Nota vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend 2016-2019
- Nota uitvoeringsregels handhaving horeca- en alcoholverstrekkers 2019-2022 (verwachte besluitvorming eind 2018). De vigerende nota tot de nieuwe is vastgesteld is de Nota uitvoeringsregels handhaving horeca- en alcoholverstrekkers 2015-2018.
-

Trends en risico's

Handhaving

Bij handhaving worden de prioriteiten mede gebaseerd op wat inwoners en bedrijven belangrijk vinden en worden problemen waar mogelijk in gezamenlijkheid opgelost. Binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft, wordt gezocht

naar de beste weg die leidt tot de oplossing van een probleem.

High Impact Crimes

High Impact Crimes zijn delicten die een grote inbreuk maken op het veiligheidsgevoel van de inwoners. Het gaat om delicten als woninginbraak, straatroof, geweld en overvallen.

De laatste jaren zijn de cijfers met betrekking tot deze delicten redelijk stabiel. De gezamenlijke partners blijven echter alert en met vereende krachten samenwerken om de cijfers niet te laten stijgen. Elke overval, inbraak is er één teveel.

De TopX Jeugd

De TopX Jeugd, aanpak afglijdende jeugd gaat onverminderd door waarbij vooral ook aandacht is voor drugs- en alcoholgebruik is partners. De aandacht richt zich in het bijzonder op de nieuwe aanwas van jongeren.

Ondermijning

Stukje bij beetje krijgen we meer zicht op zaken die niet kloppen: verwaarlozing van panden, hennepplantages, drugshandel, frauderen met vastgoed. Ondermijnende criminaliteit die vraagt om integrale aanpak. Purmerend kiest voor een actieve opstelling in samenwerking met betrokken partners: signalen worden gezamenlijk gewogen en al dan niet verder opgepakt.

Veiligheidsregio en brandweer

De veiligheidsregio is inmiddels vier jaar geregionaliseerd. In 2018 zijn er visitatierondes gehouden om het beeld voor de toekomst te bepalen. De gemeente denkt hierin mee en ook de gemeenteraad wordt hierover geïnformeerd. Op het gebied van risicobeheersing wordt er ingezet op het zelfredzaam maken van de ouderen die langer zelfstandig wonen. En tot slot komt er een nieuw regionaal risicoprofiel in 2018. Ten aanzien van de gemeentelijke samenwerking (bevolkingszorg) zal de gemeente Purmerend de medewerkers moeten blijven stimuleren om hieraan deel te nemen. Op het gebied van crisiscommunicatie blijven wij achter met het aantal piketfunctionarissen.

Wat willen we bereiken

Purmerend is een stad die – zowel fysiek, als sociaal – veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven. De politie werkt nauw samen met de gemeente om die resultaten te behouden en daar waar mogelijk te verbeteren. Ook in samenwerking met bewoners en partners, wordt een gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld om dit te bereiken. Naast aandacht voor grote ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersoverlast en jeugdoverlast zal er ook aandacht zijn voor de aanpak van de High Impact Crimes, aanpak verwarde personen en alcoholpreventie bij jongeren.

Wat gaan we daarvoor doen

Toezicht en handhaving

- Meer wijkgericht toezicht organiseren, met meer betrokkenheid van inwoners en ondernemers. De grootste ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersonveiligheid en afval worden projectmatig aangepakt.
- Versterken van de samenwerking tussen de handhavers, jeugdboa's, politie en andere partners.
- Door de intensivering van de samenwerking met de politie (jeugd- en wijkagenten) ervoor zorgen om de overlast van jeugd, afval, parkeren, verkeer tot een minimum te beperken.
- Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld, waarin de toezicht- en handhavingsactiviteiten zijn opgenomen. De thematische en projectmatige activiteiten maken deel uit van het uitvoeringsprogramma. In deze begroting zetten wij 2 fte extra in om met name aandacht te besteden aan drugsoverlast rondom scholen en parkeergedrag.
- De handhaving gebeurt met verstand en gevoel en er wordt niet alleen gekeken naar wat niet mag maar ook naar wat mogelijk is.
- Aanpak van overlast van personen met verward gedrag, samen met alle maatschappelijke partners. Bij inwoners met complexe problemen die zowel het domein van zorg als het domein van veiligheid raken, voert het Veiligheidshuis de regie zodat keten- en netwerkpartners elkaar aanvullen en met elkaar optrekken.

Drank- & Horecawet

- Speerpunt van toezicht en handhaving blijft gericht op verstrekking van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar. Verder wordt er met diverse interne- en externe partners (o.a. GGD, Brijder, verenigingen) gewerkt om bewustwording van de gezondheidsrisico's van alcoholgebruik.

Jeugd

- Voortzetting TopXjeugd aanpak, waarbij de intensieve integrale aanpak zorgt dat we steeds vroeger signaleren wanneer het mis gaat met jongeren, maar ook terugkomende knelpunten in de aanpak structureel verbeterd worden.
- Voortzetting integrale aanpak drugs- en alcoholgebruik met scholen, politie, handhaving (boa's), Halt, GGD, Brijder, Clup en andere instanties op zowel repressief als preventief gebied.

High Impact Crimes

- Gezamenlijke aanpak van de diverse partners wordt voortgezet.
- Daarnaast wordt vooral aandacht besteed aan de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van bewoners ten aanzien van deze delicten (actief ondersteunen vrijwilligers, preventie avonden etc).
- Overvaltrainingen organiseren.

Ondermijning

- Brede bewustwording (onder andere onder ambtenaren) organiseren.
- Laten opstellen van ondermijningsbeeld door het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC).
- Continueren samenwerking politie met betrekkingen tot rooien en bestuursrechtelijk sanctioneren van hennepplantages.
- Het Bibob-beleid zal worden uitgebreid naar vastgoedtransacties (aanpak witwassen): bewustwording en voorlichting medewerkers, informatie aan bewoners en ondernemers.
- Cybercrime preventie ontwikkelen en uitzetten.
- Evaluatie Damoclesbeleid (mogelijkheid sluiten van panden).

Veiligheidsregio en brandweer

- Medewerkers stimuleren om deel te nemen aan de crisisorganisatie.
- De goede contacten met de brandweer blijvend onderhouden.
- Meewerken aan risicobeheersing.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2018	Jaarlijks	1e
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2020	Jaarlijks	4e
Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend 2020-2023	Eens per 4 jaar	4e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV081 Veiligheid							
Lasten	-7.031	-7.189	-7.221	-7.501	-7.609	-7.704	-7.809
Baten	31	20	20	20	20	20	20
	-6.999	-7.169	-7.202	-7.481	-7.589	-7.684	-7.790

Het saldo daalt met € 279.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze daling wordt veroorzaakt door € 279.000 hogere lasten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere lasten bijdrage Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland	-134	-
Diversen	14	-
<i>Coalitieakkoord.:</i>		
Hogele lasten bijdrage Veiligheidshuis	-33	-
Hogere lasten door uitbreiding formatie van handhaving met 2 fte	-126	-
Totale ontwikkeling op lasten en baten	-279	-

Veiligheidshuis

Inwoners met complexe problemen op het gebied van zorg en/of veiligheid worden door middel van een persoonsgerichte aanpak vanuit het Veiligheidshuis geholpen. Het veiligheidshuis zorgt voor afstemming tussen partners uit de regio, die werken aan preventie, dwang en nazorg van crimineel gedrag.

RESERVES

Er zijn geen afzonderlijke reserves voor dit programma.

INVESTERINGEN

Er zijn geen voorgenomen investeringen voor dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn in dit programma geen incidentele baten of lasten.

Programma

9

E C O N O M I E

Portefeuillehouders: M. Hegger en P. van Meekeren

Inleiding

De economische - en toeristische - ontwikkeling van Purmerend krijgt extra kracht wanneer marktpartijen en gemeente samen optrekken. De rol van de gemeente is vooral het stimuleren en faciliteren van de stedelijke economie (inclusief het toerisme) zodat Purmerenders in hun eigen stad kunnen werken en vertoeven en bezoekers van de stad kunnen genieten. We willen dit via twee sporen mogelijk maken. Allereerst door het ondersteunen van het bedrijfsleven bij het uitvoeren van concrete plannen en projecten. Ten tweede door het versterken en stimuleren van de lokale en regionale economie, door actief op zoek te gaan naar kansen en het scheppen van de randvoorwaarden om die kansen te benutten. In dat kader gaan we zo veel mogelijk op zoek naar initiatieven die (reeds) door ondernemers zijn of worden opgepakt.

Ambities coalitieakkoord

- Samen met de ondernemers uitvoering geven aan de retailagenda en het daarop gebaseerde actieplan voor de binnenstad.
- Onderzoek doen naar de wijze waarop het bedrijventerrein 'De Koog' kan worden verkleurd en andere functies zoals wonen op dit terrein kunnen worden toegestaan.
- Ondernemers betrekken bij de (verdere) verduurzaming van de stad en de ambities met betrekking tot de energietransitie en de circulaire economie.
- Evenementen blijven faciliteren.
- Onderzoek doen naar de locatie van de kermis.
- Doorontwikkelen van de stadspromotie.
- Meer werk naar Purmerend halen door bedrijven binnen te halen en de vestigingsmogelijkheden uit te breiden.
- Stimuleren van toerisme door de recreatieve mogelijkheden van Purmerend en directe regio onder de aandacht te brengen.
- Uitbreiding van de Bedrijveninvesteringszones (BIZ) te faciliteren als daarvoor bij de ondernemers behoefte bestaat.
- Ontwikkeling van Purmerend als IT-stad te faciliteren door de clustering van IT-onderwijs en IT-bedrijfsleven (verder) te ondersteunen.
- Onderzoek doen naar de wijze waarop het lokale en regionale bedrijfsleven een optimale kans krijgt bij de gemeentelijke inkooptrajecten en aanbestedingsprojecten.
- Overleg op te starten met de beoogde ondernemer van het hotel in de Kom A7 en na te gaan of er een alternatieve locatie voor dit hotel mogelijk is.

Relevante beleidsnota's

- Economisch actieplan gemeente Purmerend 2018-2022 (2018)
- Economische Visie en Agenda Zaanstreek-Waterland 2018-2020 (2018)
- Retailagenda Purmerend (2017)
- Nota accountmanagement bedrijfsleven (2011)
- Uitgiftebeleid Baanstee-Noord (2011)
- Nota toerisme (2011)
- Horecavisie (2010)
- Evenementenvisie (2013) en beleidsplan evenementen (2013)

Trends en risico's

Detailhandel en horeca

De Nederlandse detailhandel en horeca profiteren weer van de stijgende consumptiegroei. In Purmerend worden de binnenstad en wijkwinkelcentra steeds belangrijker voor het groeiend aantal inwoners en bezoekers van de stad en de regio. Gemeente en bedrijven hebben de krachten gebundeld en een Retailagenda opgesteld om kansen te benutten en structurele veranderingen het hoofd te bieden. De komende jaren wordt gezamenlijk aan de uitvoering ervan gewerkt. Ondernemers werken onderling aan een sterke en structurele samenwerking.

Toerisme

Gemeente Amsterdam heeft recent het beleid ingezet om de nadelige effecten van het toerisme te beteugelen. Dit biedt kansen voor Zaanstreek-Waterland; temeer omdat deze regio dichtbij Amsterdam ligt en veel te bieden heeft.

Markten, evenementen en kermissen

Vergrijzing, schaalvergroting en een tekort aan nieuwe kooplieden zullen in de nabije toekomst leiden tot minder bezetting van de standplaatsen. Het is van belang nu al na te gaan hoe de geschetste knelpunten kunnen worden opgelost. Daarbij kan een relatie worden gelegd met de kansen die de markthallen (eventueel) kunnen bieden.

Voor evenementen zet de gemeente in op stimuleren en faciliteren van samenwerking en samenhang tussen evenementen(organisaties). De kermis trekt jaarlijks nog vele bezoekers; ook uit de regio. Als gevolg van de realisering van de markthallen, wordt de kermislocatie kleiner.

Bedrijven en kantoren

De regio Zaanstreek-Waterland heeft ruimte voor bedrijvigheid. De verkoop van gronden op Baanstee-Noord verloopt in hoog tempo en er zijn kansen voor de opvang van bedrijvigheid uit Amsterdam en Zaanstad. In Purmerend hebben kantoorhoudende bedrijven moeite met het vinden van een passend onderkomen. Ambities op het gebied van woningbouw, vragen om passende voorzieningen en voldoende werkgelegenheid op alle niveaus.

Wat willen we bereiken

Economie

De gemeente richt zich primair op de versterking en stimulering van de stedelijke en regionale economie. We zetten in op een goed vestigingsklimaat voor winkels, kantoren, bedrijven, startende ondernemers en ZZP-ers, en instellingen. De bedrijventerreinen, kantoorlocaties en overige vestigingsmilieus blijven kwalitatief hoogwaardig en goed bereikbaar. Het is de bedoeling om in de komende periode te onderzoeken waar (nieuwe) kantoorruimte kan worden gerealiseerd. Amsterdamse en Zaanse bedrijvigheid blijft behouden in de regio en vindt zijn weg naar Baanstee-Noord.

Ondernemers

De contacten van de gemeente en ondernemers zijn goed en dragen bij aan het realiseren van nieuwe initiatieven en plannen voor en in Purmerend. We stellen ons pro-actief op en zoeken contact met de ondernemers over

uitdagingen op het gebied van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, de energietransitie en de circulaire economie zodat zij een bijdrage (kunnen) leveren aan het bewerkstellingen van deze uitdagingen.

Toerisme

Er is sprake van een toename van het aantal toeristen (en de tijd die zij verblijven) in en naar Purmerend en daarmee van de bestedingen in de stad (onder meer bij de detailhandel en horeca). Ook inwoners van Purmerend en directe regio kiezen er vaker voor om in Purmerend te winkelen en te recreëren.

Regio

De regionale samenwerking op economische zaken met de directe regio, Zaanstreek-Waterland, en de Metropoolregio Amsterdam zorgt voor de gewenste afstemming en coördinatie van de economische ontwikkelingen, de werklocaties, het toerisme en de verduurzaming/energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen

- Opzetten van een regionaal startersloket bedoeld als informatievoorziening voor startende ondernemers en ZZP'ers.
- Ontwikkelen van een lokaal portaal voor aanbestedingen waarin informatie over lokale en regionale bedrijven is opgenomen en die door de gemeente kan worden gebruikt voor inkoop- en aanbestedingstrajecten.
- Stichtingen PRO en P2000+ stimuleren bij het uitvoeren van stads promotie. Faciliteren van de professionalisering van de VVV Purmerend (zie Programma 2).
- Vergroten en zichtbaar maken van het aanbod op het gebied van watertoerisme .
- Initiatieven van bedrijven en ontwikkelaars voor het vestigen van verblijfsaccommodaties te ondersteunen.
- Aanjagen van de onderlinge samenwerking met bedrijven over het ontwikkelen van (nieuwe) arrangementen bedoeld voor toeristen die de stad en de directe omgeving bezoeken.
- Bijdragen aan de verbetering en versterking van de regionale samenwerking in Zaanstreek-Waterland en met de MRA, en aan het realiseren van concrete regionale projecten.
- Inspelen op de behoeftes van de ondernemers met betrekking tot het verkrijgen van voldoende gekwalificeerd personeel .
- Ondersteunen van de initiatieven om te komen tot een ICT-campus.
- Onderzoek naar het realiseren van een datacentrum in Purmerend.
- Verbeteren van de kwaliteit van de bestaande evenementen in de stad en het leggen van verbindingen tussen deze evenementen.
- Aanjagen van initiatieven op het gebied van duurzaamheid (energietransitie en circulaire economie) bij het bedrijfsleven in Purmerend en (eventueel) meewerken aan de realisering van deze initiatieven.
- Onderzoeken en realiseren van (een) BIZ(zen) in de binnenstad.
- Opstarten van een overleg (in het kader van de retailagenda) tussen marktkoopliden, winkeliers en horecaondernemers over het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de binnenstad.
- Uitvoeren van de eerder vastgestelde retailagenda waarin onder meer actiepunten op het gebied van verkeer en parkeren en een (collectieve) afvalvoorziening zijn opgenomen.
- Strategie te bepalen om de binnenstad en de wijkwinkelcentra in hun verzorgende functie te houden en deze verder te versterken.
- Aanjagen van de vestiging van een stadshotel in de binnenstad.
- Met wonen boven winkels transformaties initiëren van winkels in zwakkere randgebieden van de binnenstad / comprimering van het kernwinkelgebied.
- Continuering van duurzaamheidssubsidie voor bestaande (particuliere) woningen gedurende 2 jaren.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Terassenbeleid	2019	2e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV091 Economie							
Lasten	-1.505	-1.034	-2.596	-1.358	-1.218	-998	-1.002
Baten	633	586	684	656	656	656	656
	-872	-448	-1.912	-702	-562	-342	-346

Het saldo stijgt met € 1.210.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze stijging wordt veroorzaakt door € 1.238.000 lagere lasten en € 28.000 lagere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2017-2018

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Lagere lasten en baten duurzaamheidsinitiatieven (pilot aardgasvrij, innovatieve aanpak, verbetering energieprestatie van bestaande woningen). betreft incidentele budgetten in 2018 (zie 1e turap 2018).	1.367	-28
Lagere kosten detailhandelbeleid (economische visie Zaanstreek-Waterland)	80	-
Lagere kosten diversen	21	-
Coalitieakkoord.:		
Hogere lasten duurzaamheidssubsidie (particuliere) woningen	-230	-
Totaal lasten en baten	1.238	-28

RESERVES

Er zijn geen afzonderlijke reserves voor dit programma.

INVESTERINGEN

Er zijn geen voorgenomen investeringen voor dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Bedragen x € 1.000	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Duurzaamheidssubsidie (particuliere) woningen	-230	-230	-	-
Stadspromotie	-150	-	-	-
Totaal	-380	-230	-	-

Programma

10

BESTUUR EN CONCERN

Portefeuillehouders: D. Bijl

Inleiding

In het onderhavige programma staan de doelen en middelen van de raad en het college. Dit programma hangt samen met de paragraaf bedrijfsvoering. De onderdelen directie, de ondernemingsraad, control en frictieuitgaven maken onderdeel uit van het overzicht Overhead.

Ambities coalitieakkoord

De onderwerpen die we in het akkoord noemen hebben voor ons gewicht gekregen vanuit de stad. We zetten daar flink op in. Het succes schuilt erin dat we voortdurend openstaan voor de signalen en de noden van de stad. Dat we onszelf beschikbaar maken voor de Purmerenders en ons door hen laten beïnvloeden. Zo zorgen we ervoor dat we op de hoogte blijven van wat er speelt en steeds de meest optimale richting kiezen.

Relevante beleidsnota's

Er zijn relevante beleidsnota's voor dit programma.

Trends en risico's

Er zijn geen trends en risico's voor dit programma.

Wat willen we bereiken

Het Purmerendse gemeentebestuur is betrokken, voorspelbaar, transparant en efficiënt als het gaat om het te voeren beleid en de daarbij horende prestaties. Bovendien wil de gemeente de toets van verantwoording doorstaan.

Wat gaan we daarvoor doen

- Het volgen en beïnvloeden van regionale ontwikkelingen, ontwikkelingen binnen en rond de MetropoolregioAmsterdam (MRA) en ontwikkelingen op het gebied van bestuurlijke samenwerking.
- Samenwerken met de andere regiegemeenten data toegankelijk maken en gebruiken om maatschappelijke vraagstukken te doorgronden en hierover informatie te bieden.
- Opstelling van diverse planning- en controlproducten.
- Verbeteren van de mogelijkheden om bestuurlijke vergaderingen op afstand via internet te volgen door videoregistratie in combinatie met de presentatie van relevante documenten.
- Gebruik maken van de producten die de VNG de gemeenten aanbiedt binnen de concepten van 'collectiveren' en 'samen organiseren'.

Bestuurlijke producten 2019

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Programmarekening met accountantsverslag	Jaarlijks	2 ^e
Kadernota	Jaarlijks	2 ^e
Tussenrapportage/begrotingsbijstelling	Jaarlijks	3 ^e en 4 ^e
Verantwoording over informatiebeveiliging (ENSIA)	Jaarlijks	2 ^e
Sociaal jaarverslag	Jaarlijks	2 ^e

Wat mag het kosten

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV101 Bestuur & concern							
Lasten	-7.855	-8.221	-8.856	-8.956	-9.109	-8.938	-9.089
Baten	4.868	4.380	4.767	4.878	4.972	5.068	5.167
	-2.987	-3.841	-4.089	-4.078	-4.137	-3.871	-3.922

Het saldo stijgt met € 12.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze stijging wordt veroorzaakt door € 99.000 hogere lasten en € 111.000 hogere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Lagere kosten dotatie aan de voorziening wachtgeld	311	-
Hogere lasten en baten dienstverleningsovereenkomst	-107	107
Hogere lasten loonontwikkeling en lagere kosten ondersteuning raad (a.g.v. installatie nieuwe raad 2018)	22	4
Coalitieakkoord:		
Hogere lasten onderzoeks- en advieskosten fusie met Beemster	-325	-
Totale ontwikkeling lasten en baten	-99	111

RESERVES

Er zijn geen afzonderlijke reserves voor dit programma.

VOORZIENINGEN

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

De voorziening wordt ingezet ter dekking van de kosten van voormalig wethouders. Twee voormalig wethouders kunnen rechten ontfemen aan de regeling.

INVESTERINGEN

Er zijn geenvoorgenomen investeringen voor dit programma.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Onderzoeks- en advieskosten fusie met Beemster	-325	-325	-	-
Totaal	-325	-325	-	-

FINANCIËLE OVERZICHTEN

Algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

In de algemene dekkingsmiddelen zijn de baten en lasten opgenomen die niet specifiek tot een programma behoren. De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen wettelijk geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. In de praktijk worden de middelen die voor een bepaald doel aan het gemeentefonds worden toegevoegd of onttrokken wel gekoppeld aan de betreffende programma's.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht, de afvalstoffenheffing en de ontvangsten van specifieke uitkeringen, zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

In dit onderdeel wordt het volgende onderscheid gehanteerd:

- lokale belastingen
- stelposten en onvoorziene uitgaven
- de uitkering uit het gemeentefonds
- renteopbrengsten
- de baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen
- stelpost voor incidentele baten en lasten

ONTWIKKELING GEMEENTEFONDS

De uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2018. De vooruitzichten op de ontwikkeling van het gemeentefonds zijn volledig verwerkt waarbij uitgegaan is van het voorzichtigheidsprincipe. De ontwikkelingen binnen het gemeentefonds staat niet stil. Hieronder worden deze ontwikkelingen kort toegelicht.

Overheveling sociaal domein

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee vanaf 2020 deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek.

De huidige integratie-uitkering sociaal domein houdt daarom met ingang van 2019 op te bestaan. Het inweven van die gelden in de verdeelmaatstaven van de algemene uitkering is technisch gezien een zeer omvangrijke operatie. Er komen 26 nieuwe maatstaven in de algemene uitkering en daarnaast wordt er verdeeld via bestaande maatstaven.

Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein kan per 2019 nog niet overgeheveld worden naar de algemene uitkering. *Dit betreft de volgende onderdelen:*

- Beschermd wonen;
- Jeugd onderdeel Voogdij/18+;
- Participatie onderdelen: voorheen Wajong en WSW regulier werk.

De verwachting is dat het onderdeel Voogdij/18+ en de onderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw (onderdeel regulier werk) per 2020 overgaan naar de algemene uitkering. Het onderdeel Beschermd wonen is nu nog een centrumgemeente taak en wordt, in afwachting van de ontwikkeling van het objectieve verdeelmodel en de verdere decentralisatie naar alle gemeentes, zo spoedig mogelijk na 2020 overgeheveld. Voor de onderdelen WSW en voorheen WSW/Beschut werk van de oude de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de participatieonderdelen voorheen Wajong en voorheen WSW-regulier werk worden overgeheveld naar de algemene uitkering worden omgezet in een decentralisatie-uitkering.

Verdeelmodellen sociaal domein

De geldstromen van de drie afzonderlijke wetten Jeugdwet, Wmo en Participatiewet zijn gebundeld in de Integratie-uitkering Sociaal domein (IU-SD). De verdeelmodellen in de IU-SD waren de afgelopen jaren een belangrijk onderwerp van gesprek in relatie tot tekorten van gemeenten. In dit onderzoek concludeert het adviesbureau voor maatschappelijke vraagstukken (AEF) dat de huidige verdeelmodellen discrepanties bevatten die voldoende aanleiding geven voor herziening. In overleg met de VNG is afgesproken om de evaluatie te vervolgen met een breed kwantitatief onderzoek gericht op een integrale nieuwe verdeling van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein per 2021. Daarbij zal ook worden meegenomen om onderzoek te doen naar het onderdeel jeugd voor de verschillen tussen de uitgaven van de gemeenten, de bestemming daarvan en de verdeling.

Heroverwegingen financiële verhoudingen

De herziening van de verdeelmodellen sociaal domein (zie hierboven) is onderdeel van het traject herziening financiële verhoudingen. Dit traject heeft naar verwachting ook gevolgen voor de verdeling vanaf 2021. Afgelopen periode zijn een aantal onderzoeken gestart die te maken hebben met de herziening van de financiële verhoudingen tussen het Rijk en de gemeenten. Aanpassingen zijn nodig om de financiële verhoudingen weer toekomstbestendig te maken, ondanks de nodige herverdeeleeffecten. Belangrijke vragen die spelen betreffen onder meer hoe om te gaan met uiteenlopende regionale ontwikkelingen (zoals groei en krimp), de betekenis van toegenomen samenwerking voor verdeling van de middelen en de informatie-uitwisseling (waaronder verantwoording). Deze uitwerking, die eveneens is voorzien voor 2021, vindt plaats middels de volgende sporen:

- de verdeling van de algemene uitkering in het gemeente- en provinciefonds;
- het uitkeringsstelsel;
- kennis en informatie-uitwisseling.

BTW en sport

Met het verruimen van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019 verandert het landschap van de financiering van sportaccommodaties. Het recht op vooraf trek van btw die aan gemeenten in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan de ter beschikkingstelling van sportaccommodaties vervalt. De rijksoverheid zal de gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK Sport). Samen met Spurd zullen alle btw belaste kosten in kaart worden gebracht met betrekking tot de bouw, het onderhoud van sportaccommodaties en het beheer van sport en de aanschaf en het onderhoud van sportmaterialen. De kosten die voor de aanvraag in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn.

ONTWIKKELING STADSVERWARMING PURMEREND (SVP)

De resultaten van SVP zijn afhankelijk van tal van parameters, zowel door SVP beïnvloedbare als niet-beïnvloedbare, waarvan de belangrijkste zijn:

- wijzigingen wet- en regelgeving;
- de ontwikkeling van de gasprijs;
- het aantal graaddagen.

Op basis van de actuele meerjarenprognose van Stadsverwarming wordt vanaf 2019 (en mogelijk eerder) een positief bedrijfsresultaat verwacht en kan in 2020 voor het eerst dividend worden uitgekeerd. Binnen dit bedrijfsresultaat is rekening gehouden met de onzekerheden zoals hierboven genoemd.

Bij het bepalen van het dividendbeleid moet rekening worden gehouden met belangen van diverse partijen zoals de klanten, de aandeelhouder, financiers en de toezichthouder (de Autoriteit Consument en Markt). *Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor het dividendbeleid:*

- Vanaf 2019 wordt jaarlijks dividend uitgekeerd;
- Het uitkeringspercentage bedraagt 50% van de winst na belastingen bedraagt tot het moment waarop een solvabiliteit van 40% is behaald, met een minimum vanaf 2020 van jaarlijks € 700.000;

- Nadat een solvabiliteit van 40% is behaald kan het dividenduitkeringspercentage verder kan worden verhoogd, mede afhankelijk van de andere bedrijfsontwikkelingen.

Overigens is in de meerjarenbegroting al een structureel dividend van € 700.000 opgenomen vanaf 2020. Vanwege diverse onzekerheden rond de toekomstige winstontwikkeling van SVP wordt deze raming vooralsnog niet bijgesteld.

FINANCIËLE TOELICHTING

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Lasten	-9.603	-8.474	-192	-1.104	-1.415	-2.747	-3.738
Baten	146.110	150.429	144.454	149.723	154.373	159.078	163.064
Saldo	136.507	141.955	144.263	148.619	152.959	156.332	159.326

Het saldo stijgt met € 4,4 miljoen ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze stijging wordt veroorzaakt door € 0,9 miljoen lagere lasten en € 5,3 miljoen hogere baten en wordt hieronder per onderdeel nader toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1 Lokale heffingen							
Lasten	-87	-38	-38	-42	-42	-43	-44
Baten	13.085	13.425	13.424	13.712	13.980	14.273	14.561
	12.998	13.387	13.387	13.670	13.937	14.229	14.517
2 Nog te bestemmen middelen							
Lasten	-487	-149	-106	-1.655	-2.719	-3.815	-4.806
	-487	-149	-106	-1.655	-2.719	-3.815	-4.806
3 Gemeentefonds							
Lasten	-107	-12	0	0	0	0	0
Baten	121.103	126.031	128.622	133.819	137.567	142.018	145.728
	120.997	126.019	128.622	133.819	137.567	142.018	145.728
4 Eigen financieringsmiddelen							
Lasten	-7.520	-7.080	1.147	1.692	2.446	2.211	2.211
Baten	10.511	9.543	976	723	673	649	654
	2.992	2.463	2.123	2.414	3.118	2.861	2.865
5 Deelnemingen							
Lasten	-1.361	-1.195	-1.195	-1.099	-1.099	-1.099	-1.099
Baten	1.411	1.430	1.432	1.470	2.154	2.138	2.122
	49	235	237	371	1.055	1.039	1.023
6 Incidentele baten en lasten							
Lasten	-43	0	0	0	0	0	0
	-43	0	0	0	0	0	0

Lokale heffingen

Onder dit product vallen de onroerende zaak en roerende ruimte-belastingen, de hondenbelasting, precario en de toeristenbelasting. De ontwikkeling in de baten wordt veroorzaakt door de jaarlijkse aanpassing van de tarieven en de toename van areaal dat in de heffing wordt betrokken. Dit resulteert in een stijging van de baten ten opzichte van 2018 van € 231.000. Voor 2018 geldt dat de indexering 1,5% (CBS/CPI januari 2018) is voor (on-)roerende zaaksbelastingen (OZB/RZB). Op basis van de bouwmonitor wordt er rekening gehouden met een toename van het

aantal woningen van 0,9%. In de meerjarenraming wordt voor de jaren na 2019 uitgegaan van 1,5%. De honden-, toeristen-, reclame- en precariobelasting zijn verhoogd met 1,5% als autonome ontwikkeling.

Nog te bestemmen middelen

In het onderdeel nog te bestemmen middelen zijn een aantal collectieve stelposten voor de gemeentebegroting opgenomen. Deze stelposten betreffen de ontwikkeling van lonen, prijzen en subsidies en de inschatting van de vertragingen in de investeringen ten opzichte van de kredietoverzichten. Per saldo is hier voor 2019 rekening gehouden met een bedrag van € 1.655.000. Dit bedrag kan als volgt worden onderverdeeld:

- Verwachte lagere kapitaallasten als gevolg van vertragingen in de investeringen: € 0,3 miljoen (lagere uitgave);
- Stijgingen van prijzen van goederen en diensten, subsidies en gemeenschappelijke regelingen: € 0,35 miljoen (hogere uitgave). Dit bedrag loopt in de latere jaren op;
- Reserveringen vanuit het gemeentefonds ad € 1,3 miljoen (hogere uitgave). Dit betreft invoering vaste abonnementstarief eigen bijdrage Wmo-voorzieningen, de aanzuigende werking maximeren eigen bijdragen Wmo, de verwachte indexering volumegroei Wmo (1,5%) en prijs/loongroei Jeugd (1,5%).
- Nog in te vullen taakstelling domeinen Maatschappelijke/Ruimtelijk i.m.v. extra inzet op deze domeinen n.a.v. ontwikkelopdracht financiën: € 0,14 miljoen (lagere uitgave).
- Risicoreservering van € 0,3 miljoen (hogere uitgave) en nieuwe beleidsvoornemens € 0,1 miljoen (hogere uitgave).

Gemeentefonds

De opbrengst uit het gemeentefonds stijgt met ruim € 5,1 miljoen naar bijna € 134 miljoen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

1. Brede normeringssystematiek. Hierbij wordt vanaf 2018 de basis verbreed door vervanging van de NettoGecorrigeerde Rijks Uitgaven (NGRU) naar de netto uitgaven onder uitgavenplafond (dus inclusief sociale zekerheid en zorg). Hierdoor verbetert de stabiliteit en voorspelbaarheid van de ramingen van de ontwikkelingen van het Gemeentefonds. Door de overheveling in 2019 van de integratie-uitkering uit het sociaal domein (inclusief Wmo oud/hbh) naar de algemene uitkering, gaat deze daarmee deel uitmaken van de trap-op-trap-af systematiek. Dit verklaart de extra groei/accres in 2020, waaruit nu ook de prijs-, loon-, en volumeontwikkeling voor het sociaal domein moet worden betaald.
2. Beleidsintensivering. Vanuit het regeerakkoord wordt door het kabinet Rutte III ingezet op o.a. klimaat, regionalisering, beschutte werkplekken, eenzaamheid, armoede etc.
3. Prijs- en loonontwikkelingen. Op basis van de Macro Economische Verkenning (MEV) is er sprake van een hogere loon/prijs ontwikkeling.

De uitkering uit het gemeentefonds valt uiteen in drie onderdelen:

a. de algemene uitkering. Deze stijgt met € 40,9 miljoen door de (brede) koppeling aan de rijksuitgaven (algemene mutaties in de uitkeringsfactor), taakmutaties, ontwikkeling in de uitkeringsbasis (in totaal € 3,1 miljoen) en de overheveling van het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein (jeugd, wmo nieuw en participatie/re-integratie) en de integratie-uitkering Wmo-oud vanaf 2019 (in totaal € 37,8 miljoen, zie onderdelen b en c) naar € 117,6 miljoen. De stijging van de algemene mutaties in de uitkeringsfactor wordt veroorzaakt door een hoger accres (als gevolg van een hogere inflatie, beleidsintensivering Rutte III en de brede normeringssystematiek), een lagere uitkeringsbasis (inflatie van de rekentarieven i.v.m. herwaardering van de WOZ-waarde, bijstandontvangers en woonfunctie) en de afschaffing van het plafond BTW-compensatiefonds. In de jaren na 2019 stijgt de algemene uitkering naar € 130,9 miljoen als gevolg van een hoger accres.

b. Integratie uitkeringen. De belangrijkste integratie-uitkering betreft Wmo-oud. Deze uitkering is geheel overgeheveld voor € 6,9 miljoen naar de algemene uitkering (zie onderdeel a) en daalt derhalve naar nihil.

c. Sociaal domein. De middelen voor het sociaal domein dalen met € 30,8 miljoen naar € 14,2 miljoen. De onderdelen jeugd, Wmo nieuw en het re-integratiebudget zijn inclusief de indexatie 2018 overgeheveld naar de

algemene uitkering (zie onderdeel a). Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering sociaal domein kan per 2019 nog niet overgeheveld worden naar de algemene uitkering. *Dit betreft de volgende onderdelen:*

- Beschermd wonen structureel € 6,6 miljoen;
- Jeugd onderdeel Voogdij/18+ structureel € 6,5 miljoen;
- Participatie onderdelen: voorheen Wajong en WSW regulier werk structureel € 1,1 miljoen.

Eigen financieringsmiddelen

De bepalingen en richtlijnen van de notitie rente 2017 zijn in werking getreden voor het begrotingsjaar 2018. De verwerking van de rentelasten- en baten zijn hierop meerjarig aangepast. *De bijstellingen zijn als volgt te verklaren:*

Omschrijving (x € 1.000)	Lasten	Baten
Lagere werkelijk te betalen rente rekening courant	16	-
Lagere werkelijk te betalen rente vaste geldleningen (o/g)	920	-
Lagere berekende rente over het eigen vermogen (reserves)	137	-
Lagere toe te rekenen rente boekwaarde materiële vaste activa	-89	-
Lagere toe te rekenen rente boekwaarde voorraad gronden	-222	-
Lagere toe te rekenen rente boekwaarde financiële vaste activa	-217	-
Lagere werkelijk te ontvangen rente vaste geldleningen (u/g)	-	-118
Lagere bespaarde rente eigen vermogen (reserves)	-	-137
Hogere rentebaat doorverstrekte leningen	-	2
Hoger renteresultaat 2019 t.o.v. 2018	545	-253

De opbrengst van de eigen financieringsmiddelen stijgt met ruim € 291.000. In de gemeentebegroting wordt met een vast rentepercentage (omslagrente) gewerkt voor de doorberekening van rente aan de taakvelden op basis van de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa. Over deze boekwaarde wordt gerekend met 2,25%, en voor grondexploitaties met 2,0%. De werkelijke rente die de gemeente op dit moment betaalt is veel lager (gemiddeld 1,9%). Hierdoor ontstaat een renteresultaat. Door de verlaging van de renteomslag van 2,50% in 2018 naar 2,25% vanaf 2019, vloeit een deel van de lagere rente terug naar de tarieven die de burgers betalen en het andere deel via een lager renteresultaat op de eigen financieringsmiddelen. In de meerjarenraming neemt de opbrengst geleidelijk aan weer toe. Dit wordt veroorzaakt door dat de nieuw aan te trekken financiering in de komende jaren tegen een lagere rente wordt afgesloten dan de huidige leningportefeuille. In de paragraaf financiering is toegelicht dat als gevolg hiervan rekening moet worden gehouden met een verdere verlaging van de rekenrente voor zowel de materiële vaste activa als de grondexploitaties. In de volgende Kaderbrief wordt hierop teruggekomen.

Deelnemingen

De lasten van de deelnemingen dalen als gevolg van de lagere rekenrente. Per saldo ontstaat er vanaf 2019 een voordelig resultaat. Dit is het gevolg van de technische wijziging van de toegerekende rente met 0,25%. De verlaging van de rekenrente met 0,25% werkt vooral door op de lasten deelneming in de Stadsverwarming (0,25% over € 38,3 miljoen). De stijging in de baten wordt met enerzijds verklaard doordat de risicoprovisie van HVC de komende jaren verder zal dalen als gevolg van de afname van de leningen die door de aandeelhouders zijn gegarandeerd en anderzijds een stijging doordat de gemeente rechtstreeks aandeelhouder wordt in Alliander, waardoor de VPB plicht ten aanzien van het dividend wordt opgeheven.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen incidentele baten en lasten binnen het overzicht algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht overhead

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV121 OVERHEAD							
Lasten	-21.913	-19.781	-20.669	-20.643	-21.066	-21.265	-21.593
Baten	1.405	146	178	204	206	208	209
	-20.508	-19.635	-20.492	-20.438	-20.860	-21.057	-21.384

Het saldo stijgt met € 54.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting 2018. Deze stijging wordt veroorzaakt door € 26.000 lagere lasten € 26.000 hogere baten.

ONTWIKKELING EXPLOITATIE 2018-2019

Bedragen x € 1.000	Lasten	Baten
Hogere kosten management (uitbreiding management + loonontwikkeling)	-167	-
Lagere kosten Informatievoorziening (inhuur derden € 200 en kapitaallasten € 130)	332	-
Hogere kosten overig	-114	-
Diversen (lagere lasten i.v.m. doorbelasting verrekeningen (inclusief doorbelasting aan Beemster) en hogere lasten en baten huisvesting en facilitair)	-25	26
Totale ontwikkeling lasten en baten	26	26

Toelichting Overhead

De indirecte kosten (overhead) worden begroot en verantwoord in het overzicht overhead. Onder overhead verstaan wij het geheel van taken en activiteiten gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Globaal betreft het de kosten van bedrijfsvoering (huisvesting, facilitair, ICT, overig) en directie, maar ook de kosten van het management en het opleidingsbudget. Specifieke kosten binnen Bedrijfsvoering die direct toe te rekenen zijn aan een product/programma vallen niet onder de overheadkosten en worden rechtstreeks toegerekend aan het desbetreffende product of gebruiker. Tevens is het toegestaan om overheadkosten toe te rekenen aan grondexploitaties, investeringen en projecten.

De overheadkosten zijn als volgt te specificeren:

- **Management.** Betreft de kosten van alle hiërarchische leidinggevendenden (directie, teammanagers) en de managementondersteuning (stafburea's, secretariaten).
- **Informatievoorziening.** Betreft onder andere de kosten van informatisering, automatisering, systeem- en netwerkbeheer, beveiliging en ICT ontwikkelingen. Uitzondering hierop zijn de direct toerekenbare kosten van applicaties en software voor een specifieke taak. Deze worden begroot en verantwoord op het betreffende taakveld/programma.
- **Huisvesting en facilitair.** Betreft de kosten van het stadhuis.
- **Overige ondersteuning.** Betreft onder andere de kosten van de teams op het gebied van bestuursondersteuning, communicatie, juridische ondersteuning, financiën en personeelszaken voor zover ze niet direct aan een specifieke taak kunnen worden toegerekend. Tevens alle vormings- en opleidingskosten.
- **Verrekeningen.** Een gedeelte van de overheadkosten wordt doorbelast aan projecten en diensten. Dit betreft met name de dienstverlening aan de gemeente Beemster en de eigen grondexploitaties, investeringen en projecten in de openbare ruimte.

Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Management	-2.654	-2.821	-2.878	-2.939	-3.001
Informatievoorziening	-6.629	-6.296	-6.460	-6.430	-6.598
Huisvesting en facilitair	-4.467	-4.500	-4.539	-4.527	-4.496
Overig	-8.875	-8.988	-9.186	-9.377	-9.522

Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Totale kosten	-22.625	-22.606	-23.062	-23.274	-23.616
Verrekeningen	2.133	2.168	2.201	2.217	2.232
Totaal overhead	-20.492	-20.438	-20.860	-21.057	-21.384

De overheadkosten per formatieplaats (fte)

Binnen de gemeentelijke organisatie is er onderscheid te maken naar de overhead voor het organisatie onderdeel huisvesting in De Koog en de onderdelen huisvesting in het stadhuis. Voor de onderdelen in het stadhuis geldt dat deze duurdere huisvesting hebben inclusief vergader- en ICT-faciliteiten. In De Koog zijn er aanzienlijk minder ingerichte werkplekken en vergaderfaciliteiten. De medewerkers, de buitendienst, werken veelal in de wijken. Om de overheadkosten per fte te bepalen, wordt om een reëler beeld te geven, de buitendienst buiten beschouwing gelaten.

Gemiddelde overheadkosten als percentage van de loonsom	2018	2019	2020	2021	2022
Loonsom exclusief buitendienst (bedrag x € 1.000)	42.977	44.522	45.316	46.222	47.147
Gemiddelde loonsom per fte, excl. Buitendienst (in euro's)	71.229	72.641	73.977	75.511	77.022
Overhead per fte, excl. Buitendienst (in euro's)	36.250	36.884	37.648	38.021	38.581
Overhead in % van de loonsom	51%	51%	51%	50%	50%

Dit percentage wordt gehanteerd om overheadkosten door te belasten op de grondexploitaties, investeringen en projecten. Op producten met een tariefstelling (rioolrecht, afvalstoffenheffing etc.) mag geen overhead verantwoord worden, maar moeten voor de bepaling van de hoogte van het tarief de overheadkosten wel worden toegerekend. In de financiële verordening is de methode van toerekenen vastgelegd.

Marginaal overheadtarief bij uitbreiding of krimp van de organisatie

Bij de uitbreiding of krimp van de organisatie wordt alleen een marginaal tarief toegerekend. De reden om een marginaal tarief is ontstaan na de wijziging in het huisvestingsconcept (Het Beter Werken). Er zijn voldoende flexibele werkplekken en het aantal werkplekken wijzigt niet bij uitbreiding of krimp van de organisatie. Tevens wijzigt de samenstelling van ondersteunende teams of management ook niet direct bij formatiewijzigingen.

Het marginale tarief is ter dekking van kosten ICT (mobiele telefonie, tablet, licenties etc.) en ter dekking van overige kosten (vorming en opleiding, reiskosten, toelagen, attenties en (incidentele) beloningen).

Overheadtarief (in euro's)	2018	2019	2020	2021	2022
ICT	2.580	2.619	2.658	2.698	2.738
Overig	2.757	2.798	2.840	2.883	2.926
	5.337	5.417	5.498	5.581	5.664

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(Bedragen x € 1.000)	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Kosten inhuur derden	-50	-	-	-
Totaal	-50	-	-	-

Heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV131 VENNOOTSCHAPSBELASTING							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0	0

Per 1 januari 2016 zijn overheden vennootschapsbelastingplichtig (Vpb-plichtig) voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen, dienen publieksrechtelijke rechtspersonen per activiteit te beoordelen of met de uitoefening van deze activiteit een onderneming in fiscaalrechtelijke zin wordt gedreven. Als activiteiten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, leidt dit in beginsel tot een clustering. Op clusterniveau moet dan worden beoordeeld of er sprake is van een onderneming. Van een fiscale onderneming is sprake wanneer met een duurzame organisatie van arbeid en kapitaal wordt deelgenomen aan het economisch verkeer met het oogmerk om winst te behalen. Een (cluster van) activiteit(en) gaat pas door de zogenaamde ondernemerspoort als aan alle onderstreepte voorwaarden is voldaan. Hierna dient getoetst te worden of er mogelijk een fiscale vrijstelling van toepassing is.

De gemeente Purmerend heeft vooralsnog één cluster van activiteiten die aan alle voorwaarden voor een fiscale onderneming voldoet; dit is het cluster grondexploitaties. Omdat er landelijk momenteel nog veel onduidelijkheid bestaat over de fiscale standpunten van de Belastingdienst kan de werkelijke Vpb-druk nog niet met zekerheid worden vastgesteld. Met ondersteuning van een externe adviseur is de verwachting wel dat het cluster Grondexploitaties de komende jaren niet direct tot een Vpb-last zullen leiden.

Jaarlijks zal het fiscaal ondernemerschap voor nieuwe activiteiten en de bestaande clusters worden getoetst en indien nodig worden opgenomen in de aangifte vennootschapsbelasting.

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2017	Primitieve begroting 2018	Begroting 2018 (bijgesteld)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
BV141 ONVOORZIEN							
Lasten	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50
	0	-50	-50	-50	-50	-50	-50

In de begroting is een vast bedrag voor onvoorziene lasten opgenomen van jaarlijks € 50.000. Dit maakt het mogelijk om lopende het begrotingsjaar onvoorziene (niet begrote) uitgaven, die daarnaast onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn, op te vangen. De post onvoorzien is uitsluitend bedoeld voor dekking van onvoorziene lasten en mag alleen met toestemming van de raad worden aangesproken. Dit onderdeel maakt deel uit van de paragraaf weerstandscapaciteit. Hiermee is voldaan aan de regelgeving om voor onvoorziene uitgaven een bedrag in de begroting op te nemen.

Het financieel resultaat 2019-2022

ALGEMEEN

De indeling van de begroting kent verplicht een programmaplan en dit programmaplan kent weer een aantal verplichte onderdelen (artikel 8 BBV):

- de te realiseren programma's;
- een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
- een overzicht van de kosten van overhead;
- het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting, en
- het bedrag voor onvoorzien.

Het aantal 'te realiseren programma's' en de indeling daarvan is vrij; dit mag op gemeentelijk niveau bepaald worden. De andere onderdelen van het programmaplan zijn verplicht en maken dus geen onderdeel meer uit van de nu nog vrije programmaindeling. Daarnaast is er een apart overzicht van de kosten van overhead in het programmaplan, waarbij de programma's alleen de kosten bevatten die betrekking hebben op het primaire proces. Op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geldt als indelingsvoorschrift voor de begroting dat alle mutaties op reserves onderdeel uitmaken van het resultaat van de begroting. Voor de mutaties op deze reserves gelden de volgende richtlijnen:

Algemene reserve:

Aan de algemene reserve wordt het voordelige resultaat toegevoegd of het nadelige resultaat onttrokken. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming. Een deel van de algemene reserve wordt aangemerkt als weerstandsvermogen en dient in stand te blijven om risico's te kunnen opvangen.

Egalisatiereserves:

Deze reserves worden gebruikt om schommelingen in de tijd en uitvoering van de resultaten voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. In principe zijn de egalisatiereserves niet aan een termijn gekoppeld.

Bestemmingsreserves:

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn.

In het vervolg van dit onderdeel van de begroting wordt ingegaan op:

- de samenstelling van het resultaat 2019;
- het meerjarig overzicht 2019-2022 van de saldi per programma;
- de reeds in de programmabegroting verwerkte inzet van reserves, conform eerdere besluitvorming;
- overzicht van incidentele baten en lasten.

HET TOTAAL VAN DE AFZONDERLIJKE PROGRAMMA'S EN HET RESULTAAT 2019

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
PGR01 PUBLIEKSDIENSTEN	-5.859	2.973	-2.887
PGR02 SAMENLEVING	-130.624	28.940	-101.684
PGR03 WONEN	-1.251	177	-1.074
PGR04 MILIEU	-11.146	12.413	1.267
PGR05 BEREIKBAARHEID	-2.672	2.289	-383
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE	-21.606	7.950	-13.656
PGR07 RUIMTELIJKE ORDENING	-24.981	22.938	-2.043
PGR08 VEILIGHEID	-7.501	20	-7.481

Programma (Bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
PGR09 ECONOMIE	-1.358	656	-702
PGR10 BESTUUR & CONCERN	-8.956	4.878	-4.078
Totaal programma's	-215.954	83.232	-132.722
Algemene dekkingsmiddelen	-1.104	149.723	148.619
Overhead	-20.643	204	-20.438
Heffing VPB	-	-	-
Onvoorzien	-50	-	-50
Resultaat voor bestemming	-237.751	233.160	-4.591
Resultaatbepaling via egalisatie- en bestemmingsreserves	-906	3.236	2.330
Resultaatbepaling via algemene reserve	-1.194	3.455	2.261
Totaal begroting 2019	-239.851	239.851	-

ONTWIKKELING VAN HET RESULTAAT MEERJARIG 2019-2022

Programma (Bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
PGR01 Publieksdiensten	-2.887	-2.808	-2.801	-2.778
PGR02 Samenleving	-101.684	-101.860	-102.629	-102.987
PGR03 Wonen	-1.074	-1.048	-1.124	-1.124
PGR04 Milieu	1.267	1.280	731	619
PGR05 Bereikbaarheid	-383	-282	-342	-365
PGR06 Beheer openbare ruimte	-13.656	-14.131	-14.369	-14.541
PGR07 Ruimtelijke ordening	-2.043	-1.654	-2.232	-2.223
PGR08 Veiligheid	-7.481	-7.589	-7.684	-7.790
PGR09 Economie	-702	-562	-342	-346
PGR10 Bestuur & Concern	-4.078	-4.137	-3.871	-3.922
Resultaat Programma's	-132.722	-132.791	-134.663	-135.456
Algemene dekkingsmiddelen	148.619	152.959	156.332	159.326
Overhead	-20.438	-20.860	-21.057	-21.384
Heffing VPB	-	-	-	-
Onvoorzien	-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming	-4.591	-742	562	2.436
Resultaatbepaling via egalisatie- en bestemmingsreserves	2.330	521	183	164
Resultaatbepaling via algemene reserve	2.261	221	-745	-2.600
Totaal begroting 2019-2022	-	-	-	-

Samenstelling van het resultaat naar afzonderlijke reserves

In onderstaand overzicht worden de mutaties op de reserves weergegeven. Het doel, de voeding en de mutaties op de afzonderlijke reserves zijn toegelicht in het onderdeel overige overzichten en in de financiële toelichting per programma.

(bedragen * € 1.000)	Programma	2019	2020	2021	2022
Resultaat programma's (saldo baten/lasten)	1 t/m 10	-132.722	-132.791	-134.663	-135.456
Algemene dekkingsmiddelen (saldo baten/lasten)		148.619	152.959	156.332	159.326
Overhead (saldo baten/lasten)		-20.438	-20.860	-21.057	-21.384
Heffing VPB (saldo baten/lasten)		-	-	-	-
Onvoorzien (saldo baten/lasten)		-50	-50	-50	-50
Resultaat voor bestemming		-4.591	-742	562	2.436
Resultaatbepaling via egalisereserves:					
Toevoeging aan de reserve Begraafrechten	6	-82	-82	-82	-82

<i>(bedragen * € 1.000)</i>	Programma	2019	2020	2021	2022
Onttrekking aan de reserve Begraafrechten	6	161	161	161	161
Resultaatbepaling na mutaties egalisereserves		78	78	78	78
<i>Resultaatbepaling via bestemmingsreserves:</i>					
Onttrekking aan de reserve Transformatie 3D	2	1.394			
Onttrekking aan de reserve Risico's 3D	2	220			
Toevoeging aan de reserve Woonvisie	3	-396			
Onttrekking aan de reserve Woonvisie	3	200	298	104	85
Onttrekking aan de reserve Sanering asbest	7	615			
Toevoeging aan de reserve Gronden	7	-427			
Onttrekking aan de reserve Gronden	7	646	145		
Resultaatbepaling na mutaties bestemmingsreserves		2.252	443	104	85
<i>Resultaatbepaling via algemene reserve:</i>					
Toevoeging versterking algemene reserve (cf. begroting 2016)	AD	749	714	714	714
Toevoeging vrijval bestemmingsreserve asbest	7	445			
Onttrekking herinrichting openbare ruimte Wagenweggebied	7	-300	-300		
Onttrekking t.b.v. stadspromotie	9	-150			
Onttrekking / toevoeging Algemene reserve	9	-3.005	-635	31	1.886
Resultaatbepaling na mutaties algemene reserve		-2.261	-221	745	2.600
Totaal begroting 2019-2022		-	-	-	-

ONTWIKKELING ALGEMENE RESERVE

De mutaties op de algemene reserve zijn als volgt opgebouwd:

<i>(bedragen in euro's maal € 1.000)</i>	2019	2020	2021	2022
Saldo 1 januari	19.614	17.353	17.132	17.877
Saldo vastgesteld financieel perspectief 2019 -2022:	748	2.903	3.782	4.697
Versterking algemene reserve (cf. Begroting 2016)	749	714	714	714
vrijval opheffen bestemmingsreserve asbest	445			
Stadspromotie	-150	-	-	-
Herinrichting openbare ruimte Wagenweggebied	-300	-300		
Ontwikkeling programmabegroting 2019:				
- Onvermijdelijke ontwikkelingen	-409	-685	-590	502
- Nieuw beleid	-3.344	-2.853	-3.161	-3.313
Saldo mutaties:	-2.261	-221	745	2.600
Saldo 31 december	17.353	17.132	17.877	20.477

Het saldo van de algemene reserve ontwikkelt zich eind 2022 in een saldo van bijna € 20,5 miljoen.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Het overzicht incidentele baten en lasten geeft inzicht in de mate waarin er sprake is van structureel evenwicht.

De term structureel evenwicht houdt in dat de begroting voldoet aan bepaalde eisen. De belangrijkste daarvan is dat structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Incidentele lasten mogen worden gedekt door incidentele baten, waaronder onttrekkingen aan de reserves. Voor het begrip 'incidenteel' moet gedacht worden aan lasten en baten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Programma 2 Samenleving	-519	-100	-	-

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Programma 3 Wonen	-200	-174	-	-
Programma 4 Milieu	-230	-230	-	-
Programma 5 Bereikbaarheid	-100	-	-	-
Programma 6 Beheer openbare ruimte	-200	-200	-	-
Programma 7 Ruimtelijke ordening	265	921	-88	-88
Programma 9 Economie	-150	-	-	-
Programma 10 Bestuur en concern	-325	-325	-	-
Overzicht overhead	-50	-	-	-
Saldo incidentele baten en lasten van alle programma's	-1.510	-108	-88	-88
Saldo incidentele baten en lasten vanuit de reserves	4.513	95	-714	-714
Totaal incidentele baten en lasten	3.004	-14	-802	-802

Het totaal van de incidentele baten en lasten is in het onderdeel financiële overzichten bij de ontwikkeling en toelichting verloop van de vrije ruimte afgezet tegen het resultaat van de programmabegroting 2019-2022.

Ontwikkeling en toelichting verloop vrije ruimte 2019-2022

(+/- = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)	2019	2020	2021	2022	I/S	PRG
Stand financieel meerjarenperspectief 2019-2022	748	2.903	3.782	4.697		
A. Onvermijdelijke ontwikkelingen:						
1 Verschuiving verkooptaakstelling vastgoed	-220	958	-	-	I	7
2 Ontwikkeling meicirculaire	-97	-218	670	1.569	S	AD
3 Actualisatie rente	61	135	246	378	S	AD
4 Areaalgroei OZB 2019 ev	44	89	135	183	S	AD
5 Herziening functieboek management	pm	pm	pm	pm	S	Overhead
6a Prijs- en volumegroei jeugd	-1.394	-1.394	-1.394	-1.394	S	2
6b Prijs- en volumegroei jeugd: dekking uit reserve transformatie 3D	1.394	-	-	-	I	reserve
7 Onderhoud onkruid op verhardingen	-300	-300	-300	-300	S	6
8 Overige ontwikkelingen	103	45	53	66	S	div
Subtotaal A:	-409	-685	-590	502		
B. Nieuw beleid/keuzes die ten laste van het begrotingssaldo komen						
Woningen	-500	-500	-750	-750		
Bij nieuwbouw principe 30-30-40	-500	-500	-750	-750	S	3
Groen	-700	-700	-700	-700		
Structureel onderhoudsbudget	-500	-500	-700	-700	S	6
Incidenteel budget omvormen groen	-200	-200	-	-	I	6
Duurzaamheid	-570	-570	-900	-1.000		
Duurzaamheidssubsidies, incidenteel	-230	-230	-	-	I	9
Progr. Milieu -> Milieu en duurzaamheid. Purmerend aardgasvrij maken: formatie	-250	-250	-250	-250	S	4
Duurzaamheidsevenementen	-60	-60	-60	-60	S	4
Duurzaamheidsloket	-30	-30	-30	-30	S	4
Overig duurzaamheid, nog uit te werken	-	-	-560	-660	S	4
Economie	-64	-64	-64	-64		
Realisatie volwaardige VVV met museumwinkel in Purmerend, Peperstraat 35	-64	-64	-64	-64	S	2
Mobiliteit	-100	-	-	-		
Incidenteel budget mobiliteit	-100	-	-	-	I	5
Dierenwelzijn	-	-18	-18	-18		
Dierenwelzijn en NME	-	-18	-18	-18	S	2
Kunst en cultuur	-416	-115	-115	-115		
Optimaliseren huisvesting en (muziek)installaties P3	-262	-87	-87	-87	S	2
Adequate huisvesting RTV Purmerend	-154	-28	-28	-28	S	2
Zorg	-144	-33	-34	-34		
Extra inzet passende zorg in de wijk	-111	-	-	-	I	2
Wijkpleinfunctie	-220	-180	-140	-90	S	2
Wijkpleinfunctie 2019 dekken ten laste van reserve risico 3D	220	-	-	-	I	res
Wijkpleinfunctie 2020 en verder dekken binnen stelpost WMO	-	180	140	90	S	res
Veiligheidshuis	-33	-33	-34	-34	S	2
Veiligheid	-126	-128	-130	-133		
Uitbreiding handhaving met 2 fte	-126	-128	-130	-133	S	8
Fusie met Beemster	-325	-325				
Fusie met de gemeente Beemster	-325	-325	-	-	I	10
Buffer	-400	-400	-450	-500		

(+/- = voordeel en -/- is nadeel, bedragen maal € 1.000)	2019	2020	2021	2022	I/S	PRG
Risicoreservering	-400	-400	-450	-500	S	AD
Subtotaal B:	-3.344	-2.853	-3.161	-3.313		
Onttrekking algemene reserve	3.005	635	-	-		
Resultaat programmabegroting 2019, inclusief incidentele baten en lasten	-	-	31	1.886		
Af: Saldo van incidentele baten en lasten	3.004	-14	-802	-802		
Materieel resultaat begroting 2019, exclusief incidentele baten en lasten	-3.004	14	833	2.687		

Toelichting

A. ONVERMIJDELIJKE ONTWIKKELINGEN

A1. verschuiving verkooptaakstelling vastgoed

In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met incidentele netto-opbrengsten uit de verkoop van gronden en vastgoed. Bij de begroting zijn de voorgenomen verkopen geactualiseerd en gematched op de eerder in de

begroting opgenomen taakstelling. Op basis van de genoemde analyse wordt de verwachte de netto-opbrengst voor 2019 verlaagd met € 220.000 en wordt een bedrag van € 958.000 uit eerdere jaren doorgeschoven naar 2020.

A2. Ontwikkeling meicirculaire 2018

De uitkering uit het gemeentefonds daalt voor de jaren 2019 en 2020 meer dan eerder geraamd bij de opstelling van het financieel meerjarenperspectief 2019. De verklaring voor de neerwaartse bijstelling ligt enerzijds in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen. Anderzijds worden de lagere aardgasbaten door het volumebesluit voor het Groninger gasveld conform het regeerakkoord gecompenseerd door verlaging van het uitgavenkader. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen.

A3. Actualisatie rente

Door de gedaalde marktrente kunnen wij tegen lage percentages herfinancieren waardoor het gemiddelde rentepercentage op de leningportefeuille verder daalt.

A4. Areaalgroei OZB

De opbrengst van de OZB neemt toe als gevolg van de toename van het aantal woningen. Wij hebben de groeiraming verhoogd van gemiddeld 150 woningen per jaar naar 350 woningen per jaar als gevolg van de toegenomen bouwproductie.

A5. Herziening functieboek management

De herziening van het functieboek vloeit voort uit de organisatie ontwikkeling. Diverse functies zullen in 2019 als gevolg van de reorganisatie opnieuw gewaardeerd moeten worden. Nadere (financiële) uitwerking dient nog plaats te vinden.

A6. Prijs- en volumegroei jeugd

In 2018 zijn we gaan werken met een nieuw systeem van jeugdzorg inkoop, en verwijsindicaties (SPIC's). Doel is wachtlijsten op te lossen en een administratief eenvoudiger systeem van zorgdeclaraties. Door de nieuwe manier van inkopen is het vergelijken van de zorgkosten met 2017 en daarvoor niet goed mogelijk. De inschatting voor 2019 is gebaseerd op een extrapolatie van de gegevens januari t/m juli 2018. Voor een solide prognose is dit eigenlijk te weinig data.

Op basis van de data tot nu toe zien we het volgende:

Purmerend	2017	2018	% afwijking
Nieuwe instroom kinderen	1.478	1.815	18,57%
Indicaties	2.217	2.639	15,97%
Gemiddeld aantal indicaties per kind	1,50	1,45	-3,18%
Gemiddelde prijs per kind	€ 14.175	€ 14.612	3,00%
Gemiddelde prijs per indicatie	€ 9.450	€ 10.052	5,99%

We zien in 2018 ten opzichte van 2017 een stijging van het aantal nieuwe cliënten met 337 naar 1815 cliënten. Het aantal indicaties stijgt met 422 naar 2639. Ook de prijzen per indicatie stijgen van gemiddeld € 9.450 naar € 10.052 en de gemiddelde prijs per cliënt stijgt van € 14.175 naar € 14.612. Kortom een stijging in zowel volume als in prijs. Op basis van deze gegevens zou een stijging van de kosten berekend kunnen worden van circa € 4,9 miljoen (337 x € 14.612). Op dit moment weten we echter nog niet of we hier met een structurele toename van het aantal cliënten te maken hebben of dat slechts sprake is van een tijdelijke toename die veroorzaakt wordt door het wegwerken van wachtlijsten. We beschouwen de betreffende € 4,9 miljoen voorsnog als de bovengrens voor het budgettaire risico dat wordt gelopen. Binnen het totale jeugdbudget zitten echter twee componenten die nu wel met een vrij grote mate van zekerheid kunnen worden geraamd. Dit betreft een generieke prijsstijging en een toename van cliënten in de zorg 18+. Het financiële effect van deze twee zaken ramen wij op bijna € 1,4 miljoen structureel nadelig. We beschouwen deze € 1,4 miljoen als de ondergrens van het risico dat wordt gelopen en daarom nemen we dit nadeel structureel op in de meerjarenbegroting.

Bij het Loket Jeugd is de insteek om resultaat gericht te indiceren in plaats van traject gericht. Dat geeft een beter resultaat voor de cliënt. Daardoor is de indicatie bij aanvang soms hoger (duurder). Maar bij een beter resultaat willen we langdurige zorg voorkomen dan wel verlagen.

Het blijven monitoren van de kosten jeugd in 2019 is noodzakelijk om de (kans op) overschrijding tijdig te signaleren en hierover te communiceren. Op basis van de op dit moment bekende ontwikkelingen zoals prijsstijging, meer kinderen in de zorg en de verhoogde vraag naar zwaardere zorg is het budget jeugdzorg verhoogd.

Inschatting minimaal benodigde budget ter compensatie van de kostenstijging jeugd, op basis van gegevens t/m juli 2018 is € 1.394.000. Wij stellen voor om de extra lasten voor 2019 eenmalig te dekken uit de reserve transformatie 3D.

Dat is als volgt opgebouwd (bedragen maal € 1.000):

	2019	2020	2021	2022
18 +	-700	-700	-700	-700
Prijsstijging	-694	-694	-694	-694
Totaal	-1.394	-1.394	-1.394	-1.394

A7. Onderhoud onkruid op verhardingen

Tot 2015 bestreed de gemeente Purmerend onkruid op verharding vier keer per jaar: twee keer door middel van chemische bestrijding en twee keer door middel van machinaal borstelen. Sinds 2015 gebruikt de gemeente Purmerend geen chemische middelen meer. Sindsdien wordt onkruid op verharding uitsluitend verwijderd door middel van machinaal borstelen, ondersteund door medewerkers met bosmaaiers, bladblazers en veegmachines. Deze vorm van bestrijding is tijds- en arbeidsintensiever dan chemische bestrijding. Daarnaast zijn onkruiden hardnekkiger geworden waardoor bestrijdingsronden langer duren dan voorheen.

Deze wijze van bestrijden kost jaarlijks, sinds het verbod op chemische bestrijding vanaf 2017, € 300.000 meer dan het daarvoor beschikbare budget. Andere methoden van het bestrijden van onkruid in verharding zijn bijvoorbeeld verbranden of met heet water verdelgen. In het najaar van 2018 volgt er een nadere toelichting over het bestrijden van onkruid op verharding. Voor nu is er structureel budget opgenomen van € 300.000 vanaf 2018. In de 1e tussenrapportage 2018 bent u hierover geïnformeerd.

A8. Overige ontwikkelingen

In de regel overige ontwikkelingen zijn diverse kleinere afwijkingen opgenomen. Dit betreft onder andere het vervallen van de vergoeding (inzake grenscorrectie) Edam-Volendam (voorheen Zeevang), de actualisatie premie WA-verzekering, actualisatie afvalbeheer en een vrijval op het budget ongediertebestrijding. Daarnaast zijn de (incidentele en structurele) lasten voor het krediet Integraal Huisvestingsplan (IHP) onder deze post opgenomen. Dit krediet is opgenomen in bijlage III als voorgenomen investering. In september 2018 wordt aan de raad een voorstel aangeboden ter besluitvorming van het IHP.

NIEUW BELEID EN KEUZES

Op basis van de beschikbare financiële ruimte zijn budgetten (meerjarig) verdeeld over de hoofdstukken (hoofdpijnen) uit het coalitieakkoord. De hoofdstukken zijn bijvoorbeeld Woningen, Duurzaamheid, Groen, Zorg, Veiligheid etc. Per hoofdstuk uit het coalitieakkoord vindt u hieronder de toelichting terug. In de teksten bij de programma's vindt u de inhoudelijke toelichting terug van de beleidsdoelen uit het coalitieakkoord en wat we daarvoor gaan doen (realiseren).

Woningen

Van de nieuw te bouwen woningen dient minimaal 30% sociale huur te zijn, 30% doorstroomwoningen (middeldure huur en betaalbare koop) en maximaal 40% vrije keuze. Op basis van deze norm wordt sturing gegeven aan het bouwprogramma binnen het totale programma Purmerend 2040. Bij kleine projecten waar werken met deze norm niet mogelijk is, gaan we het gesprek met de ontwikkelaar aan. We gaan nader onderzoeken op welke manier we hier zowel financieel als beleidsmatig mee om kunnen gaan. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het actualiseren van de nota Plan overschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten (Nota Prof) en/of het oprichten van een Bestemmingsreserve Sociale Woningbouw. Om dit te realiseren en nader uit te werken vragen wij u € 500.000 (in 2019 en 2020) en € 750.000 (in 2021 en 2022) ter beschikking te stellen.

Groen

Structureel onderhoudsbudget

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om het beeldkwaliteitsniveau voor het openbaar groen te verhogen van C naar B. Wij vragen u voor 2019 en 2020 € 500.000 ter beschikking te stellen en voor de jaren 2021 en 2022 € 700.000. In het eerste kwartaal 2019 zullen wij u een voorstel doen op welke wijzer wij hier verder invulling aan willen geven.

Incidenteel budget omvormen groen

Uitgangspunt van het huidig groenbeleidsplan is onder meer het duurzaam verbeteren van de kwaliteit van het groen. Om het omvormen van groen te continueren vragen wij u incidenteel budget beschikbaar te stellen van € 200.000 voor jaren 2019 en 2020. Met dit bedrag worden er onderhoudsmaatregelen uitgevoerd zoals snoeiwerkzaamheden en het wegsteken van zaailingen. Met dit bedrag kan een start worden gemaakt met het omvormen. Om alle plantvakken op het juiste niveau te brengen zal een grotere incidentele investering in de toekomst nodig zijn.

Duurzaamheid

Duurzaamheidssubsidies (incidenteel)

In de raad van juni 2017 is de duurzaamheidsagenda 2017-2020 vastgesteld, met daarbij een voorlopig uitvoeringprogramma. Hierbij is incidenteel voor 2018 een bedrag van € 150.000 ingezet voor subsidies aan particulieren voor verbetering van de energieprestaties van de bestaande woningvoorraad. Om dit te continueren vragen wij u voor de jaren 2019 en 2020 incidenteel € 230.000 per jaar ter beschikking te stellen.

Ambtelijke capaciteit proeftuin aardgasvrij

De huidige capaciteit die wordt ingezet voor de pilot aardgasvrij van Purmerend is bij lange na niet genoeg om ook de proeftuin uit te voeren. Wanneer de proeftuin doorgaat is minimaal twee tot drie FTE extra aan aanvullende ambtelijke capaciteit nodig. Hiervoor vragen wij u een bedrag van € 250.000 structureel ter beschikking te stellen vanaf 2019. In het najaar bieden wij u een afzonderlijk voorstel aan ten aanzien van de proeftuin.

Duurzaamheidsevenementen

Het doel van het organiseren van duurzaamheidsevenementen is het vergroten van bewustwording bij Purmerenders over de komende energietransitie (onder meer aardgasvrij) en de circulaire economie (hergebruik en recycling van afvalstoffen). Voor duurzaamheidsevenementen vragen wij u een structureel budget van € 60.000 ter beschikking te stellen.

Duurzaamheidsloket

In het in te richten duurzaamheidsloket wordt informatie verstrekt over duurzaamheidsaspecten in al haar facetten, waarbij iedere Purmerender terecht kan met vragen over energie en duurzaamheid. Het Purmerends duurzaamheidsloket wordt een digitaal loket. Deze zal te bereiken zijn via het portal van het Duurzaam Bouwloket met een doorlink naar het Purmerendse duurzaamheidsloket. Wij vragen u een structureel budget van € 30.000 beschikbaar te stellen.

Overige duurzaamheid

Wij vragen u voor de jaren 2021 en 2022 respectievelijk € 560.000 en € 660.000 ter beschikking te stellen voor de verdere uitwerking van de duurzaamheidsambities.

Economie

Realisatie volwaardige VVV met museumwinkel

In het kader van stadspromotie wil het college een volwaardige VVV met museumwinkel realiseren in een aangrenzend pand (Peperstraat 35) aan het huidige museum. Hiermee is een structureel budget gemoeid van € 64.000 vanaf 2019.

Mobiliteit

Incidenteel budget mobiliteit

Wij stellen u voor om voor 2019 een bedrag van € 100.000 beschikbaar te stellen voor het onderzoeken van de mogelijkheden om de bereikbaarheid van de binnenstad te vergroten.

Dierenwelzijn

Dierenwelzijn en NME

Door de slechte staat van het bijgebouw van de boerderij aan Trimpad 1 is sloop onontkoombaar. Doordat er bij gebrek aan huisvesting/opslag geen beheer meer kan plaatsvinden gaan ook belangrijke educatieve activiteiten als publieksrondleidingen en onderwijs- en jeugdactiviteiten verloren. Ook de Maatschappelijke Stage in het middelbaar onderwijs (MaS) die in de heemtuin mogelijk is zal verloren gaan. Aan de overzijde van de boerderij liggen de schoolwerktuinen die in beheer zijn bij Natuur en Milieu Educatie (NME). Voor NME bestaat het plan om een onderkomen te bouwen om bij slecht weer te kunnen schuilen en gereedschappen te kunnen opslaan. Voor zowel het schuilen als het opslaan zijn nu geen goede voorzieningen aanwezig. Voor de lessen die het NME in de heemtuin geeft is de loods voor het theoretische gedeelte een aanwinst. Het idee is ontstaan om een onderkomen

voor zowel het NME als IVN te laten plaatsen. Door de geplande huisvesting voor NME iets groter te bouwen kan deze geschikt worden gemaakt om niet alleen gereedschappen en materialen op te slaan, maar vooral ook voor de educatieve doeleinden van het NME en IVN. Voor de bewustwording van natuur en milieu, bij zowel jongeren als ouderen, zou deze loods een gewenste aanwinst zijn. Om deze loods te realiseren is een investering nodig van € 130.000 en € 10.000 aan beheerslasten (o.a. onderhoud, zakelijke lasten, verwarming etc). De totale kapitaals- en beheerslasten zijn vanaf 2020 € 18.000 structureel. De investering van € 130.000 (afschrijvingstermijn 30 jaar) is opgenomen als voorgenomen investering en zal middels een separaat voorstel aan uw raad worden aangeboden.

Kunst en Cultuur

Optimaliseren huisvesting en (muziek)installaties P3

Ter behoud en versterking van het cultuuraanbod is ervoor gekozen om de huisvesting en (muziek)installaties van P3 te optimaliseren. Hiervoor is een investering benodigd van € 450.000 (apparatuur) en € 500.000 (aanpassingen gebouw). De verhoging van de incidentele extra kosten (transitiekosten) ad € 175.000 in 2019 en de structurele kosten ad € 87.000 vanaf 2019 zal middels een subsidie worden vergoed aan P3.

Adequate huisvesting RTV Purmerend

Ter behoud en versterking van het cultuuraanbod is gekozen om de huisvesting van RTV Purmerend te optimaliseren omdat de beschikbare ruimte in de Wilhelminalaan niet meer voldoet. Aangrenzend in dit pand is aanvullende ruimte beschikbaar. Om tot adequate huisvesting te komen zijn er aanpassingen nodig (verbouwing, electra etc). De eenmalige kosten voor de verbouwing bedragen € 127.000 in 2019 en de structurele kosten (huur nieuwe gedeelte, parkeren, servicekosten etc) bedragen € 28.000 vanaf 2019. Dit bedrag zal middels een subsidie worden vergoed aan RTV Purmerend.

Zorg

Extra inzet passende zorg in de wijk

Om te zorgen dat kinderen op een goede en veilige manier kunnen opgroeien en ontwikkelen is goede jeugdzorg met voldoende persoonlijke aandacht van groot belang. Wij zetten in op extra inzet van professionals in de wijk en op school voor die kinderen/jongeren en ouders die dat nodig hebben. Dit maakt onderdeel uit van pilot jeugd gezondheidszorg en komt voort uit de nota jeugd. Voor 2019 vragen wij u een budget beschikbaar te stellen van € 111.000, waarbij structurele middelen vanaf 2020 pas na evaluatie eventueel gevraagd worden. Dit onderwerp komt terug bij de Kaderbrief 2020.

Wijkpleinfunctie

Langer thuis wonen betekent een groter beroep op mantelzorgers, maar ook een toenemend risico op het ontstaan van eenzaamheid. Om dit tegen te gaan blijft de wijkpleinfunctie nodig. Hiervoor heeft SWZP aanvullende middelen nodig, deels tijdelijk, deels structureel. In 2022 wordt naar verwachting het structureel benodigde subsidieniveau bereikt. De dekking voor de benodigde middelen is gevonden in de reserve transformatie 3D (in 2019) en vanaf 2020 door de inzet van de stelpost Wmo (conform raadsbesluit 1391113).

Veiligheidshuis

Voor de doorontwikkeling en versterking van het Veiligheidshuis zijn extra structurele middelen benodigd van € 34.000.

Veiligheid

Uitbreiding handhaving met 2 fte

De bestrijding van drugsoverlast vraagt om extra inzet. Vooral rondom scholen is sprake van drugsoverlast. Om die overlast tegen te gaan is onlangs een nieuw artikel aan de APV toegevoegd. Een dergelijk artikel werkt echter alleen in combinatie met handhaving. We zien ook dat handhaving van verkeersovertredingen steeds urgenter wordt. Wijken zijn wel verkeersveilig ingericht, maar niet iedereen houdt zich aan de regels. Het gaat dan over (veel) te hard

rijden, maar ook over parkeergedrag waar anderen hinder van ondervinden. We staan voor een strenge aanpak van slecht gedrag. Wij stellen voor om de ambtelijke capaciteit met twee FTE uit breiden en vragen u hiervoor de benodigde middelen ter beschikking te stellen.

Fusie met Beemster

In september 2018 wordt het intentiebesluit voor fusie met de gemeente Beemster aangeboden aan uw raad. Na een positief besluit zal gestart worden met het maken van het herindelingsontwerp en met het verder voorbereiden van de fusie door onder meer de consequenties voor de organisatie, de financiën, dienstverlening en verordeningen in beeld te brengen. Gelet op de fase waarin het project zich bevindt is het nog te vroeg om de projectbegroting reeds meerjarig te ramen. Om die reden wordt voor 2019 en 2020 incidenteel geld gevraagd van € 325.000. Deze aanvraag is gebaseerd op de fusiedatum per 1-1-2022.

In het hiervoor genoemde intentiebesluit dat u in september wordt aangeboden wordt ook voor 2018 een budget gevraagd (€ 300.000). In totaal wordt uw raad derhalve gevraagd om voor de jaren 2018, 2019 en 2020 in totaal € 950.000 (€ 300.000 + 2 x € 325.000) ter beschikking te stellen ten laste van de algemene middelen/algemene reserve. Naar verwachting zullen wij vanaf 2021 tot en met 2025 middelen van het Rijk ontvangen om de kosten van de fusie te dekken. Wij stellen voor om in dat geval ook weer € 950.000 terug te storten in de algemene reserve.

Buffer

Voor risico's en onzekerheden die we lopen op bestaande activiteiten, bijstellingen van rijksbeleid en voor mogelijke bijstellingen van ramingen zoals hiervoor beschreven is het raadzaam een buffer aan te houden. Hiervoor zijn structureel bedragen opgenomen binnen het overzicht algemene dekkingsmiddelen van € 400.000 in 2019 en 2020, € 450.000 in 2021 en € 500.000 in 2022.

Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Beleidsveld (x € 1.000)	MJB lasten 2019	MJB baten 2019	MJB lasten 2020	MJB baten 2020	MJB lasten 2021	MJB baten 2021	MJB lasten 2022	MJB baten 2022
BV011 Publieksdienstverlening	-5.859	2.973	-5.688	2.879	-5.705	2.904	-5.710	2.932
PGR01 PUBLIEKSDIENSTEN	-5.859	2.973	-5.688	2.879	-5.705	2.904	-5.710	2.932
BV021 Kunst en cultuur	-7.959	1.297	-7.799	1.297	-7.727	1.297	-7.734	1.297
BV022 Sport en recreatie	-8.344	1.060	-8.520	1.064	-8.823	1.062	-8.761	1.062
BV023 Wijkmanagement	-810		-821		-832		-843	
BV024 Jeugd	-23.885		-23.955		-24.117		-24.197	
BV025 Onderwijs	-10.174	1.292	-10.229	1.718	-10.787	2.143	-11.068	2.568
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	-37.137	1.407	-38.357	1.924	-38.890	2.011	-39.423	2.041
BV027 Werk en inkomen	-42.316	23.884	-43.136	24.954	-43.601	25.635	-43.564	25.635
PGR02 SAMENLEVING	-130.624	28.940	-132.816	30.957	-134.776	32.147	-135.589	32.602
BV031 Wonen	-1.251	177	-1.222	174	-1.296	171	-1.293	169
PGR03 WONEN	-1.251	177	-1.222	174	-1.296	171	-1.293	169
BV041 Milieu	-11.146	12.413	-11.468	12.749	-12.262	12.992	-12.612	13.231
PGR04 MILIEU	-11.146	12.413	-11.468	12.749	-12.262	12.992	-12.612	13.231
BV051 Bereikbaarheid	-2.672	2.289	-2.571	2.289	-2.631	2.289	-2.654	2.289
PGR05 BEREIKBAARHEID	-2.672	2.289	-2.571	2.289	-2.631	2.289	-2.654	2.289
BV061 Beheer openbare ruimte	-21.606	7.950	-22.528	8.397	-22.960	8.591	-23.288	8.747
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE	-21.606	7.950	-22.528	8.397	-22.960	8.591	-23.288	8.747
BV071 Ruimtelijke ordening	-24.981	22.938	-22.217	20.563	-12.104	9.873	-10.986	8.763
PGR07 RUIMTELIJKE ORDENING	-24.981	22.938	-22.217	20.563	-12.104	9.873	-10.986	8.763
BV081 Veiligheid	-7.501	20	-7.609	20	-7.704	20	-7.809	20
PGR08 VEILIGHEID	-7.501	20	-7.609	20	-7.704	20	-7.809	20
BV091 Economie	-1.358	656	-1.218	656	-998	656	-1.002	656
PGR09 ECONOMIE	-1.358	656	-1.218	656	-998	656	-1.002	656
BV101 Bestuur & concern	-8.956	4.878	-9.109	4.972	-8.938	5.068	-9.089	5.167
PGR10 BESTUUR & CONCERN	-8.956	4.878	-9.109	4.972	-8.938	5.068	-9.089	5.167
1 Lokale heffingen	-42	13.712	-42	13.980	-43	14.273	-44	14.561
2 Nog te bestemmen middelen	-1.655		-2.719		-3.815		-4.806	
3 Gemeentefonds		133.819		137.567		142.018		145.728
4 Eigen financieringsmiddelen	1.692	723	2.446	673	2.211	649	2.211	654
5 Deelnemingen	-1.099	1.470	-1.099	2.154	-1.099	2.138	-1.099	2.122
PGR11 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	-1.104	149.723	-1.415	154.373	-2.747	159.078	-3.738	163.064
BV121 OVERHEAD	-20.643	204	-21.066	206	-21.265	208	-21.593	209
PGR12 OVERHEAD	-20.643	204	-21.066	206	-21.265	208	-21.593	209
BV131 VENNOOTSCHAPSBELASTING								
PGR13 VENNOOTSCHAPSBELASTING								
BV141 ONVOORZIEN	-50		-50		-50		-50	
PGR14 ONVOORZIEN	-50		-50		-50		-50	
R12 Reserves	-2.100	6.691	-796	1.539	-828	266	-2.682	246
PGR15 RESULTAAT BESTEMMING	-2.100	6.691	-796	1.539	-828	266	-2.682	246
Total resultaat	-239.851	239.851	-239.774	239.774	-234.263	234.263	-238.097	238.097

Investeringsoverzicht

De geactualiseerde investeringen en uitgaven zijn opgenomen in drie overzichten:

A. lopende investeringen. Dit betreft die investeringen waarvoor reeds een besluit is genomen om tot uitgaven over te gaan.

B. vervangingsinvesteringen. De investeringen die de omvang van de (versleten) kapitaalgoederenvoorraad op peil houden. De aangekochte kapitaalgoederen vervangen de economisch verouderde kapitaalgoederen. Hieronder vallen ook de levensduurverlengende investeringen boven de € 25.000. Dit betreft uitgaven voor planmatig onderhoud, zoals vervanging van (delen) van daken, dakbedekking, elektrische installaties, vloeren etcetera.

C. voorgenomen investeringen. Dit betreft investeringen waarvoor nog een aparte raadsvoordracht wordt voorgelegd, alvorens er uitgaven gedaan mogen worden.

A. Lopende investeringen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr.		Gereed m.i.v.	Afschr. waarde	Krediet		Uitgaven invest.				
	duur				2017	2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022	
Kerkstraat 18 (Purmaryn)	50	2018	2019	605	3	602					
Toneel stoffering grote zaal	10	2018	2019	32	27	5					
BV021 Kunst en cultuur				637	30	607					
4 kleedkamers FC Purmerend	50	2018	2019	245	245						
Aanpassing dak-/gevel LWB	20	2018	2019	5.565	148	5.417					
Arbo aanpassingen Leeghwaterbad	20	2018	2019	100	100						
Clubgebouw rugby	40	2019	2020	983	55	928					
De Munnik jeugdveld hockey kunstgras	10	2018	2019	135	135						
De Munnik Verlichting jeugdveld	25	2018	2019	65	65						
Facelift sportvloer sportzaal Karekiet	20	2018	2019	75	75						
Gebouw multifunctioneel sporthal	50	2018	2019	10.519	9.900	619					
Inrichting multifunctioneel sporthal	10	2018	2019	419	419						
Installaties multifunctioneel sporthal	20	2018	2019	4.301	4.301						
Leeghwaterbad tribune wedstrijdbad	20	2018	2019	138	69	69					
Leeghwaterbad voegwerk diverse ruimten	10	2018	2019	39	39						
Leeghwaterbad wedstrijdbad aantikplaten	10	2018	2019	23	23						
Losse inrichting MFSA	10	2018	2019	250	114	136					
LWB zwemwater behandeling filterzand	10	2018	2019	32	32						
Outdoor sport&recreatie voor jeugd 2017	20	2018	2019	95	136	-41					
Renovatie veld 4 toplaag sportcomplex Savannestraat	10	2019	2020	50		50					
Renovatie voetbalveld 3 FC Purmerend	10	2019	2020	66		66					
Sportcomplex de Munnik verharding	20	2018	2019	26	26						
Sportzaal De Karekiet boeiboorden	20	2018	2019	39	39						
Sportzaal De Karekiet, verv. buitenkoz.	20	2018	2019	84	84						
Velden en terreininr. Rugby	20	2019	2020	1.183	944	240					
Verv. Renovatie gymzaal de Gors	20	2018	2019	177	92	84					
Verv.aut.dosering zwemwaterzuiv. LWB	10	2018	2019	43	43						
Verv.verlichtingsarmaturen LWB	10	2018	2019	105	118	-13					
Verv.vloer hal horeca LWB	10	2018	2019	83	83						
Vervanging speelvoorzieningen 2017	15	2018	2019	606	328	278					
VPV Purmersteijn, 6 was- en kleedlokalen	40	2018	2019	368	368						
BV022 Sport en recreatie				25.815	17.983	7.717	116				
Elektrische installatie Spinnepok 1	10	2018	2019	91	4	88					
Leeghwaterpark 4, kozijnen en deuren	20	2020	2021	32		2	30				
Uitbreiding 700 m2 Klim-op	40	2018	2019	1.318		1.318					
Vervangende nieuwbouw + uitbreiding 115m2 OBS Wheermolen	40			2.057		2.057					
		2018	2019								
BV025 Onderwijs				3.499	4	3.463	2	30			
Inn.woonvorm Zeevangsstr.2 gebruiksklaar	10	2018	2019	122	79	43					
Innovatieve woonvorm Zeevangsstraat 2	30	2018	2019	765	702	63					
25 units Westerweg 69 (grond)	99	2019	2020	258		258					
21 units Kanaaldijk (grond)	99	2019	2020	350		350					
44 units Karekietpark	20	2019	2020	3.045		3.045					
28 units Etserstraat	20	2019	2020	2.104		2.104					
25 units Westerweg 69	20	2019	2020	2.362		2.362					
21 units Kanaaldijk	20	2019	2020	1.472		1.472					
BV026 Maatschappelijke ondersteuning				10.479	781	106	9.592				
PGR02 SAMENLEVING				40.430	18.798	11.892	9.710	30			

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr. duur	Gereed 2018	Afschr. m.i.v. 2019	Krediet waarde	Uitgaven 2017	invest. 2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022
DAF FA 75.250R415 euro 3	10	2018	2019	209		209				
Haakarmauto 22834	10	2018	2019	240		240				
Oc's Kop West betonnen putten+plaatsing	20	2018	2019	78		78				
Oc's Kop West binnenbakken	15	2018	2019	104		104				
Oc's Kop West toegangssysteem	6	2018	2019	26		26				
Pasjes toegangssysteem voor de milieustraat	4	2018	2019	140		140				
PGR04 MILIEU				797		797				
Parkeerpl(20st)incl.verbreden rijbaan	40	2018	2019	62		62				
Schoolroute-oversteek IJsendijkstraat	40	2018	2019	35	1	34				
Stadsafsl(Koe-,Plant-Kolk,Kalver,Zuider)	10	2018	2019	211	61	151				
Vloeren, Claxonate 2016	10	2018	2019	76		76				
VRI Azielaan/Gangeslaan	25	2018	2019	98	16	82				
VRI Gorslaan/Linnaeusstraat	25	2018	2019	134		134				
VRI Purmerweg/Westerweg	25	2018	2019	64		64				
PGR05 BEREIKBAARHEID				680	78	602				
Fietspaden	20	2018	2019	500	41	459				
Groot onderhoud bruggen 2017	50	2018	2019	1.168	92	1.076				
Kiss&ride en parkeerpl van den Uyllaan 3	40	2018	2019	206	68	139				
Lozingsputten t.b.v. poepzuiger	45	2018	2019	150		150				
Opzetstrooier groot Nido (haakarm)	8	2018	2019	60		60				
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	10	2018	2019	34		34				
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi)	10	2018	2019	34		34				
Opzetstrooier middel Nido (pickup)	10	2018	2019	41		41				
Opzetstrooier middel Nido (pickup)	10	2018	2019	41		41				
Uitvoeringsprogramma 2017 Asfalt	25	2018	2019	1.413	433	980				
Uitvoeringsprogramma 2017 Elementen	30	2018	2019	375	3	372				
Verbreed GRP (GRP+) 2016	45	2018	2019	3.111	2.715	396				
Vervanging Hoornse brug	50	2018	2019	4.015	1.128	2.887				
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE				11.149	4.480	6.669				
Binnenklimaat Kaasmarkt 20	20	2018	2019	82	16	66				
Carrillonklokjes, Kaasmarkt 20	20	2018	2019	27	30	-3				
PGR07 RUIMTELIJKE ORDENING				109	46	63				
Van IJsendijkstraat 186, dakbedekking	20	2018	2019	37		37				
BEDRIJFSVOERING/HUISVESTING				37		37				
TRACTIE				230		230				
TOTAAL				53.432	23.401	20.290	9.710	30		

B. Vervangingsinvesteringen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr. duur	Gereed	Afschr. m.i.v.	Krediet waarde	Uitgaven invest. 2017	invest. 2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022
Paspomaat, vulbuffer en buizen	6	2020	2021	100				100		
PGR01 PUBLIEKSDIENSTEN				100				100		
Stofferen stoelen Grote zaal	10	2022	2023	150						150
Vleugel kleine zaal	10	2020	2021	55				55		
Vloerbedekking Grote zaal inclusief balkon	10	2022	2023	50						50
BV021 Kunst en cultuur				255				55		200
Automatische Externe Defibrillator (AED)	10	2019	2020	73			73			
De Dop / Flying Petrels ballenvangers honkbalveld	20	2020	2021	26				26		
De Dop / Flying Petrels honkbalveld senior	20	2020	2021	68				68		
De Karrekiet, elektrische installatie	10	2018	2019	31		31				
Flevostraat 50/BEP/RCW verharding	20	2021	2022	26						26
Gymlokaal de Gors, buitenkozijn/deur/betimmering	20	2020	2021	71				71		
Gymlokaal Melkweg, sportvloer kunststof	10	2020	2021	29				29		
Gymlokaal Sportlaan, bi-beklad/wand	20	2020	2021	31				31		
Gymzaal doplaan buiten kozijn/deur/betimmering	20	2019	2020	57			57			
Gymzaal sportlaan buitenkozijnen/ deuren / ramen	20	2020	2021	102				102		
Gymzaal Sweelinkstraat buitenkozijn/deur/betimmering	20	2019	2020	94			94			
Gymzaal Sweelinkstraat dakbedekking	20	2021	2022	28						28
Heemstee Beachvelden	10	2020	2021	47				47		
Heemstee top laag kunstgrasveld	10	2020	2021	165				165		
Ijsendijk / Purmersteijn top laag kunstgrastrainingsvel	10	2019	2020	98			98			
Ijsendijkstraat renovatie veld 3 top laag	10	2022	2023	50						50
Ijsendijkstraat renovatie veld 4 top laag	10	2022	2023	67						67
Kleedaccomm. Mixed Hockey Club (MHC)	20	2018	2019	123		123				
Leegwaterbad keuringen	10	2022	2023	16						16
Leegwaterbad speelelementen	10	2018	2019	36		36				
Leegwaterbad stalen binnendeuren en kozijnen	20	2019	2020	76			76			
Leegwaterbad, diverse onderdelen	20	2020	2021	1.017				1.017		
Leegwaterbad diverse onderdelen	20	2021	2022	71						71
Outdoor sport en recreatie voor jeugd	20	2018-2022	2019-2023	492		96	97	98	100	101
Purmersteijn, renovatie top laag trainingsveld	10	2020	2021	67				67		
Purmersteijn, verharding trainingsveld	20	2019	2020	25			25			
Savannestr/ FC Purmerend top laag kunstgrasvoetbal E	10	2018	2019	245		245				
Savannestraat, verharding	20	2018	2019	26		26				
Sportcomplex de Dop, verharding	20	2018	2019	26		26				
Sportcomplex de Munnik, beregening 2e hockeyveld	20	2018	2019	25		25				
Sportcomplex de Munnik, top laag 2e hockeyveld	10	2018	2019	202		202				
Sportcomplex Heemstee 65, verharding	20	2020	2021	26				26		
Sportcomplex Westerweg/Handboog, renoveren grasveld	20	2020	2021	28				28		
Sportzaal de Kraal sportvloer facelift	20	2020	2021	27				27		

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr. duur	Gereed	Afschr. m.i.v.	Krediet waarde	Uitgaven invest. 2017	invest. 2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022
Sportzaal Karekiet voegwerk/beton	10	2019	2020	28			28			
Vervangingsbeleid speelvoorzieningen	15	2018-2022	2019-2023	3.000		428	748	879	295	650
Westerweg / Wherevogels Renovatie B veld	20	2020	2021	67				67		
Westerweg 41 verharding	20	2022	2023	26						26
Westerweg Wherevogels toplaag kunstgrasvoetbalveld D	10	2018	2019	245		245				
Westerweg/Waterlandsch Parkeerterrein	40	2020	2021	47				47		
BV022 Sport en recreatie				7.005		1.482	1.298	2.795	520	911
Bredeschool zambezilaan 278 (algemeen, groen en bestrating)	20	2020	2021	32				32		
Luchtbeh / ventilator Spinnekop 1	20	2018	2019	25		25				
PSG Rietveld (uitbreiding 575 m2)	40	2019	2020	1.400			1.400			
Uitbreiding 700 m2 Klim-op (aanvullend krediet)	40	2019	2020	400			400			
Wateropwek /distributie Spinnekop 1	20	2018	2019	39		39				
BV025 Onderwijs				1.896		64	1.800	32		
WMO Hulpmiddelen	6	2018-2022	2019-2023	7.000		1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
BV026 Maatschappelijke ondersteuning				7.000		1.400	1.400	1.400	1.400	1.400
PGR02 SAMENLEVING				16.157		2.947	4.498	4.282	1.920	2.511
John Deere 3800	10	2018	2019	75		75				
Kraakpers HV-wagen (6)	10	2019	2020	242			242			
Liebherr AA316 Litronic sorteerknijper	10	2019	2020	203			203			
Merceder Atego 1218 L euro 5	10	2019	2020	144			144			
Scania P 380 B 8X4*4 euro 5	10	2019	2020	286			286			
Scania P 380 B 8X4*4 euro 5	10	2022	2023	238						238
Scania P340LB8x4*4 HHA euro 5	10	2018	2019	266		266				
Volvo FE 280 MAP 5 stuks	10	2019	2020	1.209			1.209			
PGR04 MILIEU				2.663		341	2.084			238
Bussluis Beatrixplein	15	2020	2021	51				51		
Bussluis Zambezilaan	15	2018	2019	50		50				
Verkeersregelinstallatie Gorslaan/Veenweidestr/Weteringstraat	25	2021	2022	96						96
Verkeersregelinstallatie Gorslaan/Waterlandlaan	25	2018	2019	133		133				
Verkeersregelinstallatie IJsselmeerlaan/Van Osweg	25	2021	2022	92						92
Verkeersregelinstallatie Purmersteenweg/B.Kooimanweg	25	2020	2021	125				125		
Verkeersregelinstallatie V.IJsendijkstraat/Wormerplein	25	2018	2019	67		67				
Vervangen betaalautomaat Claxonate	20	2020	2021	199				199		
Vervangen betaalterminals parkeerautomaten	20	2018	2019	130		130				
Vervanging elektrische installaties/verlichting, Claxonate	20	2020	2021	199				199		
Vloeren, Claxonate	10	2019	2020	115		57	58			
PGR05 BEREIKBAARHEID				1.257		437	58	574	188	
Aanhangstrooier Nido	15	2022	2023	41						41
Aula Begraafplaats dakbedekking	20	2022	2023	33						33
Beschoeiingen	40	2018-2022	2019-2023	1.848		364	364	368	374	377
Betonherstel Beemsterbrug	50	2018	2019	50		50				
Bucher-Guyer City Cat 5000 euro 5	8	2019	2020	158			158			
DAF FA 45 LF euro 3	10	2019	2020	142			142			

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr. duur	Gereed	Afschr. m.i.v.	Krediet waarde	Uitgaven invest. 2017	invest. 2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022
Groot onderhoud bruggen	50	2018-2021	2019-2022	1.240	460	200	330	250		
Herrinrichting van Ijsendijkstraat (riool)	25	2019	2020	315		315				
Herrinrichting van Ijsendijkstraat (wegen)	25	2019	2020	490		490				
J.Blankenbrug, Elektromotoren 2x vervanging	20	2018	2019	20	20					
Kooimanbrug, vervanging Brugbesturing	15	2019	2020	147		147				
Linoleum/tapijt/parket, Purmerweg 92 aula begraafplaats	10	2020	2021	41			41			
Merceder Atego 1218 L euro 4	10	2019	2020	209		209				
Opzetstrooier klein Nido (Mitsubishi) 2 stuks	10	2019	2020	67		67				
Schmidt Swingo 240	10	2021	2022	130					130	
Sneeuwborstel Nido (pickup) 4 stuks	15	2019-2022	2020-2023	48		24				24
Sneeuwploeg Nido (bestrating) 2 stuks	15	2019	2020	26		26				
Sneeuwploeg Nido (pickup) 2 stuks	15	2019	2020	30		30				
Trimpad 1, onderkomen groen buitenkozijn/deur/betimmering	20	2022	2023	72						72
Trimpad 1, onderkomen groen dakbedekking	20	2022	2023	46						46
trimpad 1, woning	20	2022	2023	29						29
Uitvoeringsprogramma asfalt	25	2018-2022	2019-2023	4.800	2.338	1.450	333	338	341	
Uitvoeringsprogramma elementen	30	2018	2019	2.158	387	414	447	453	458	
Van Ijsendijkstraat 186, zout-/zandopslag	40	2020	2021	199			199			
Vervanging armaturen i.v.m. reconstructie Edisonweg	20	2018	2019	25	25					
Vervanging armaturen i.v.m. reconstructie Waterlandlaan	20	2018	2019	75	75					
Vervanging houten bruggen in composiet	40	2018-2022	2019-2023	4.032	800	800	800	812	820	
Vervanging lichtmasten i.v.m. reconstructie Waterlandlaan	40	2018	2019	25	25					
Vervanging linoleum/tapijt/parket	10	2020	2021	41			41			
Vervanging Riolering	45	2018	2019	13.899	2.781	2.494	2.837	2.879	2.908	
Warmteopwekking/distributie, Purmerweg 92 aula begraafplaats	20	2020	2021	175			175			
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE				30.610	7.325	7.329	5.571	5.236	5.149	
Dakbedekking Overweerseepolderdijk 4	20	2019	2020	42		42				
Geulenstraat 62, muziekschool (vloer)	10	2020	2021	40			40			
Geulenstraat 62, muziekschool buitenkozijnen/deur/betimmering/vervanging/herstel	20	2021	2022	371			185	185		
Graanstraat 30(school) tapijt/parket	10	2021	2022	59				59		
Hoefsmidhof 2-3, kinderopvang buitenkozijnen/deur/betimmering/vervanging/herstel	20	2020	2021	53			53			
Kaasmarkt 20, koudeopwekking/distributie	10	2019	2020	27		27				
Karekietpark 16, wijkcentrum de Til buitenkozijnen/deur/betimmering/vervanging/herstel	20	2020	2021	213			213			
Lift Zichthof10	20	2019	2020	59		59				
Limbostraat 15, kinderopvang, dakbedekking	20	2022	2023	42						42
Limbostraat 15, kinderopvang, keukenblok	20	2020	2021	23			23			
Torenmolen 9, kinderopvang binnenbekleding wand	10	2021	2022	26					26	
Torenmolen 9, kinderopvang Syst plaf bi-bui	20	2020	2021	30			30			
Torenmolen 9, sanitair inst riolering	10	2020	2021	29			29			
Violenstraat 6, buitenkozijn/deur/betimmering/verbouwing	20	2020	2021	236			236			

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr. duur	Gereed	Afschr. m.i.v.	Krediet waarde	Uitgaven 2017	invest. 2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022
Wagenweg 14, daklozenopvang BU-koz/deur/betm/verv/her	20	2020	2021	58				58		
Wiellingenstraat 75, Waterlandsarchief lift	20	2018	2019	28		28				
PGR07 RUIMTELIJKE ORDENING				1.335		28	127	868	270	42
Luchtbehandeling en ventilatie Brandweer	20	2019	2020	30			30			
PGR08 VEILIGHEID				30			30			
Binnenzonwering	10	2019	2020	120			120			
Brand/inbraak/bliksem	20	2019	2020	241			241			
Dakbedekking/dakpannen	20	2019	2020	289			289			
Diversen (terreinmeubilair)	20	2019	2020	27			27			
Diversen(waterpartij, beschoeiing)	40	2021	2022	137					137	
Electrische installatie en verlichting	20	2019	2020	305			305			
Electrische installatie en verlichting	20	2020	2021	39					39	
HWA/trimgoot	20	2019	2020	239			239			
Ijsendijkstr 417, De Koog dakbedekking + diversen	20	2022	2023	33						33
Koepel/beglazing	20	2019	2020	34			34			
Linoleum/tapijt/pakket	10	2020	2021	56			25	30		
Van Ijsendijkstraat 417, onderkomen de Koog BI-schildwerken	10	2018	2019	28		28				
Van Ijsendijkstraat 417, onderkomen de Koog Brand/Inbraak/bliksem	20	2018	2019	44		44				
Warmteopwekking/distributie	20	2019	2020	90			90			
BEDRIJFSVOERING/HUISVESTING				1.681		72	1.370	69	137	33
Basis- en kernregistratie (iNUP) software	6	2018-2022	2019-2023	1.000		200	200	200	200	200
Digitaliseren software	6	2018-2022	2019-2023	625		125	125	125	125	125
Overige onderzoek en projecten software	6	2018-2022	2019-2023	1.250		250	250	250	250	250
BEDRIJFSVOERING/ICT				2.875		575	575	575	575	575
TRACTIE	6-10	2018-2022	2019-2023	884		312	302	28	30	211
TOTAAL				57.591		12.036	16.373	12.068	8.356	8.758

C. Voorgenomen investeringen

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Afschr. duur	Gereed 2019	Afschr. m.i.v. 2020	Krediet waarde	Uitgaven 2017	invest. 2018	invest. 2019	invest. 2020	invest. 2021	invest. 2022
OPSO De Weidevogels Loirestraat 1e inrichting	10	2019	2020	61			61			
Waterlandschool (uitbreiding 285 m2)	40	2019	2020	582			582			
Loods NME trimpad 1	30	2019	2020	130			130			
BV025 Onderwijs				773			773			
PGR02 SAMENLEVING				773			773			
Statische perscontainer milieustraat	8	2018	2019	60		60				
PGR04 MILIEU				60		60				
Dynamisch parkeerverwijssysteem	25	2019	2020	148			148			
PGR05 BEREIKBAARHEID				148			148			
TOTAAL				981		60	921			

Overzicht reserves en voorzieningen

RESERVES

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2019	2020	2021	2022
A. ALGEMENE RESERVE:						
Algemene reserve	Algemene dekkingsmiddelen	Boekwaarde per 01-01	19.614	17.353	17.132	17.877
		Onttrekkingen	-3.455	-935	-	-
		Toevoegingen	1.194	714	745	2.600
		Boekwaarde per 31-12	17.353	17.132	17.877	20.477
Totaal algemene reserve			17.353	17.132	17.877	20.477
B. EGALISATIERESERVES:						
Egalisatiereserve begraafrechten	06. Beheer openbare ruimte	Boekwaarde per 01-01	1.308	1.230	1.152	1.074
		Onttrekkingen	161-	161-	161-	161-
		Toevoegingen	82	82	82	82
		Boekwaarde per 31-12	1.230	1.152	1.074	995
Totaal egalisatiereserves			1.230	1.152	1.074	995
C. BESTEMMINGSRESERVES:						
Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	338	338	338	338
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	338	338	338	338
Reserve gem. middelen participatie	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	597	597	597	597
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	597	597	597	597
Reserve herstructurering WSW	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	237	237	237	237
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	237	237	237	237
Reserve Transformatie 3D	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	4.224	2.830	2.830	2.830
		Onttrekkingen	1.394-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	2.830	2.830	2.830	2.830
Reserve Risico's 3D	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	750	530	530	530
		Onttrekkingen	220-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	530	530	530	530
Reserve woonvisie	03. Wonen	Boekwaarde per 01-01	680	876	579	474
		Onttrekkingen	-200	-298	-105	-85
		Toevoegingen	396	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	876	579	474	388
Reserve sanering asbest	07. Ruimtelijke Ordening	Boekwaarde per 01-01	615	-	-	-
		Onttrekkingen	615-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
		Boekwaarde per 31-12	-	-	-	-
Reserve gronden	07. Ruimtelijke Ordening	Boekwaarde per 01-01	598	379	233	233
		Onttrekkingen	646-	145-	-	-
		Toevoegingen	427	-	-	-

Naam reserve (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2019	2020	2021	2022
Totaal gronden		Boekwaarde per 31-12	379	233	233	233
Reserve Regionaal Samenwerkingsverband ZW	09. Economie	Boekwaarde per 01-01	351	351	351	351
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal gronden		Boekwaarde per 31-12	351	351	351	351
Totaal bestemmingsreserves			6.139	5.696	5.591	5.505
Totaal reserves			24.722	23.979	24.541	26.977

VOORZIENINGEN

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2019	2020	2021	2022
Groot onderhoud/vervangingsinventaris De Purmaryn	02. Samenleving	Boekwaarde per 01-01	102	136	111	136
		Onttrekkingen	53-	112-	62-	82-
		Toevoegingen	87	87	87	87
Totaal De Purmaryn		Boekwaarde per 31-12	136	111	136	141
Onderhoud DRIS	05. Bereikbaarheid	Boekwaarde per 01-01	200	150	100	50
		Onttrekkingen	50-	50-	50-	50-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal DRIS		Boekwaarde per 31-12	150	100	50	-
Voorziening afvalstoffenheffing	06. Beheer openbare ruimte	Boekwaarde per 1 januari	716	430	308	300
		Onttrekkingen	361-	197-	83-	-
		Toevoegingen	75	75	75	75
Totaal afvalstoffenheffing		Boekwaarde per 31 december	430	308	300	375
Voorziening gemeentelijke watertaken	06. Beheer openbare ruimte	Boekwaarde per 1 januari	725	770	815	860
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	45	45	45	45
Totaal Openbare ruimte		Boekwaarde per 31 december	770	815	860	905
Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen	07. Ruimtelijke Ordening	Boekwaarde per 01-01	2.687	2.445	1.914	2.086
		Onttrekkingen	-1.193	-1.483	-779	-779
		Toevoegingen	951	951	951	951
Totaal groot onderhoud gemeentelijke gebouwen		Boekwaarde per 31-12	2.445	1.914	2.086	2.258
Voorziening complex Weidevenne I	07. Ruimtelijke Ordening	Boekwaarde per 01-01	279	279	279	279
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal complex Weidevenne I		Boekwaarde per 31-12	279	279	279	279
Voorziening groot onderhoud brandweerkazerne	08. Veiligheid	Boekwaarde per 01-01	101	98	45	17
		Onttrekkingen	-85	-134	-110	-110
		Toevoegingen	82	82	82	82
Totaal brandweerkazerne		Boekwaarde per 31-12	98	45	17	11-
Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders	10. Bestuur en concern	Boekwaarde per 01-01	284	127	54	4
		Onttrekkingen	-156	-73	-50	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal wachtgeldverplichtingen bestuurders		Boekwaarde per 31-12	127	54	4	4

Naam voorziening (x € 1.000)	Programma	Ontwikkeling	2019	2020	2021	2022
Voorziening civiele procedure ITD Real Estate BV	10. Bestuur en concern	Boekwaarde per 01-01	50	50	50	50
		Onttrekkingen	-	-	-	-
		Toevoegingen	-	-	-	-
Totaal civiele procedure ITD Real Estate		Boekwaarde per 31-12	50	50	50	50
Voorziening streekarchief Waterland	10. Bestuur en concern	Boekwaarde per 01-01	167	147	160	182
		Onttrekkingen	-45	-12	-3	-3
		Toevoegingen	25	25	25	25
Totaal streekarchief Waterland		Boekwaarde per 31-12	147	160	182	205
Totaal VOORZIENINGEN			4.632	3.836	3.964	4.206

Toelichting reserves en voorzieningen

ALGEMEEN

Ter toelichting op het totaaloverzicht wordt per reserve en voorziening aangegeven: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve en/of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2019 zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma.

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve.

De gewenste omvang van de algemene reserve is door de raad bepaald op minimaal € 15 miljoen of zoveel hoger als er weerstandsvermogen nodig is. In de paragraaf weerstandsvermogen is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen € 17,3 miljoen is. In het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan de stad' is aangegeven dat in de periode 2018-2022 een begin wordt gemaakt met het verminderen van de schuldenlast. Dit komt in deze begroting tot uitdrukking door een groei van de algemene reserve en een daling van de leningen. De algemene reserve ontwikkelt zich naar ruim € 20,5 miljoen ultimo 2022.

EGALISATIERESERVE

Deze reserves worden gebruikt om schommelingen in de tijd en in de uitvoering in de resultaten voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. De egalisatiereserves zijn ingesteld om een overschot op een bepaalde heffing te voorkomen als uitgaven en investeringen vertraging oplopen. De egalisatiereserves zijn niet aan een termijn gekoppeld.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil. Voor 2019 wordt aan de reserve € 161.000 onttrokken en wordt uit meerjarig verlengde en/of nieuwe afkoop een dotatie van ruim € 82.000 gedaan.

BESTEMMINGSRESERVES

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgesteld termijn.

Programma 2 Samenleving

Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting

Doel en voeding: Deze reserve wordt aangewend als de boekwaarde op de her te ontwikkelen locaties niet terugverdiend kan worden. De voorgenomen afboeking heeft betrekking op een zevental onderwijslocaties en is als resultaatbestemming ingesteld bij de jaarrekening 2011 (besluitnummer 1037563). Onttrekking aan deze reserve vindt plaats op het moment dat er een concreet voorstel aanwezig is bij een leegkomende onderwijslocatie die wordt herbestemd of gesloopt.

Reserve sanering asbest

Doel en voeding: Deze reserve is gevormd om het (gedeeltelijk) afdekken van de kosten die gepaard gaan bij het verwijderen van asbest uit de gemeentelijke onderwijsgebouwen. Bij het vaststellen van de programmarekening 2015 is de reserve aangevuld met € 500.000. Voor asbestsaneringen na 2018 wordt deze reserve niet meer gebruikt, maar zullen deze kosten als onvermijdelijke extra uitgaven worden opgevoerd ten laste van de algemene reserve. Dit is meegewogen in de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. De reserve sanering asbest wordt in 2019 opgeheven en het saldo is toegevoegd aan de algemene reserve.

Reserve gemeentelijke middelen Participatie

Doel en voeding: De reserve is in 2009 en 2010 gevormd met als doel de lagere rijksbijdrage voor Participatie gefaseerd in te passen in het beleid en daarmee te voorkomen dat inspanningen om cliënten te laten participeren, direct moeten worden verminderd. Voor deze reserve staan nog geen bestedingen geraamd.

Bestemmingsreserve herstructureringskosten Wsw

Doel en voeding: De reserve is ingesteld voor de bekostiging van het aandeel van Purmerend in de herstructurering van de Wsw. Er zijn nog geen bestedingen geraamd.

Reserve transitie 3D

Doel en voeding: De reserve is bedoeld voor extra ondersteuning en inzet voor de transitie en transformatie in het sociaal domein. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325539) is besloten deze nieuwe bestemmingsreserve in te stellen. De reserve wordt gevoed met de onderbesteding op de door het Rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Aan deze reserve is € 3.243.250 gedoteerd via resultaatbestemming 2015, € 1.375.000 miljoen via resultaatbestemming 2016 en € 339.350 via resultaatbestemming 2017. Inmiddels zijn er een tweetal onttrekkingen gedaan i.v.m. de invoering van de vaste eigen bijdrage voor WMO-voorzieningen en de prijs- en volumegroei op jeugd.

Reserve risico's 3D

Doel en voeding: De reserve is bedoeld om potentiële risico's binnen de 3 decentralisaties op te vangen. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325339) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen. De reserve is via resultaatbestemming 2015 gevoed met de onderbesteding op de door het Rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Aan deze reserve is € 750.000 gedoteerd. Inmiddels heeft er een onttrekking plaatsgevonden in het kader van de wijkpleinfunctie.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: De reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Bestemmingsreserve gronden

Doel en voeding: De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Programma 9 Economie

Bestemmingsreserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek/Waterland

Doel en voeding: In 2017 is in verband met de opheffing van de SRA € 431.000 terugontvangen (zie 2e turap 2017). Van deze terugontvangst is regionaal afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. Ten laste van dit budget is door de Raad besloten € 80.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering economische visie Zaanstreek-Waterland. Het restant, € 351.000, is conform raadsbesluit (nummer 1417262)gedoteerd aan reserve Regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland. Er zijn nog geen bestedingen geraamd.

VOORZIENINGEN

Diverse programma's

Onderhoudsegalisatie voorziening voor kapitaalgoederen

Doel en voeding: De voorziening is gevormd ter egalisering van in tijd onregelmatig gespreide kosten voor het groot onderhoud aan kapitaalgoederen. Het periodiek meerjarig onderhoud (cyclisch onderhoud) heeft een conserverend karakter en dient ter instandhouding van het actief gedurende de geplande gebruiksduur, bijvoorbeeld het schilderen van een gebouw. De stand van de voorziening en de dotatie dienen aan te sluiten op de MOP's (MeerjarigOnderhoudsPlan) van de diverse objecten. De werkelijke uitgaven voor meerjarig (cyclisch) onderhoud in het betreffende boekjaar.

Dit betreft een voorziening ter egalisatie van onderhoudskosten. *Deze voorziening heeft betrekking op de volgende onderdelen:*

- De Purmaryn (programma 02. Samenleving);
- Gemeentelijke huisvesting, verhuurde percelen en welzijnsgebouwen (programma 07. Ruimtelijke Ordening);
- Brandweer (programma 08. Veiligheid);
- Streekarchief Waterland (programma 10. Bestuur en Concern).

Programma 4 Milieu

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel en voeding: Voorziening door derden beklemd ter egalisatie van het tarief. De voeding vindt plaats door het voordelig saldo van de baten en lasten m.b.t. het product afval.

Programma 5 Bereikbaarheid

Voorziening DRIS

Doel en voeding: Het doel is om het Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS) up-to-date te houden na de invoering hiervan. Hiermee beschikken buspassagiers over actuele reistijdinformatie op de halte. De DRIS panelen worden gefinancierd met subsidie van de Stadsregio Amsterdam en beklemd om voor bushaltes en knooppunten nieuwe dynamische reisinformatiepanelen in Purmerend te plaatsen. DRIS heeft een eigen onderhoudsvoorziening met een resterende looptijd van 6 jaar. Jaarlijks wordt hieruit € 50.000 onttrokken.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Voorziening gemeentelijke watertaken

Doel en voeding: Voorziening door derden beklemd voor het opvangen van fluctuaties in de tarieven voor rioolrecht als gevolg van groot onderhoud en/of vervanging van riolering. De voeding vindt plaats door het voordelig saldo van de baten en lasten m.b.t. het product riolering.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening complex Weidevenne I

Doel en voeding: Doel van deze voorziening is het afdekken van de resterende werkzaamheden van de afgesloten grondexploitatie Weidevenne af te dekken. Hierbij is in 2015 het afgeronde deel van de grondexploitatie Weidevenne vervroegd afgesloten en voor het restant een voorziening Weidevenne I in te stellen. Vanuit de winstneming Weidevenne is in de rekening 2015 (besluitnummer 1325339) de voorziening ingesteld. Hierbij is een bedrag van € 802.000 toegevoegd. De bestedingen zijn de openstaande verplichtingen die nog moeten worden voldaan binnen het afgesloten plangebied.

Programma 10 Bestuur en Concern

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

Doel en voeding: Voor de afwikkeling van de opgebouwde wachtgeldrechten van voormalige wethouders is een voorziening ingesteld. Het risico ten aanzien van zittende bestuurders is meegenomen in de risicoparagraaf weerstandsvermogen en risico's. De voorziening mag niet groter of kleiner zijn dan de geschatte omvang van de verplichtingen of risico's waarvoor het is ingesteld. De voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd op basis van de ingeschatte aanspraak op wachtgeld van ex-bestuurders. Op het moment dat ex-bestuurders daadwerkelijk aanspraak op wachtgeld maken, zal de omvang daarvan moeten worden bepaald en dotatie aan deze voorziening ten laste van de exploitatie worden gebracht.

Voorziening civiele procedure ITD Real Estate BV

Doel en voeding: Deze voorziening is ingesteld om de kosten voor de civiele procedure wegens het vermeend onterecht weigeren van detailhandel in 2004 met ITD Real Estate BV. af te dekken. Dit betreffen de kosten voor het eigen risico van € 50.000. De gemeente is verzekerd voor vermogensschade veroorzaakt door onrechtmatig genomen besluiten.

D E P A R A G R A F E N

1 Lokale heffingen

ALGEMEEN

Op basis van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

1. de geraamde inkomsten
2. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
3. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen
4. een aanduiding van de lokale lastendruk
5. een beschrijving van het kwijscheldingsbeleid

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:

Soort	2019
Onroerendezaakbelasting gebruikers	2.003
Onroerendezaakbelasting eigenaren	10.877
Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen	12
Afvalstoffenheffing	11.465
Reinigingsrecht	60
Rioolheffing	6.657
Parkeerbelastingen	2.279
Reclamebelasting	150
Precariobelasting	214
Hondenbelasting	406
Leges	2.750
Lijkbezorgingsrechten	317
Marktgelden	175
Toeristenbelasting	50
Totaal baten	37.415

HET BELEID TEN AANZIEN VAN DE LOKALE HEFFINGEN

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van een zo hoog mogelijke kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd voor inflatie. Voor de onroerende zaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorafgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2018 vastgesteld op 1,5%.

KOSTENTOEREKENING EN KOSTENDEKKENDHEID

Voor de lokale heffingen geldt als wettelijke norm, dat deze niet boven het niveau van kostendekkendheid uit mogen komen.

Tabel kostendekkendheid 2019

bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Riool heffing	Wabo leges
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	8.610	4.751	1.293
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	60	-	-

bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Riool heffing	Wabo leges
Netto kosten taakveld	8.550	4.751	1.293
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	739	739	129
Overhead inclusief (omslag)rente	1.295	734	378
Btw	1.194	682	-
Totale lasten	11.778	6.906	1.800
Opbrengst heffingen	11.465	6.657	2.000
Kortingsruimte duurzaamheid	-	-	-200
Onttrekking aan voorziening	313	249	-
Totale baten	11.778	6.906	1.800
Dekkingspercentage	100%	100%	100%

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting voor woningen en een eigenaren- en een gebruikersbelasting voor niet-woningen.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkens met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead, gedeeld door het aantal huishoudens.

Reinigingsrecht

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven van bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk RioleringsPlan op.

In Purmerend is de heffingsgrondslag voor eigenaren een vast bedrag per aangesloten eigendom. De heffingsgrondslag voor gebruikers is gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m³). Hierbij is gekozen voor een tarief per hele eenheid tot 300 m³. De raad heeft besloten dit niet verder te differentiëren, gezien de flink stijgende perceptiekosten versus het relatief kleine voordeel voor de inwoners.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. De handhaving door middel van de naheffingsaanslag is de zogenaamde fiscalisering van parkeerboetes. Dit geldt

alleen voor het parkeren bij automaten waarbij geen- of onvoldoende parkeergeld betaald is. Jaarlijks wordt het maximumtarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven van degene die een voorwerp of voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel degene voor wie dat voorwerp/die voorwerpen op voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig is. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn overigens nagenoeg gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting.

Reclamebelasting

De opbrengst van reclamebelasting wordt na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend. Reclamebelasting wordt geheven in een vastgesteld gebied voor openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.

Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijs en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maken.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaats.

Marktgeden

Marktgeden worden geheven op zowel reguliere weekmarkten als incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen en het parkeren bij markten.

Toeristenbelasting

Met ingang van 2017 wordt er toeristenbelasting in Purmerend geheven. Belastingplichtigen zijn geïnformeerd over deze heffing en over de wijze waarop zij een nachtverblijfsregister moeten bijhouden. De opbrengst toeristenbelasting is geraamd op € 50.000. De heffing van de toeristenbelasting vindt achteraf plaats omdat dan pas het aantal overnachtingen bekend zijn. In januari 2019 worden de aangiftenformulieren 2018 verstuurd en zal blijken of de geraamde opbrengst van € 50.000 gerealiseerd is.

EEN AANDUIDING VAN DE LOKALE BELASTINGDRUK

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor OZB kan bij woonschepen worden gelezen: belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. *We geven de lokale belastingdruk aan voor:*

- eenpersoonshuishoudens in een eigen woning
- eenpersoonshuishoudens in een huurwoning
- meerpersoonshuishoudens in een eigen woning

- meerpersoonshuishoudens in een huurwoning

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend volgens de Atlas van de lokale lasten. Deze bedraagt in 2018 € 206.000.

Bedragen in euro's	Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning
2018	721	374	721	374
2019	729	388	729	388
Wijziging	+8	+14	+8	+14

Rangordeoverzicht woonlastenmonitor 2018

Gemeente	Rangorde	Bedrag 2018	Rangorde 2017
Nederland gemiddeld	-	€ 721	-
Alkmaar	13	€ 578	8
Hoorn	130	€ 709	127
Heerhugowaard	76	€ 668	65
Den Helder	139	€ 714	135
Edam-Volendam	142	€ 715	121
Wormerland	322	€ 832	299
Purmerend	153	€ 721	144
Beemster	361	€ 893	335
Waterland	243	€ 768	257
Zaandam	328	€ 839	316
Landsmeer	344	€ 857	355

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

Op nummer 1 staat de gemeente met de laagste lasten. Uit bovenstaande tabel blijkt de plaats van Purmerend in het landelijk overzicht en ten opzichte van de ISW-gemeenten en de gemeenten in Noord-Holland Noord van vergelijkbare omvang.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid van 12 februari 2013.

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

DOELSTELLING

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan. Onderscheid wordt gemaakt tussen incidenteel en structureel weerstandsvermogen. Het eerste is bedoeld voor éénmalige tegenvallers en het tweede voor structurele tegenvallers. Het begrip weerstandsvermogen is als volgt gedefinieerd:

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

RISICO'S

Voor een goed begrip van wat er onder risico's valt en wat niet, zijn de onderstaande vuistregels behulpzaam:

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Voor kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen geldt dat deze worden ingeschat en verwerkt in de begroting.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten. Hetzelfde geldt voor kosten waarvan de omvang minder goed is in te schatten, maar waarvoor wel een bestemmingsreserve is ingesteld. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de resterende boekwaarde van buiten gebruik te stellen onderwijspanden en de sanering van asbest.

Kleine risico's

Voor kleine risico's geldt dat de financiële betekenis hiervan niet zodanig materieel is dat hiermee rekening moet worden gehouden bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. In de begroting is een post onvoorzien opgenomen van € 50.000 om gedurende het jaar niet begrote uitgaven op te vangen. We hebben het dan niet over reguliere afwijkingen bij de uitvoering van de begroting. Hiervoor geldt dat meerdere malen per jaar er bijstelling van de begroting plaatsvindt.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico en voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's.

RISICO PROGRAMMA 2 BELEIDSVELD JEUGD

Vanaf 2018 is het jeugdhulpstelsel in de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland verregaand vernieuwd. De vernieuwingen binnen de jeugdhulp zijn erop gericht om vanaf 2018 resultaatgericht te werken. De gemeenten kopen daartoe in 2018 specialistische jeugdhulp in om de resultaten van een breed perspectiefplan van een gezin, dat vooraf wordt opgesteld, integraal te kunnen realiseren. De financiële impact van de conversie naar resultaatgerichte jeugdhulp is op het moment van het samenstellen van deze begroting nog niet duidelijk. Risico's die benoemd kunnen worden zijn het afschaffen van de huidige budgetplafonds en de nieuwe wijze van financiering van de zorg (70% bij aanvang zorg en 30% bij einde zorg). Om deze risico's te beheersen investeren we in de toegang, om daar waar het mogelijk is de doorstroom naar (duurdere) tweedelijnszorg te beperken. Tevens kunnen we bij een eventuele overschrijding van het budget de reserve risico's 3 decentralisaties inzetten. Mocht deze reserve niet voldoende zijn, wordt voorgesteld om de reserve transitie 3 decentralisaties aan te spreken.

OMVANG WEERSTANDSCAPACITEIT

Tot de weerstandscapaciteit worden de algemene reserve, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven en wordt aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit

Onderdeel/Omvang/Duiding (bedragen x 1.000)	Telt mee voor
Onderdeel: Stille reserves Omvang: Maximaal € 2.000 Duiding: De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit Omvang: Circa € 5.601 Duiding: Het verschil tussen het belasting OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. In Purmerend is de keuze gemaakt om als laatste maatregel de OZB te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt daarom niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.	€ 0
Onderdeel: Ombuigingspotentieel Omvang: € 0 Duiding: Via de kadernota en begroting is steeds actief gestuurd op ombuigingsmogelijkheden, hiermee wordt steeds ruimte gevonden voor structurele nieuwe uitgaven. Daardoor resteert er nauwelijks ombuigingspotentieel.	€ 0
Onderdeel: Bestemmingsreserves Omvang: Circa € 6.139 Duiding: De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Binnen een tijdsbestek van 4 jaar komen de reserves in principe tot besteding. Daarmee zijn de reserves niet direct beschikbaar als weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Algemene reserve Omvang: € 17.353 Duiding: In de periode tot en met 2022 stijgt de reserve en zal rond het niveau van € 20,5 miljoen uitkomen.	€ 17.353
Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2019	€ 17.353

KANSEN

Naast het benodigde weerstandsvermogen voor risico's zijn er ook kansen. Deze kansen laten zich niet altijd vertalen in de financiële positie. Deels zijn de kansen wel opgenomen in de begroting in de vorm van winsten uit grondexploitatie en panden. Eén kans verdient nog aandacht: het dividend van de BV Stadsverwarming. Dividend kan eerst worden uitgekeerd nadat het bedrijf werkelijk winst heeft gemaakt en een redelijk eigen vermogen heeft. Overigens is in de meerjarenbegroting al een structureel dividend van € 700.000 opgenomen vanaf 2020. Vanwege diverse onzekerheden rond de toekomstige winstontwikkeling van SVP wordt deze raming vooralsnog niet bijgesteld. Wel is er inmiddels het dividendbeleid vastgesteld.

MEEGEWOGEN FINANCIËLE RISICO'S

Wat valt er onder risico's en wat niet?

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en hierop de administratieve organisatie aanpassen.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze ontstaan en waarvan de omvang ook bekend is, stellen we voorzieningen in. Bij het weerstandsvermogen kunnen we kosten derhalve buiten beschouwing laten. De voorzieningen zijn ook daadwerkelijk op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties is een scala aan beheersmaatregelen getroffen. We hebben een rampenplan waarin staat hoe te acteren bij een (dreigende) ramp of crisis en een verzekerd risico (zo niet, dan vallen we terug op de Rijksoverheid). Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. Hoeveel kunnen we vooraf niet inschatten. Onze inspanningen zijn er hoe dan ook op gericht om een dergelijke schade te voorkomen, dan wel te minimaliseren. Voor zover binnen onze beïnvloedingsfeer, zorgen we via vergunningen en periodieke toetsing voor het minimaliseren van risico's.

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft. Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat.

De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

Bij het hierna wegen en waarderen van de risico's is meegenomen dat de gemeente de komende periode nog een deel van eerder afgesproken bezuinigingen invult. Zolang deze niet volledig zijn gerealiseerd, zal het niet eenvoudig zijn om extra bezuinigingen te realiseren die nodig kunnen zijn om structurele tegenvallers op te vangen (zoals hieronder benoemd). Daarom gaan we er in de wegging van het nodige weerstandsvermogen van uit dat het drie jaar duurt voordat we een structureel effect van de risico's kunnen compenseren met lagere uitgaven. In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

Het totaal aan benodigd weerstandsvermogen schatten we eind 2017 in op € 17,3 miljoen. In onderstaande tabel staan de actuele onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met benodigd weerstandsvermogen. Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van inschatting in de begroting.

In de omschrijving is toegelicht waarom de huidige inschatting afwijkt van inschatting in de begroting 2018-2021.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x 1.000)
Onderwerp: Participatiewet -inkomensdeel Omschrijving: Op basis van de Participatiewet verstrekt de gemeente uitkeringen om te kunnen voorzien in het levensonderhoud. Het aantal uitkeringen en de omvang hiervan is voor de gemeente niet goed te	€ 1.500

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x 1.000)
<p>beïnvloeden. Voor deze lasten ontvangt de gemeente een aandeel uit het landelijke macrobudget. Dit aandeel wijzigt gedurende het jaar nauwelijks. De omvang van het macrobudget wordt landelijk bijgesteld als het aantal uitkeringsontvangers landelijk wijzigt. De Purmerendse situatie hoeft zicht niet op een gelijke manier te ontwikkelen als het landelijke gemiddelde. Als in Purmerend de ontwikkeling negatief afwijkt van het landelijk gemiddelde, treed er een financieel nadeel op. De eerste 5% is daarbij voor rekening van Purmerend. De afgelopen jaren was sprake van een overschot. Vanaf 2017 is o.a. door de toepassing van het objectieve verdeelmodel sprake van een tekort van ca. 1,5% oplopend naar 2% vanaf 2018. In de situatie dat er sprake is van een nadeel groter dan 5% kan onder bepaalde voorwaarden een beroep gedaan worden op een landelijke regeling. Hiervan is naar verwachting geen sprake. Voor de afwijkingen in enig jaar geldt dat deze moeten worden opgevangen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Het risico in de uitvoering wordt uitgegaan van een bedrag van maximaal € 1,5 mln.</p> <p>Beheersmaatregel: Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.</p>	
<p>Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet</p> <p>Omschrijving: Binnen de beleidskaders kunnen zich sprongen in de uitgaven voordoen doordat voor specifieke inwoners plotseling dure voorzieningen moeten worden getroffen. Hiervoor is in de begroting weliswaar ruimte opgenomen, maar er is nog onvoldoende ervaring met hoe dit uitpakt.</p> <p>Beheersmaatregel: Voor de risico's is een bestemmingsreserve ingesteld. De bestemmingsreserve bevat daarnaast ook ruimte voor transformatie en innovaties in de uitvoering. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt. Met het oog op de verwachting dat de budgetten vanaf 2017 verder zullen dalen en de risico's die hier mee samen hangen wordt voorgesteld extra middelen toe te voegen aan de reserve risico 3D. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt.</p>	€ 0
<p>Onderwerp: Asbestsaneringen</p> <p>Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen onderzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Voor de saneringen is eerder een bestemmingsreserve ingesteld. Omdat de wens bestaat om zo weinig mogelijk reserves aan te houden, worden nu asbestsaneringen, anders dan in onderwijsgebouwen, bekostigd uit de algemene reserve. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen.</p> <p>Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet.</p>	€ 500
<p>Onderwerp: Grondexploitatie</p> <p>Omschrijving: Voor elke grondexploitatie zijn twee macro-economische risico's berekend. Ten eerste het effect van 1% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven. Ten tweede het effect van 2 jaar vertraging van de geraamde opbrengsten als gevolg van het niet kunnen uitgeven van bouwrijpe kavels. Beide macroeconomische effecten zijn opgeteld € 1,9 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 5,8 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitatie (MPG).</p> <p>Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.</p>	€ 7.700
<p>Onderwerp: Lokaal referendum</p> <p>Omschrijving: De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2017.</p> <p>Beheersmaatregel: Niet van toepassing</p>	€ 240
<p>Onderwerp: Loon/prijsstijgingen</p> <p>Omschrijving: Indien in het lopende begrotingsjaar de lonen of prijzen significant meer stijgen dan begroot, zijn er weinig mogelijkheden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2018. Verder bestaat de kans dat de loonkosten stijgen als gevolg van exogene factoren. Het betreffen wijzigingen in de percentages van de pensioenpremie en wijzigingen in diverse grondslagen en premies, bijvoorbeeld met betrekking tot WAO/WIA, zorgverzekeringswet, werkgeversbijdrage IPAP en levensloop. Afspraken over een eventuele nieuwe CAO zullen eveneens een kostenverhogend effect hebben op de loonkosten (afloop 1 januari 2019).</p> <p>Beheersmaatregel: Het hogere loon- en prijsniveau wordt in de begroting verwerkt. Hierdoor blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. Voor de loon- en prijsstijgingen wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van een gemiddeld niveau van inflatie van 2% per jaar. Voor de stijging van de loonkosten is er een afhankelijkheid van landelijke cao-afspraken en premie-effecten in de pensioenen. Door een gelijkblijvende inflatie (januari 2018 1,6%), stijgende pensioenpremies en een aantrekkende economie is de verwachting dat het gemiddelde niveau niet voldoende is. Het financiële risico op een structurele loonstijging van 1,5% bedraagt € 1,4 miljoen (inclusief wegleffect tarieven). Wij verwachten dat het maximale risico gelijk is aan een loonstijging van 2%. De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.</p>	€ 1.200
<p>Onderwerp: Vennootschapsbelasting</p>	€ 600

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel

Omschrijving: Door de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen worden overheidsondernemingen vanaf 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Onderzocht is welke gevolgen dit heeft voor de gemeente Purmerend. De gemeente kan door de kenmerken van de grondexploitaties worden gezien als ondernemer en zal vennootschapsbelasting moeten betalen. Dit speelt met name in de periode na 2022.

Beheersmaatregel: Met een externe deskundige is een analyse gemaakt. In de risicoanalyse is rekening gehouden met de meest ongunstige methode, met een vpb-last van € 600.000 over de gehele looptijd. In de risicotabel is de hoogte van het risico opgenomen voor € 500.000. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.

Onderwerp: Wachtgeld wethouders

€ 1.000

Omschrijving: Na het aftreden van wethouders voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is er een recht op wachtgeld. De maximale wachtgeldverplichting voor de gemeente bedraagt circa € 1,2 miljoen. Het is onwaarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld.

Beheersmaatregel: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum.

Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders

€ 110

Omschrijving: Voor pensioenen van (ex-)bestuurders zijn afkoopsommen betaald en worden jaarlijks premies gestort. Als gevolg van de dalende rentestanden kunnen eerdere afkoopsommen en betaalde premies ontoereikend blijken voor de dekking van de pensioenverplichting. In 2017 is in dit verband een extra last opgetreden van € 0,11 miljoen. Omdat de rekenrentes uitgaan van een voortschrijdend gemiddelde, kan deze rente nog verder dalen. De kans op verdere daling is voor de korte termijn (de komende drie jaar) groot. Op langere termijn kan er weer sprake zijn van een stijging van de rekenrente. In het benodigde weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met verdere daling van de rekenrente van nog eens 0,30%. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.

Beheersmaatregel: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt.

Onderwerp: Eigenrisicodragers werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten

€ 690

Omschrijving: Vanaf 1 juli 2017 is de gemeente Purmerend eigenrisicodragers van de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten), WGA-flex en de ZW-flex (Ziekte Wet). Als iemand in de omstandigheid komt dat hij gedeeltelijk is afgekeurd, en voor het andere deel geen functie kan vinden, zal de gemeente de uitkering zelf aan de medewerker betalen, en niet het UWV. Dit geldt ook voor medewerkers in tijdelijke dienst die ziek uit dienst gaan.

Beheersmaatregel: De verwachte kosten zijn opgenomen in de begroting. In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 690.000 opgenomen voor het geval dat de werkelijke kosten (door meer instroom dan geschat) hoger uitvallen dan begroot. Dit bedrag is gebaseerd op 1,5fte extra instroom voor de duur van drie jaar. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018. Dit onderwerp is nieuw ten opzichte van de begroting 2018.

Onderwerp: Renterisico

€ 1.600

Omschrijving: De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De financieringsbehoefte zal de komende jaren naar verwachting afnemen door de afloop van bestaande leningen en de omvang van voorgenomen investeringen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. Gezien de afname in de voorgenomen investeringen van Purmerend zal er naar verwachting vanaf 2017 een lagere financieringsbehoefte ontstaan. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,1%. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 40 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,4 mln. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van €1,6 miljoen.

Beheersmaatregel: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan.

Onderwerp: Gemeentefonds

€ 2.200

Omschrijving: Risico is dat de inkomsten uit het gemeentefonds afwijken van wat in de begroting is geraamd. Dit betreft ontwikkelingen in het accres, in de verdeelmaatstaven en effecten taakmutaties. In de begroting worden met deze ontwikkelingen normaliter rekening gehouden. Gezien de dynamiek in het fonds en een generieke opschalingskorting die doorloopt tot en met 2025 is de maximale impact van dit risico € 2,2 miljoen.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x 1.000)
De omvang is hierop aangepast t.o.v. de begroting 2018 i.v.m. mogelijke herverdeeffecten i.v.m. met de overheveling van het sociaal domein van de integratie-uitkering naar de algemene uitkering. Beheersmaatregel: Op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaires /rijksbegroting).	
Totaal benodigd weerstandsvermogen:	€ 17.340

ONTWIKKELING VERHOUDING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

(Bedragen x € 1 miljoen)	2018	2019	2020	2021	2022
Beschikbare weerstandscapaciteit	18,5	17,4	17,1	17,9	20,5
Benodigd weerstandsvermogen	15,5	17,3	17,3	17,3	17,3
Ratio	1,19	1,01	0,99	1,03	1,18

GEPROGNOSTICEERDE BALANS

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognosticeerde balans voorgeschreven en het meerjarig opnemen van het EMU-saldo in deze paragraaf. Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in het kader van hoofdlijnen vernieuwing BBV wordt meer inzicht verstrekt in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

Activa (bedragen x € 1.000)	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022
(Im-)materiele vaste activa	250.941	264.699	262.880	257.126
Deelnemingen	38.311	38.311	38.311	38.311
Verstrekke leningen	<u>14.291</u>	<u>13.872</u>	<u>13.447</u>	<u>13.022</u>
Totaal financiële vaste activa	52.602	52.182	51.758	51.333
Voorraden (incl. grexen)	28.590	24.288	20.763	16.440
Kortlopende vorderingen	19.057	19.544	19.768	18.797
Liquide middelen	0	0	0	0
Overlopende activa	2.894	3.331	3.850	3.645
BALANSTOTAAL DEBET	354.083	364.043	359.018	347.341
Passiva (bedragen x € 1.000)	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021	1-1-2022
Algemene reserve	19.614	17.353	17.132	17.877
Bestemmingsreserves	<u>9.699</u>	<u>7.369</u>	<u>6.847</u>	<u>6.664</u>
Totaal eigen vermogen	29.313	24.722	23.979	24.541
Voorzieningen	5.361	4.632	3.836	3.964
Totaal langlopende schuld	270.108	270.822	272.596	269.763
Kortlopende schulden	37.625	51.649	45.899	37.228
Overlopende passiva	11.676	12.218	12.708	11.845
BALANSTOTAAL CREDIT	354.083	364.043	359.018	347.341

KENGETALLEN

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht een vijftal kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende kengetallen:

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1A Netto schuldquote	112,3%	128,9%	112,1%	113,5%	111,6%	103,1%

	Rekening 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	103,9%	120,5%	105,9%	107,6%	105,8%	97,6%
2 Solvabiliteitsratio	9,5%	8,6%	8,2%	8,1%	9,3%	11,2%
3 Grondexploitatie	19,6%	27,2%	12,1%	10,0%	8,7%	6,9%
4 Structurele exploitatieruimte	3,2%	-0,2%	-1,3%	0,3%	0,3%	0,3%
5 Belastingcapaciteit	99,0%	99,4%	101,1%	101,1%	101,1%	101,1%

Toelichting

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

De doorgeleende gelden worden in Purmerend geleidelijk aan afgebouwd. Het betreft leningen aan woningcorporaties, Stadsverwarming, P3, de bibliotheek en ambtenaren hypotheek. Nieuwe leningen worden in principe niet verstrekt. De totale omvang van eind 2017 nog € 19,0 miljoen zal daarmee afnemen naar circa € 12,6 miljoen in 2022.

In de schuldquote zijn ook opgenomen de leningen voor de financiering van het aandelenkapitaal Stadsverwarming. Door de omvang van dit kapitaal ontstaat er een bijzondere situatie. Het kapitaal bedraagt € 38,3 miljoen, uitgedrukt in het begrotingstotaal is dat zo'n 17%. Dit verklaart mede waarom Purmerend ten opzichte van andere steden een uitzonderlijk hoge schuldquote heeft.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV), en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant dient ieder jaar te beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten, en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in betreffende gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten van een meerpersoonshuishouden in jaar t, te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

Voor het kengetal belastingcapaciteit geldt in de Purmerendse situatie dat zowel de afvalstoffenheffing als de rioolheffing volledig kostendekkend zijn en dat hieraan volledige kostentoerekening plaatsvindt. Purmerend heeft relatief hogere tarieven dan de andere gemeenten, maar dit verschil is wel aan het afnemen.

Tegelijkertijd geldt voor de OZB dat Purmerend op of onder het gemiddelde van het land zit. Door de heffingen en de OZB samen te nemen is dit verschil helaas niet zichtbaar.

Voor het maken van de vergelijking wordt uitgegaan van een stijging van de lokale belastingen met nominaal 1,5% per jaar in de jaren na 2018. Omdat Purmerend al werkt met maximale kostendekkendheid voor de afvalstoffenheffing en de heffing gemeentelijke watertaken, is de verwachting dat de positie onder het landelijk gemiddelde komt.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan klein (correctief) onderhoud, planmatig (niet levensduur verlengend) onderhoud en levensduur verlengend onderhoud/(vervangings)investeringen aan gemeentelijke eigendommen. De volgende kapitaalgoederen worden hierin onderscheiden: wegen, riolering, kunst- en waterwerken, groen, begraafplaatsen, sportfaciliteiten, gebouwen en het (bedrijfs)wagenvoertuigenpark.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het daarbij behorende beheerplan zijn bepalend voor het onderhoud en het eventuele voorzieningenniveau. Om dit beheer en onderhoud adequaat te kunnen uitvoeren, worden jaarlijks in de begroting budgetten en investeringskredieten ter beschikking gesteld.

Per kapitaalgoed (of categorie kapitaalgoederen) wordt hieronder ingegaan op het gewenste kwaliteitsniveau, de actualiteit van het onderhoudsplan, aanwezigheid van achterstallig onderhoud en de beschikbare middelen, alsmede eventuele reserves en voorzieningen.

1. Wegen, riolering en kunst- en waterwerken

Voor deze kapitaalgoederen geldt dat de meest noodzakelijke maatregelen worden bepaald op basis van periodieke visuele inspecties en het in 2014 vernieuwde beheerpakket. De werkplanning wordt daarna integraal afgestemd tussen weg-, riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden, alsmede verkeerskundig en maatschappelijk gewenste aanpassingen.

De beheerplannen zijn een nadere uitwerking van de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsambities. In 2015 zijn deze plannen vernieuwd en op onderdelen aangepast aan de effecten van de doorgevoerde bezuinigingen. Uitgangspunt is dat het onderhoud in technische zin op een minimaal aanvaardbaar niveau blijft, ter voorkoming van onveilige situaties en kapitaalvernietiging. Voor wegen, riolering en kunst- & waterwerken geldt het kwaliteitsniveau C (matig) volgens CROW-normering. Ondanks het streven om het wegenareaal op C-niveau te houden, is het onontkoombaar dat bij een cyclische onderhoudsplanning een deel van de wegen tijdelijk onder de norm zakt richting kwaliteitsniveau D (slecht tot zeer slecht). Hierdoor ontstaat incidenteel achterstallig onderhoud. Uit oogpunt van een verhoogd risico voor verkeersonveiligheid wordt het achterstallig onderhoud binnen een redelijke termijn weer opgelost middels (groot) onderhoud of een reconstructie.

In 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP+) 2018-2022. Hiervoor is samen gewerkt met de regio. Het Verbreed GRP+ beschrijft het noodzakelijke onderhoud en vervanging van het rioolstelsel. Ook het afkoppelen van de riolering, ook op vrijwillige basis bij particulieren, maakt onderdeel uit van het Verbreed GRP+. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon.

Om deze schommelingen in de lasten te egaliseren, wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening voor de geselecteerde kapitaalgoederen en geen voorziening per individueel product. Hierdoor kunnen verschillen elkaar per jaar compenseren.

Naast het GRP+ wordt, samen met het hoogheemraadschap, een klimaatatlas – de opvolger van het Stedelijk Waterplan 2005-2016 – opgesteld.

2. Groen

Leidend voor het beheerplan voor het groen is de Groenkoers die in 2014 is opgesteld. Hierin wordt richting gegeven aan het ambitieniveau voor het groenonderhoud en de gewenste beeldkwaliteit, zoals afgesproken met de gemeenteraad. Tot dusver is het met de huidige budgetten gelukt de beeldkwaliteit op niveau C (matig) te handhaven. De technische kwaliteit loopt echter niet meer in pas met de beeldkwaliteit. De ambitie is om de beeldkwaliteit van het groen te verhogen van C- naar B-niveau. Nadere voorstellen dienaangaande zijn in voorbereiding.

3. Begraafplaatsen

De uitbreiding van de Nieuwe Algemene Begraafplaats Purmerend is in 2014 afgerond. Tevens zijn nieuwe urnenmuren geplaatst. De beschikbaarheid is hierdoor voor langere termijn gewaarborgd en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Jaarlijks worden de in het jaar ontvangen meerjarig afgekochte grafrechten gedoteerd aan de egaliseringsreserve begraafrechten. Om de jaarlijkse kosten van het beheer en onderhoud van de meerjarig afgekochte grafrechten te dekken, vindt een onttrekking plaats aan voornoemde egaliseringsreserve.

4. Sportfaciliteiten en speelvoorzieningen

De sportcomplexen en bijbehorende gebouwen zijn eigendom van de gemeente Purmerend, maar worden volledig geëxploiteerd en beheerd door stichting Spurd. De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op met behulp van de beheerapplicatie Kraan en verstrekt jaarlijks een subsidie voor het dagelijks en planmatig onderhoud.

De speelvoorzieningen heeft de gemeente zelf in beheer. Voor het in stand houden en veilig gebruik wordt het beheerplan geactualiseerd in navolging van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Voor 2019 is het vervangingsinvesteringskrediet € 748.000 .

5. Gebouwen

De gemeente heeft diverse panden in eigendom, hetzij in eigen gebruik (zoals stadhuis, kantoor de Koog en theater de Purmaryn), hetzij in gebruik bij schoolbesturen, welzijnsinstellingen en de veiligheidsregio. En een deel wordt

verhuurd aan derden. Aan de gebouwen wordt zodanig onderhoud verricht dat deze minimaal in een toestand blijven, die voor dagelijkse functievervulling noodzakelijk is. De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op met behulp van de beheerapplicatie Kraan. Het groot planmatig onderhoud wordt geactiveerd conform de richtlijnen in de financiële verordening. Het overige planmatig en dagelijks onderhoud wordt in de exploitatie geactualiseerd. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommeling in de lasten te egaliseren wordt gebruik gemaakt van onderhoudsvoorzieningen.

6. Wagenpark

De vervanging van het wagenpark wordt jaarlijks volgens een meerjarig investeringsplan geraamd, waarbij wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Het moment van vervangen gebeurt waar mogelijk op basis van een langere technische levensduur. Voor 2019 is circa € 3,1 miljoen aan vervangingsinvesteringen gepland.

4 Grondbeleid

ALGEMEEN

De paragraaf grondbeleid is, op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar het grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting.

In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik. *Deze vooruitblik beschrijft tenminste:*

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. De actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

De hoofddoelstelling van het gemeentelijk grondbeleid blijft onveranderd: Het grondbeleid ondersteunt de ruimtelijke ontwikkeling van de stad.

De missie van het grondbeleid is om direct en indirect met inzet van financiële en juridische instrumenten bij te dragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van Purmerend. Waarmee een bijdrage wordt geleverd aan een (combinatie van) maatschappelijke en financiële meerwaarde. Omdat te bereiken streven wij daarbij naar een zogenaamd situationeel grondbeleid.

Situationeel grondbeleid wil zeggen dat, afhankelijk van een concrete situatie we onze werkwijze en rol-neming bepalen. Naast inhoudelijke beleidskaders is het reëel dat ook expliciet financiële en juridische kaders meesturend zijn.

Momenteel wordt er gewerkt aan een nieuwe nota grondbeleid omdat de huidige nota grondbeleid uit 2012 is verouderd. In deze nota is het situationeel grondbeleid verder uitgewerkt. De nieuwe Nota Grondbeleid zal in het 2e kwartaal 2019 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Ad 3+4+5 Meerjarenprogramma Grondexploitaties

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarin informatie wordt gegeven over de voortgang van de grondexploitaties, waarin wordt teruggekeken op het afgelopen jaar en vooruitgekeken naar de komende jaren. De te verwachten ontwikkelingen worden financieel vertaald. Tevens wordt een inschatting gemaakt van de risico's. De

publicatie van het MPG vormt de laatst bekende bedrijfseconomische barometerstand rond de ruimtelijke plannen en ontwikkelingen. De raad heeft op 28 juni 2018 het - in opzet vernieuwde - MPG 2018 vastgesteld.

Wat willen we regelen in deze paragraaf?

De paragraaf is geen middel om 'nieuw beleid' vast te stellen. Nieuw beleid wordt conform de daarvoor geldende processen en procedures vastgelegd. De paragraaf grondbeleid is het middel bij uitstek om:

Actuele ontwikkelingen in beeld te brengen en nader uit te werken: Die toekomstige ontwikkelingen, waar het gemeentelijk grondbeleid een relatie mee heeft op de agenda te zetten.

Actuele ontwikkelingen

1. Omgevingswet/omgevingsvisie
2. Ladder duurzame verstedelijking
3. Grondbeleid nieuwe stijl
4. Macro economische ontwikkelingen
5. Ontwikkelingen in lopende projecten
6. Vennootschapsbelasting

Ad 1. De Omgevingswet/omgevingsvisie

Momenteel is een stelselherziening voor het omgevingsrecht in voorbereiding. De Omgevingswet vormt daar een onderdeel van en die zal naar de huidige verwachtingen per 1 januari 2021 in werking treden. Een omgevingsvisie is vanaf dat moment verplicht voor gemeenten. Deze komt in de plaats van de structuurvisie. Een omgevingsvisie bevat een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied en tenslotte de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid. De mogelijkheden die een omgevingsvisie biedt, kunnen mogelijk een goede bijdrage leveren aan het oplossen van verschillende knelpunten en het verwezenlijken van de ambities. De Omgevingswet kan effect hebben op de mogelijkheden omtrent het kostenverhaal voor bovenplannen en de bijdrage ruimtelijke ontwikkelingen zoals opgenomen in de nota Planoverschrijdende Ruimtelijke Openbare Faciliteiten. De nota dateert uit 2011 en wordt binnenkort geactualiseerd.

Naast de invoering van de Omgevingswet vindt de herziening van de Onteigeningswet en de Wet Voorkeursrecht Gemeenten plaats via de zogenaamde aanvullingswet Grondeigendom, waaraan momenteel ook wordt gewerkt. Hierin is tevens aandacht voor (vrijwillige) stedelijke kavelruil. Het nieuwe stelsel biedt mogelijkheden om als lokale overheid flexibeler te kunnen inspelen op ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. De mate van flexibiliteit heeft invloed op het grondbeleid en de wijze waarop de gemeente met haar grondvoorraad wil omgaan.

Ad 2. Ladder duurzame verstedelijking

De ladder voor duurzame verstedelijking is een instrument waarmee vraag en aanbod van stedelijke functies op elkaar worden afgestemd. Doel is goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de binnenstedelijke ruimte in stedelijke gebieden. De ladder is als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen. De gemeenten hebben met de provincie Noord-Holland onder andere afspraken gemaakt ten aanzien bedrijventerreinen en woningbouwproductie. Deze laatste afspraken zijn bijvoorbeeld vastgelegd in het RAP (Regionaal Actie Programma). Een blijvende monitoring op de regionale afspraken is essentieel. Hiermee wordt voorkomen dat projecten juridisch worden gedwarsboemd op uitvoering. Om mogelijke claims te voorkomen worden de belangen van bestaande (contract)afspraken gerespecteerd. Een bestemmingsplan, dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de vorm van een uitleggegebied mogelijk maakt, moet verplicht vergezeld gaan van een toelichting waarin de toets aan de ladder is beschreven.

Ad 3. Grondbeleid nieuwe stijl

In 2019 wordt de nieuwe nota Grondbeleid aan de Raad ter vaststelling voorgelegd. *Belangrijke onderwerpen van deze nieuwe nota Grondbeleid zijn:*

- Situationeel grondbeleid. Dit houdt in dat per situatie een ontwikkelstrategie wordt geselecteerd. Voor een specifiek project of gebied zijn de parameters 'doel/prioriteit' en 'grondposities' nuttig. De eerste wordt bepaald vanuit diverse strategische beleidskaders zoals bijvoorbeeld een omgevings-, ontwikkelings- of gebiedsvisie. De tweede wordt bepaald vanuit de feitelijke financiële en juridische grondpositie;
- Risicomanagement, waarbij ingegaan op de gewenste omvang het weerstandsvermogen en reserve gronden;
- Het aanpassen van het grondbeleid en het inzetten van haar instrumentarium op de huidige wet en regelgeving maar ook het anticiperen op de nu bekend zijnde aankomende wijzigingen in wet en regelgeving;
- Spelregels opstellen inzake het inbrengen van bestaande gemeentelijke vastgoedposities in een grondexploitatie of verkoop daarvan aan een al dan niet ontwikkelende marktpartij.

Ad 4. Macro economische ontwikkelingen

De economische ontwikkelingen in metropool regio Amsterdam zorgen ervoor dat voor Purmerend de macro economische signalen op steeds meer terreinen een groeiend perspectief bieden. Het consumentenvertrouwen, de werkgelegenheid en de economische groei blijven zich positief ontwikkelen met als gevolg een stijgende vraag op de woning- en bedrijvenmarkt naar woningen en bouw kavels. Door deze stijgende vraag naar met name woningen, zijn de afgelopen jaren de VON (vrij op naam) prijzen van woningen sterk gestegen. De grondprijzen in lopende grondexploitaties profiteren daarvan. Een belangrijke oorzaak van de stijgende vraag naar woningen is de tot nu toe aanhoudende lage hypotheekrente, de sterke groei van woningzoekenden en een groeiende werkgelegenheid in de regio en dan met name in Amsterdam.

Vanwege de explosieve vraag naar woningen stijgen de bouwkosten en worden grondstoffen schaars, waardoor de bouwproductie stagneert en de prijzen nog verder zullen stijgen met als gevolg dat de woningen voor bepaalde bevolkingsgroepen onbetaalbaar dreigen te worden. Het bedienen van de lokale woningmarkt komt daarmee onder druk te staan. Tevens bestaat er een reële kans dat de hypotheekrente op enig moment gaat stijgen, de signalen hiervoor hebben zich al aangediend in de vorm van een lichte stijging van de hypotheekrente voor aflossingsvrije hypotheeklen. Verdere stijging kan grote gevolgen hebben voor de woningmarkt.

Ad 5. Ontwikkelingen in lopende projecten

De ontwikkelingen op woningmarkt waarbij de vraag naar woningen alleen maar toeneemt, heeft zich in 2017 in de projecten ook voorgedaan. In Kop West zijn op een enkele bouw kavel na alle kavels in bouwveld A voor particulier opdrachtgeverschap verkocht. Vanwege dit succes is in 2017 gestart met de verkoop van 20 particuliere bouw kavels in bouwveld D. De belangstelling is enorm. De opties waren zeer snel uitgegeven en de eerste kavels zijn verkocht. Het grote bouwveld F is verkocht aan een ontwikkelende partij. Hier worden ca 150 woningen gerealiseerd. Het woningprogramma bestaat uit sociale huur, vrijesector huur en koop.

Binnenstedelijk zet de woningbouwbehoefte zich ook door, vooral particuliere ontwikkelaars starten of zijn getart met de planuitwerkingen om aan de groeiende woningvraag te voldoen. Voor een aantal locaties zijn onderhandelingen gestart, gaande of in een afrondende fase. Dit geldt ook voor in het bezit van de gemeente zijnde locaties.

Sinds 2016 vertoont de vraag naar bouw kavels voor bedrijven op Baanste Noord een stijgende lijn. Op basis van deze trend is voor 2018 het verwacht aantal te verkopen vierkante meter bouwgrond in Baanste Noord op 3,5 ha vastgesteld.

ad 6. Vennootschapsbelasting (Vpb)

Gemeenten dienen sinds 2016 aangifte vennootschapsbelasting (Vpb) te doen voor fiscale ondernemingsactiviteiten, indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. De grondexploitaties in de gemeente Purmerend zijn activiteiten die kwalificeren als fiscale onderneming. Reeds voor de invoering van de Vpb-plicht

voor overheidsonderneming is met een externe adviseur een traject gestart voor het fiscaal beoordelen van de grondexploitaties.

Momenteel bestaat er nog geen volledige duidelijkheid over de fiscale standpunten van de Belastingdienst. Dit speelt landelijk. Naar het zich nu laat aanzien, is de verwachting dat de fiscale resultaten van de grondexploitaties niet direct zullen leiden tot een Vpb-last.

5 Financiering

ALGEMEEN

Eén van de verplichte paragrafen voor de begroting en het jaarverslag is de paragraaf financiering. De verplichting hangt samen met de invoering van de wet Fido (Wet financiering decentrale overheden). Deze paragraaf bevat, conform artikel 13 van het BBV, in ieder geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De paragraaf financiering vormt, samen met de financiële verordening (artikel 212 van de Gemeentewet) en de uitvoeringsregels treasury, een belangrijk instrument voor het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's.

GEMEENTEFINANCIERING

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is, om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid zal worden voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken c.q. uit te zetten.

In het coalitieakkoord is o.a. opgenomen dat in de lopende bestuursperiode een begin wordt gemaakt om de schuldenlast in de komende tien tot vijftien jaar te verlagen. Om dit voornemen te kunnen volgen, is een overzicht opgenomen waarin de ontwikkeling van de schuldenlast over een periode van 6 jaar wordt gepresenteerd. De in het overzicht opgenomen bedragen zijn gebaseerd op de jaarrekening 2017, de begroting 2018 na wijziging (na 1e tussenrapportage 2018) en de meerjarenbegroting 2019-2022.

Prognose geïnvesteerd vermogen en financieringsstructuur (in miljoenen euro's)

	stand 31-12-2017	stand 31-12-2018	stand 31-12-2019	stand 31-12-2020	stand 31-12-2021	stand 31-12-2022
Geïnvesteerd vermogen						
Materiële vaste activa	229,8	250,9	264,7	262,9	257,2	251,6
Financiële vaste activa	57,3	52,6	52,2	51,8	51,3	50,9
Grondexploitaties	44,5	28,2	23,9	20,4	16,4	14,3
Onderuitputting investeringen	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Totaal geïnvesteerd vermogen	331,6	331,8	340,8	335,1	324,9	316,8
Financieringsmiddelen						
<i>Eigen vermogen</i>						
- Algemene reserve	20,3	19,6	17,4	17,1	17,9	20,5
- Bestemmingsreserves	11,3	9,7	7,4	6,8	6,7	6,5
<i>Vreemd vermogen</i>						
- Langlopende leningen o/g	269,7	270,1	270,8	272,6	269,8	255,3
- Voorzieningen	6,1	5,4	4,6	3,8	4,0	4,2
Kortlopende financieringsmiddelen (b.v. kasgeld)	24,3	27,0	40,6	34,8	26,5	30,3

	stand 31-12-2017	stand 31-12-2018	stand 31-12-2019	stand 31-12-2020	stand 31-12-2021	stand 31-12-2022
Totaal financieringsmiddelen	331,6	331,8	340,8	335,1	324,9	316,8

Uit het bovenstaande overzicht blijkt dat de behoefte aan externe (langlopende + kortlopende) financieringsmiddelen afneemt. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de verwachte afname van het geïnvesteerd vermogen en de verwachte toename van het eigen vermogen (algemene reserve en bestemmingsreserves). De belangrijkste onzekerheid in de afname van het geïnvesteerd vermogen zijn de investeringsprognose en de ontwikkelingen in het kader van de bouwgrondexploitaties, zoals de verkoop van gronden.

SCHATKISTBANKIEREN

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden, of te wel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de Staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag). De hoogte van het drempelbedrag is 0,75% van de begrotingsomvang van de decentrale overheid met een minimum van € 250.000.

RENTEBELEID (renterisico's)

In de notitie Rente 2017 van de Commissie BBV (in het kader van de vernieuwing BBV) wordt ingegaan op de verwerking van de rente lasten en -baten in de begroting en jaarstukken. Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze met betrekking tot rente door gemeente (harmonisering), stimuleren dat de gemeente de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en de jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met zijn rente zijn omgegaan (transparantie). De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018. *De belangrijkste zijn:*

- De omslagrente moet op een consistente en eenduidige wijze worden toegerekend aan de individuele vaste activa.
- Het in de begroting voorgerekenende omslagpercentage mag binnen een marge van 0,5% worden afgerond.
- De omslagrente mag maximaal 0,5% afwijken van het werkelijk rentepercentage dat aan de taakvelden moet worden toegerekend.
- Ten behoeve van de getrouwe weergave van de rentelasten in de jaarstukken, wordt een correctie verplicht gesteld indien de werkelijke rentelasten die aan de taakvelden had moeten worden doorbelast meer dan 25% afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerekenende renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend.
- Als er een rentevergoeding over het eigen vermogen (reserves) wordt berekend, dan is deze rentevergoeding maximaal het rentepercentage dat is gebaseerd op het gewogen samenstel van de (bruto) externe rentelasten over het totaal van de lang en kort aangetrokken financieringsmiddelen.

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).

a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	5.229
b. Externe rentebaten over de korte en lange financiering (bibliotheek, P3, hypotheek)	-420
Saldo rentelasten en rentebaten	4.809
c1. Doorberekenende rente grondexploitaties	-688
c2. Projectfinanciering (Baanstee Noord, Stadsverwarming en Woningbouw)	-363
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (Stadsverwarming en Woningbouw)	297
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-754
d1. Rente over eigen vermogen	557

d2. Rente over voorzieningen grondexploitaties -

Totaal aan de taakvelden toe te rekenen rente	1,87%	4.611
e. *) De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2,25%	6.509
f. renteresultaat op het taakveld treasury	0,38%	1.898

*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd. De boekwaarde van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari bedraagt bijna € 289,3 miljoen.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat aan de taakvelden 2,25% wordt toegerekend aan rente. Het deel dat mag worden toegerekend aan rente bedraagt 1,87%. Hierdoor ontstaat een renteresultaat van 0,38% en dat valt dus binnen de marges van de notitie Rente. Daarnaast geldt dat ten behoeve van de getrouwe weergave van de rentelasten in de jaarstukken een correctie verplicht wordt gesteld indien de werkelijke rentelasten die aan de taakvelden had moeten worden doorbelast afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend. Deze afwijking mag niet groter zijn dan 25%. Voor 2019 is de verwachting dat dit binnen de marge valt.

Door de gelijkblijvende rente op de kapitaalmarkt, blijft de gemiddelde rente dalen. De verwachting is dat de gemiddelde rente in 2022 zal uitkomen op 1,8%. Dit betekent, om aan de regels te voldoen, dat vanaf 2020 de renteomslag naar verwachting naar 2% zal worden bijgesteld. In de begroting 2019 is rekening gehouden met dit effect door een bedrag te reserveren voor de gesloten budgetten (afval en riolering). In de Kaderbrief 2020 wordt hier nader op terug gekomen.

KASGELDLIMIET EN RENTERISICONORM

De Wet Fido geeft twee concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden; hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is thans vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2019 € 234,6 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2019 € 19,9 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet zo volledig mogelijk te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van rente-aanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie. Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende vier jaren het geval.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen in € 1.000)	2019	2020	2021	2022
---	------	------	------	------

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen in € 1.000)					
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
2	Netto renteherziening op vaste schuld (1a -/ - 1b)	-	-	-	-
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	28.000	48.000	34.000	4.000
3b	Nieuw verstrekte lange leningen	-	-	-	-
4	Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/ - 3b)	28.000	48.000	34.000	4.000
5	Betaalde aflossingen	27.286	46.226	36.833	18.440
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	27.286	46.226	34.000	4.000
7	Renterisico op vaste schuld (2 + 6)	27.286	46.226	34.000	4.000
8	Renterisiconorm	47.970	47.955	46.853	47.619
9a	Ruimte onder renterisiconorm (8 -/ - 7)	20.684	1.729	12.853	43.619
9b	Overschrijding renterisiconorm (7 -/ - 8)	-	-	-	-
Berekening renterisiconorm					
10	Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	239.851	239.774	234.263	238.097
11	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
12	Renterisiconorm (10x11:100) / minimaal 2,5 mln	47.970	47.955	46.853	47.619

EMU-SALDO

Op grond van het bestuurlijk akkoord tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het kabinet van 27 september 2004, moeten gemeenten sinds het jaar 2006 hun EMU-saldo in de begroting opnemen.

Het EMU-saldo van een overheidslichaam kan omschreven worden als het saldo op kasbasis, op basis van chartale geldstromen in een jaar. Het boekhoudstelsel van de Europese Unie is gebaseerd op het kasstelsel (evenals dat van het Rijk), terwijl gemeenten het 'stelsel van baten en lasten' hanteren. Zo kan het voorkomen dat een gemeente een sluitende exploitatie heeft (wettelijke verplichting), maar op kasbasis een tekort. Investeringen worden bijvoorbeeld in de gemeentelijke exploitatie in een aantal jaren afgeschreven, maar in het kasstelsel worden deze bedragen ineens ten laste van het resultaat gebracht. Ook de grondexploitatie kan een substantiële invloed hebben op het EMU-saldo van de gemeente.

Het EMU-saldo van de gemeente werkt door in het EMU-saldo van de nationale overheid. Het EMU-tekort van de staat mag, in het kader van het Stabiliteitspact, maximaal 3% van het Bruto Nationaal Product (BNP) bedragen. Dit percentage is als gevolg van de kredietcrisis in heel Europa onder druk komen te staan: praktisch alle Europese landen overschreden het ruimschoots.

De afgelopen jaren is steeds gebleken dat de begrote EMU-saldi veel hoger zijn dan de werkelijke saldi in de jaarstukken. Dit wordt veroorzaakt door een continu te optimistische inschatting van het jaar van uitgave van ter beschikking gestelde investeringskredieten. Tevens geldt dat voor een individuele gemeente de noodzaak tot het doen van een investeringsuitgave, zich verhoudt tot een theoretische berekening van wat de gemeenten gemiddeld als EMU-saldi zouden mogen realiseren. Niet alle gemeenten plegen tegelijk omvangrijke investeringen. Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals nu zijn verwerkt voor 2017, 2018 en 2019. Vooralnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten voortvloeien.

Jaar	Bedrag (x € 1.000)
2017 (rekening)	€ 476
2018 (begroting)	- € 15.069
2019 (begroting)	- € 8.794

FINANCIERINGSBEHOEFTE EN LENINGENPORTEFEUILLE

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en vier jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten, denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2019-2022 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd, de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen.

De kasgeldlimiet voor 2019 biedt voldoende ruimte voor het opnemen van kort geld om een eventueel beperkt financieringstekort te dekken.

Vanaf 2019 staan behoudens de tijdelijke woningen en het zwembad geen grote en/of nieuwe investeringen gepland. Wel zijn er jaarlijks vervangingsinvesteringen die een gemiddelde afschrijvingstermijn van 19 jaar laten zien met een bijbehorende afschrijvingslast van gemiddeld € 13,7 miljoen. Hier is ook rekening mee gehouden in de spreiding en optimalisatie van de leningportefeuille, door een mix toe te passen op de jaarlijkse financieringsbehoefte met jaarlijks een aanname met het aantrekken van zowel fixe als lineaire geldleningen met een looptijd van 15 jaar.

Voor 2019 wordt rekening gehouden met het aantrekken van nieuwe langlopende geldleningen voor een bedrag van € 28 miljoen.

Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2019 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties.
- Op basis van de laatste liquiditeitsplanning verwachten wij voor 2018 een financieringsbehoefte van € 48 miljoen (*begroting 2018 € 51 miljoen*) en voor 2019 van € 28 miljoen.
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 1 januari 2019 bedraagt ruim € 270,1 miljoen. Dit is inclusief de verwachte aan te trekken lening van € 48 miljoen in 2018.

Het verwachte verloop van onze leningenportefeuille is als volgt (bedragen x € 1.000):

Jaar (bedragen x € 1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	
Stand leningen per 1 januari	269.682	270.109	270.822	272.596	269.763	
Aflossingen	47.573	27.287	46.226	36.833	18.440	-/-
Nieuw aan te trekken leningen	48.000	28.000	48.000	34.000	4.000	+
Stand leningen per 31 december	270.109	270.822	272.596	269.763	255.323	
Gemiddelde rente %	2,34%	1,90%	1,77%	1,73%	1,78%	

Overzicht verwacht verloop leningportefeuille begrotingsjaar 2019:

(bedragen in miljoenen euro's)	Stand 31-12-2018	Gemiddelde rente %	Aflossing 2019	Stand 31-12-2019
A. Algemeen	259,8	1,86%	27,2	260,6
B. Woningbouw	2,3	3,70%	0,07	2,2
C. Stadsverwarming Purmerend	8,0	2,65%	-	8,0
Totaal	270,1	1,90%	27,3	270,8

Toelichting:

ad A. De leningportefeuille Algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2018 € 259,8 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,86%. De aflossingsverplichting in 2019 bedraagt € 27,2 miljoen.

ad B. De leningportefeuille Woningbouw bedraagt per 31 december 2018 € 2,3 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 3,70%. De aflossingsverplichting in 2019 bedraagt € 0,07 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

ad C. De leningportefeuille Stadsverwarming Purmerend bedraagt per 31 december 2018 € 8,0 miljoen. Deze geldlening is aangetrokken ter financiering van de kapitaalbehoefte van de Stadsverwarming en is doorverstrekt aan de Stadsverwarming Purmerend. Gemiddeld rentepercentage bedraagt 2,65%. De aflossingsverplichting in 2019 is nihil. Deze fixe lening van € 8 miljoen wordt afgelost in 2023.

In het kader van de voorgenomen afbouw van de schuldenlast worden geen leningen meer aangetrokken en doorverstrekt aan Stadsverwarming. In plaats daarvan wordt volstaan met het garanderen van nieuwe geldleningen.

GARANTSTELLINGEN STADSVERWARMING

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van de BV Stadsverwarming. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen.

Zoals hierboven al is aangegeven worden geen nieuwe geldleningen meer verstrekt maar wordt volstaan met het garanderen van nieuwe geldleningen. Voor de periode 2016-2019 wordt in totaal voor een bedrag € 30 miljoen aan nieuwe geldleningen verwacht. Deze leningen zijn voor de financiering en herfinanciering van de bestaande bedrijfsactiviteiten.

Voor de periode tot eind 2019 ligt daarmee het plafond voor te verstrekken garanties op langlopende geldleningen op € 80 miljoen.

KOERSRISICO

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie, zullen naar verwachting niet plaatsvinden. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

RISICOANALYSE

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

6 Bedrijfsvoering

ALGEMEEN

Bedrijfsvoering schept voorwaarden en biedt ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën, Personeelszaken en meer. Bedrijfsvoering ondersteunt. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven. Om aan te bieden wat nodig is, schakelt Bedrijfsvoering continu tussen maatwerk en standaardisatie. Vanuit de Rijksoverheid wordt voor de bedrijfsvoering sterke nadruk gelegd op standaardisatie. Bijvoorbeeld om de gemeentebegrotingen op een zelfde manier in te delen of om de informatiehuishouding generiek te maken. Maar om in te spelen op specifieke situaties is vaak maatwerk nodig. Bedrijfsvoering moet meebewegen met de dynamiek in de organisatie maar ook goede invulling geven aan standaards om aangesloten te blijven op de ketenpartners. Om de raad meer inzicht te geven in de aard en omvang van de overhead is het hoofdstuk 'Overzicht overhead' in de begroting opgenomen.

VOOR DE STAD

Onze organisatie werkt voor de stad. De medewerkers geven handen en voeten aan de beslissingen van de politiek. Om dat zo goed en efficiënt mogelijk te doen, organiseren wij ons dicht bij de stad. Hiervoor hebben we de organisatie ingedeeld in drie domeinen: het Ruimtelijk domein, het Maatschappelijk domein en het domein Bedrijfsvoering en Diensten. Het is een platte organisatie met korte lijnen, met medewerkers die ingezet worden op hun talent en die zich zichtbaar betrokken voelen bij de stad. Een groot deel woont in (of om) Purmerend. We hebben een open en moderne werkomgeving die het samenwerken ondersteunt. In de uitvoering van ons werk blijven we steeds zoeken naar de meest passende manier van werken. Soms direct met de stad, soms indirect.

Een grote groep medewerkers van het Ruimtelijke en Maatschappelijk domein staat in hun werk direct in verbinding met inwoners en ondernemers in de stad. Zij zien hierdoor de diversiteit aan problemen waar sommige Purmerenders mee worstelen. Zij worden uitgedaagd om zich in hun problematiek te verplaatsen en hun deskundigheid in te zetten om het wonen en leven in Purmerend een stukje beter te maken. Het werk van de medewerkers van Bedrijfsvoering en Diensten richt zich meer op de interne organisatie, het uitvoeren van wettelijke taken en het vastleggen en beheren van procedures. Computersystemen moeten goed werken en salarissen moeten op tijd worden betaald. Maar ook in dit domein houden we het blikveld breed en verbinden we de inspanningen met het grotere geheel: werken voor de stad. Hoe helpen en ondersteunen we de collega's die in directe verbinding staan met buiten het beste. Dit levert een breed gedragen gevoel op dat het werk in de ondersteuning extra betekenis heeft.

Als organisatie zoeken we steeds naar een goede balans tussen een efficiënte en bedrijfsmatige werkorganisatie en een effectieve gemeente die uitgaat van de stad. Bedrijfsvoering en Diensten schakelt daarom continu tussen maatwerk en standaardisatie. Dit is de uitdaging waarmee we verder mee aan de slag gaan, wat in deze bestuursperiode tot uitdrukking zal komen. Daar waar dat kan, sluiten we aan bij ketenpartners in de regio zoals de provincie, het waterschap en de omgevingsdienst. Met deze partners werken we samen aan plannen en processen. Samen gaan we ons de komende periode inzetten voor de stad.

ORGANISATIEONTWIKKELING

Naast politieke besluiten, zijn er externe ontwikkelingen die effect hebben op de organisatie, zoals een groeiende economie, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen. Deze (toekomstige) ontwikkelingen brengen we in beeld en vertalen we naar effecten op teams en functies. Hierdoor krijgen we zicht op welke mensen we in de toekomst nodig hebben en kunnen we daar tijdig op inspelen (strategische personeelsplanning).

We hebben oog voor onze medewerkers en investeren in hun ontwikkeling door het bieden van kansen, zowel in doorstromen naar andere functies als opleidingen. Dit kunnen trainingen of opleidingen zijn, maar ook bijvoorbeeld stages om werkervaring op te doen. In de Week van de Mobiliteit die we al een aantal jaar samen met andere

organisaties organiseren, krijgen medewerkers de mogelijkheid een grote diversiteit aan workshops te volgen om hun blik te verbreden.

Veel Purmerenders zijn tevreden over de gemeente, maar we maken ook mee dat er ontevredenheid is. Soms uit zich dat in agressie. Agressie tegenover onze medewerkers tolereren we niet en als zich een incident voordoet, handelen we adequaat. Medewerkers die vanuit hun werk te maken kunnen krijgen met agressie krijgen een training aangeboden hoe zij kunnen handelen bij boze en soms agressieve reacties.

Door de economische groei hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt, waarbij de concurrentie tussen werkgevers groot is. Hierdoor moeten we meer inspanningen plegen om de juiste kandidaten te bereiken en te interesseren om bij ons te solliciteren. We werken aan onze arbeidsmarktcommunicatie om ons te profileren als interessante werkgever. Om nieuwe medewerkers een goede start te geven werken we aan een introductieprogramma.

Dat we langer moeten doorwerken weten we inmiddels. Als werkgever hebben we de verantwoordelijkheid medewerkers te faciliteren om vitaal de AOW-leeftijd te halen. Leidinggevenden en medewerkers zijn hierover met elkaar in gesprek en kijken gezamenlijk wat nodig is om duurzaam inzetbaar te blijven. Kun je het werk dat je nu doet ook in de toekomst blijven doen, binnen of buiten Purmerend, hoe is het met je fysieke en mentale gesteldheid. We bieden maatwerk door per situatie te kijken naar een passende oplossing.

In 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Dit heeft gevolgen voor onze organisatie omdat de wetgeving en cao zal gaan veranderen. Onze medewerkers krijgen bijvoorbeeld in plaats van een eenzijdige aanstelling een tweezijdige arbeidsovereenkomst. De voorbereidingen naar deze nieuwe situatie zijn inmiddels in gang gezet en zullen de komende tijd de nodige aandacht vragen.

HET BETER WERKEN

Het Beter Werken is inmiddels gemeengoed. Bijna alle teams gebruiken nieuwe werkomgevingen gericht op flexibiliteit, informatie-uitwisseling en samenwerken. De inzet in 2019 is gericht op het overgaan van de resterende teams naar Het Beter Werken. Tevens zullen in 2019 een aantal installatietechnische maatregelen geëffectueerd moeten worden om Het Beter Werken te ondersteunen via een betere klimaatbeheersing. Er wordt ingezet op uitbreiding van de verhuur van de derde en vierde etage van het Stadhuis tot een volledige benutting van de vrije vloeroppervlakte, rekening houdend met de eigen behoeften van de gemeentelijke organisatie.

INFORMATIEVOORZIENING

Digitalisering

De ruimte voor het gemeentelijk informatiebeleid wordt steeds meer ingekaderd door landelijk beleid. Dit beleid is onlangs herijkt onder de noemer NL DIGIbeter. De sturende werking van dit beleid gaat vooral over de standaardisatie van koppelingen. De koppelingen zijn bedoeld om informatie te kunnen delen met organisaties waarmee we samenwerken en om gebruik te kunnen maken van moderne digitale en veilige identificatiemiddelen. Purmerend stemde binnen de VNG in met de collectivisering van informatievoorzieningen. Dit betekent dat gemeenten samen systemen en werkwijzen ontwikkelen. Met de bedoeling om hiervan ook samen gebruik te maken. Dit is een ontwikkeling die op de langere termijn effectief kan zijn. Nu zijn er nog weinig praktisch bruikbare instrumenten in samenwerking tot stand gekomen.

Voor de korte termijn blijven we gebruik maken van standaard systemen die leveranciers ons aanbieden. Deze zetten we zo goed mogelijk in voor digitale dienstverlening en de efficiency van onze interne organisatie. We kiezen doelbewust voor standaard systemen. Er mag alleen maatwerk zijn bij de inrichting van de systemen. Dit is een voorwaarde om de systemen beheerbaar en daarmee robuust te houden.

Aansluitend bij de transitie van onze organisatie is de interne ondersteuning met Informatievoorziening sterk gericht op wat er nodig is om de producten en diensten te leveren aan onze inwoners en bedrijven. Aansluitend bij de

specifieke behoefte. Vandaar dat we projecten in nauwe samenwerking met de collega's uit het Ruimtelijk en Maatschappelijk kiezen en prioriteren.

Technische infrastructuur

Door de snelle technologische ontwikkelingen in de maatschappij, merken wij in Purmerend dat we onze servers, data-opslag en andere onderdelen van de technische infrastructuur eerder moeten vervangen dan we gewend zijn. Ruim voordat de apparatuur technisch is versleten, is vervanging nodig om functioneel op peil te blijven. Deze ontwikkeling is niet van tijdelijke aard. We hebben ons vervangingsschema onder de begroting hierop aangepast.

Huur van software in plaats van koop

Leveranciers kiezen er voor om de software steeds meer als zogenaamde SaaS (software as a service) aan te bieden. Dit biedt hen de mogelijkheid om de software vaker en gemakkelijker aan te passen op wat de gemeenten nodig hebben. In Purmerend maken we hierdoor nu meer gebruik van de gehuurde software, die op de netwerken van de leveranciers staan. Deze verandering heeft verschillende effecten. Wij moeten bijvoorbeeld meer kennis en ervaring opdoen om met deze externe software te koppelen en de gegevens veilig te gebruiken in programmatuur die elders is geïnstalleerd. Een ander effect is dat het beheer in onze organisatie minder tijd gaat vragen.

Informatieveiligheid

De aandacht voor Informatieveiligheid binnen onze organisatie is nu structureel. Dit onderwerp is van belang omdat de taakuitvoering van de gemeente steeds afhankelijker is geworden van informatie. Maar minstens zo belangrijk is dat we aantoonbaar zorgvuldig moeten en willen omgaan met de gegevens over onze burgers en de bedrijven. We volgen een continu proces waarbij we 'de lat steeds iets hoger leggen', aansluitend bij wat ons is opgelegd met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Daarbij gaan we steeds meer over naar het bepalen en denken van uit de risico's die we lopen. Op basis daarvan bepalen we welke maatregelen nodig zijn en welke kosten dit met zich mee brengt.

Werken met data: DataLab

Als praktische vertaling van het 'werken voor de stad' merken we dat er behoefte is aan data, aan gegevens, voor een specifiek maatschappelijk vraagstuk. Hier spelen we op in om onze gegevens zo veel als mogelijk toegankelijk te maken, met in acht name van de regels voor de privacy en informatieveiligheid. Ook dit is een ontwikkeling die landelijk is terug te vinden. De VNG heeft een zogenaamde 'high-value-list' gepubliceerd waarbij wij worden uitgedaagd om de gegevens op deze lijst als open data aan te bieden, zodat elke inwoner en ondernemer en gebruik van kan maken.

Zaakgericht werken

De invoering van zaakgericht werken is in toenemende mate aan de orde. Deze manier van werken is bijvoorbeeld ook een leidend principe voor de ontwikkeling van het DigitaalStelsel-Omgevingswet, zoals dat nu onder regie van het ministerie van BZK tot stand komt.

Ons zaakstelsel wordt stap-voor-stap verder ingevoerd. De prioriteit ligt nu bij de digitalisering van documenten. Digitale documenten worden per zaak opgeslagen en beheerd. Dit blijkt effectief en ook veel gebruiksgemak te bieden, zoals de collega's voor de inkomensbijstand dit nu bijvoorbeeld ervaren.

Stelsel van basisregistraties

Er wordt al jaren aan dit stelsel gewerkt. Dit zullen we ook in 2019 voort zetten. Dit gaat concreet over het toevoegen van nieuwe gegevens aan de basisgegevens en over het doorvoeren van veranderingen in de bestaande registraties. Zo is het bijvoorbeeld een ingrijpende verandering om de WOZ-waarde niet langer te baseren op de inhoud van panden maar op de gebruiksoppervlakten. Deze omzetting is verplicht. Het is ook kostbaar en arbeidsintensief.

Documentaire informatievoorziening

We vervolgen in 2019 de overgang naar volledig digitaal werken. Dit betekent dat de digitale documenten de originelen zijn en dat we geen papier meer hoeven te archiveren. Voor een deel is dit al het geval. Maar voor een groot deel nog niet en moeten we de papieren versie nog behouden, naast het digitale exemplaar. Er is nu een onvermijdelijke, weinig efficiënte, overgangssituatie die we zo snel mogelijk willen afsluiten, maar waarbij technische belemmeringen soms een rol spelen.

BETALINGSGEDRAG

Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemeente hanteert als voorwaarde dat er binnen 30 dagen wordt betaald. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt momenteel 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om de individuele overschrijdingen terug te dringen.

7 Verbonden partijen

DOELSTELLING

Deze paragraaf geeft inzicht in de partijen waarmee de gemeente Purmerend is verbonden. In onderstaand overzicht beschrijven wij de verbonden partij, de wijze waarop de bestuurlijke zeggenschap is vormgegeven en de hoogte van de jaarlijkse bijdragen.

WAT IS EEN VERBONDEN PARTIJ

Een privaot- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

HOE KIJKEN WIJ AAN TEGEN INHOUDELIJKE AANSTURING VERBONDEN PARTIJEN?

De gemeente Purmerend heeft om diverse redenen een belang in verbonden partijen. Dit kan diverse oorzaken hebben:

- Vanuit het verleden ontstaan, gemeentelijk belang beperkt, maar financieel interessant vanwege dividendinkomsten.
- Strategisch belang: de gemeente heeft er belang bij of is wettelijk verplicht om via gemeenschappelijke regelingen of besturen invloed te hebben in bepaalde, meer inhoudelijke, zaken. Door deze verbonden partijen wordt het mogelijk bepaalde voorzieningen voor de (inwoners van de) gemeente beschikbaar te hebben en daarbij ook bestuurlijke invloed uit te oefenen.
- Verzelfstandigde gemeentelijke onderdelen: qua bestuur en organisatie zijn er voormalige gemeentelijke onderdelen op afstand gezet. Door financiële relaties of bestuurlijke vertegenwoordiging heeft de gemeente nog invloed op de koers van deze verzelfstandigde onderdelen.

Al deze samenwerkingsverbanden hebben als overeenkomst dat het bestuur van de gemeente Purmerend via deze samenwerkingsverbanden een bijdrage kan leveren aan het behalen van de verschillende programmadoelstellingen. Als dit wijzigt moet de gemeente de wijze van betrokkenheid in de betreffende partij heroverwegen.

BEGROTINGSCRITERIUM IN RELATIE TOT VERBONDEN PARTIJEN

Het begrotingscriterium houdt in dat binnen de spelregels van de raad, geen overschrijdingen op programmaniveau mogen plaatsvinden. Een belangrijk dilemma in het kader van de verbonden partijen, is dat door de wijze waarop de bestuurlijke zeggenschap is georganiseerd (op afstand), de uitkomsten van de begroting en jaarrekening van de verbonden partijen en de gemeentelijke bijdrage niet altijd direct beïnvloedbaar zijn.

Over voorstellen voor de ontwikkeling van de gemeentelijke bijdrage hanteert onze gemeente de volgende beleidslijn:

- Financieel effect gebaseerd op nieuw beleid van verbonden partij kan alleen opgenomen worden in de begroting en de budgetten na instemming van de raad, passende binnen de (financiële) spelregels voor nieuw beleid van de gemeente.
- Financieel effect gebaseerd op bestaand beleid van verbonden partij beschouwen als onvermijdelijke wijziging en deze als zodanig behandelen in de begroting en begrotingsaanpassingen.

De belangrijkste verbonden partijen van Purmerend zijn:

Programma 2 Samenleving

Verbonden partij	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek/Waterland
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	In stand houden Gezondheidsdienst
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	Dit betreft een gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten in Waterland, Zaanstad en Oostzaan. Gemeenten zijn verplicht om alleen, of samen met anderen, een gezondheidsdienst in stand te houden. Bestuurlijk is de gemeente vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	Eigen risicodragers WW-verplichting, omvang projectenportefeuille, doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid (WWGA/WIA), calamiteiten binnen taakveld (uitbraak infectieziekten of rampenbestrijding).
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 1.624.234
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 2.800.000
Resultaat 2017	€ 234.575
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2019	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 275.622
Geraamde bijdrage 2019	€ 279.844

Verbonden partij	BaanStede werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	In liquidatie
Risico's	BaanStede heeft geen eigen vermogen. Risico's zijn voor rekening deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	nihil
Vreemd vermogen ultimo 2017	nihil
Resultaat 2017	- € 1.792.390
Realisatie dividend 2017	N.v.t.
Begroot dividend 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.

Verbonden partij	Werkom
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.M.M. Rotgans
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met Zaanstad
Ontwikkeling	Gestart sinds 1-1-2018

Risico's	Werkom heeft geen eigen vermogen. Risico's zijn voor rekening deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	N.v.t.
Vreemd vermogen ultimo 2017	N.v.t.
Resultaat 2017	N.v.t.
Realisatie dividend 2017	N.v.t.
Begroot dividend 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 8.613 (x 1.000)
Geraamde bijdrage 2019	€ 8.745 (x 1.000)

Programma 4 Milieu

Verbonden partij	Omgevingsdienst IJmond
Vestigingsplaats	Beverwijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. PL.v. Meekeren
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 13 andere gemeenten en de provincie
Ontwikkeling	De GR anticipeert op de invoering van de Omgevingswet. Voor de uitvoering van de taken zijn de Wet VTH en het Energieakkoord belangrijke uitgangspunten. Toenemende aandacht voor circulaire economie. Voortdurende inzet op verbeteren van de dienstverlening en verminderen van administratieve lasten.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 558.225
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 3.700.000
Resultaat 2017	€ 13.416
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2018	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 137.905
Geraamde bijdrage 2019	€ 143.293

Programma 8 Veiligheid

Verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijk vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Bij de vorming van de GR is overeengekomen dat de lasten via een groeimodel worden verdeeld van historische gegevens naar objectieve verdeelmaatstaven, waarbij de Veiligheidsregio in dezelfde periode een taakstelling op de totale begroting moet realiseren.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 2.105.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 23.556.000
Resultaat 2017	€ 752.000
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2018	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 5.818.835
Geraamde bijdrage 2019	€ 5.952.668

Programma 9 Economie

Verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Gebiedsbeheer landschappen Twiske en Waterland
Aard	Beheer van landschappen Twiske en Waterland
Ontwikkeling	Sinds 2013 zijn het Twiske en Landschap Waterland samengegaan in het recreatieschap Twiske-Waterland.
Risico's	Het benodigd weerstandsvermogen van € 520.000 is afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 2.326.630.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 2.896.926
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 0
Resultaat 2017	€ 322.818
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2018	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 79.885
Geraamde bijdrage 2019	€ 81.083

Programma 10 Bestuur en concern

Verbonden partij	Waterlands archief
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	D. Bijl
Openbaar belang	De regeling heeft als doel de belangen m.b.t. de archiefbescheiden en collecties die berusten in de archiefbewaarplaatsen van de gemeenten in gezamenlijkheid te behartigen.
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 5 andere gemeenten
Ontwikkeling	De mogelijkheden tot samenwerking met het gemeentearchief Zaanstad worden verkend.
Risico's	Risico's betreffen met name de bedrijfsvoering.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 562.108
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 677.937
Resultaat 2017	€ 478.526
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2018	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 507.627
Geraamde bijdrage 2019	€ 524.838

Algemene dekkingsmiddelen

Verbonden partij	BV Stadsverwarming
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Stadsverwarming Purmerend (SVP) heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet (2013) de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
Aard	De BV Stadsverwarming is een 100% deelneming van de gemeente Purmerend. De BV koopt en verkoopt warmte en heeft hiervoor een eigen distributienet. De deelneming van de gemeente in de BV bedraagt ruim € 38 miljoen.
Ontwikkeling	Vanaf medio 2014 is 80% van de jaarlijkse warmtebehoefte van de klanten van SVP afkomstig van biomassa en is daarmee klimaatneutraal.
Risico's	Wet- en regelgeving, gasprijsonwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 11.064.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 102.479.000

Resultaat 2017	-€ 5.143.000
Realisatie dividend 2017	Geen
Begroot dividend 2018	Geen
Geraamde bijdrage 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.

Verbonden partij	BNG
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
Ontwikkeling	De BNG heeft zich in 2016 sterker gericht op nieuwe producten (o.a. energietransitie financieringsfaciliteit) en verduurzaming van de balans.
Risico's	Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 4.953.000.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 149.514.000.000
Resultaat 2017	€ 4.953.000.000
Realisatie dividend 2017	Geen
Begroot dividend 2018	Geen
Geraamde bijdrage 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.

Verbonden partij	Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Ontwikkeling	HVC heeft ambities voor een duurzame toekomst.
Risico's	De bedrijfsvoering staat op grote afstand van de aandeelhouders.
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 103.216.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 846.006.000
Resultaat 2017	€ 13.585.000
Realisatie dividend 2017	N.v.t.
Begroot dividend 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	N.v.t.
Geraamde bijdrage 2019	N.v.t.

OVERIGE OVERZICHTEN

Subsidies

Subsidiebudgetten per beleidsveld programma 2	
BV021 Kunst en cultuur	-4.335.693
BV022 Sport en recreatie	-4.018.055
BV024 Jeugd	-4.366.721
BV025 Onderwijs	-1.593.183
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	- 14.971.987
BV027 Werk en inkomen	-66.405
Totaal subsidiebudget programma 2	-29.352.044

De subsidiebudgetten zijn inclusief sportsubsidie (op basis van de sportverordening), Beschermd Wonen, Onderwijsachterstandenbeleid, evenementen, Jeugdzorg (toegang en ambulante zorg), GGD (preventie), inloopfunctie GGZ en Cliëntondersteuning.

De budgetten, zoals deze worden vastgesteld in de programmabegroting 2019, worden in een separaat overzicht subsidieplafonds opgenomen. Het college zal de subsidieplafonds vaststellen en publiceren na vaststelling van de programmabegroting 2019.

De in 2019 te verlenen subsidie per instelling zijn met ingang van januari 2019 opgenomen in het subsidieregister op Purmerend.nl.

Uitgangspunten begroting 2019-2022

Dit zijn de technische uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de ramingen in deze begroting:

- De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. De laatst afgesloten cao heeft een looptijd tot 1-1-2019. Voor het jaar 2019 wordt naast een cao effect ook een verhoging van de pensioenpremie verwacht, conform het meerjarig pensioenbeleid van het ABP. Voor het jaar 2019 houden wij rekening met een stijging van de totale loonkosten met 2,5% en voor de jaren 2020-2022 met een stijging van 2%. Dit is inclusief de ontwikkeling van de werkgeverspremies.
- De personeelsformatie is gebaseerd op het organogram per 1 februari 2018, inclusief alle wijzigingen en genomen besluiten tot en met januari 2018. De ambtelijke functies begroten we tegen de functionele schaal met een anciënniteit van trede 10.
- Voor de subsidies houden we rekening met een jaarlijkse indexatieverhoging van 1,5%. Indien instellingen zelf een hogere cao-ontwikkeling hebben volgt er geen aanvullende compensatie. Met de instellingen is afgesproken dat voor het lopende jaar niet meer wordt gecompenseerd voor loonkostenstijgingen gekoppeld aan de ambtenaren cao. De jaarlijkse indexatieverhoging vindt plaats bij de verleningsbeschikking voor het subsidie jaar t+1.
- De kosten van derden zijn goederen en diensten die aan de gemeente worden geleverd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de kosten van energie, kantoorartikelen, accountantsdiensten, onderhoud aan gebouwen en infrastructuur, schoonmaak en softwarelicenties. In afwijking van de CBS-indexering gaan we uit van een jaarlijkse groei van 1,0%. Hiermee onderstrepen we de blijvende inzet om goedkoper en met een hogere kwaliteit in te kopen. In de budgetten is de groei niet functioneel verwerkt. In het geval van excessieve stijgingen kan met onderbouwing aanspraak worden gemaakt op de collectieve stelpost. Reguliere stijgingen dienen binnen het betreffende programma/beleidsveld te worden opgevangen.
- Voor de leges, afvalstoffen- en rioolheffing geldt het criterium van 100% kostendeckenheid. Dit betekent enerzijds dat niet meer mag worden geheven dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing. Het betekent anderzijds dat kostenstijgingen bijvoorbeeld als gevolg van CAO ontwikkelingen in deze tarieven worden doorberekend. De hoogte van deze tarieven zijn ondermeer afhankelijk van de tijdsbesteding en de kosten van overhead. De opbrengsten worden gebruikt om de kwaliteit van de activiteit te waarborgen en om personeels-, huisvestings- en materiaalkosten te dekken. Van een aantal tarieven wordt het maximaal te heffen bedrag vastgesteld door de Rijksoverheid zoals de tarieven voor reisdocumenten, het rijbewijs en de tarieven voor aktes uit de registers van de burgerlijke stand.
- De OZB, RZB en de overige heffingen (precario-, toeristen-, honden-, reclame- en parkeerbelasting en marktgeden) stijgen jaarlijks nominaal met de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepubliceerd door het CBS in januari van het jaar voorafgaand aan de begroting. Voor 2019 bedraagt de indexering 1,5% (CPI januari 2018).
- Als gevolg van ontwikkelingen op de kapitaalmarkt wordt het renteomslagpercentage voor de meerjarenbegroting 2019-2022 verlaagd van 2,5% naar 2,25%. Dit percentage gebruiken we ook als uitgangspunt voor de berekening van de lasten van (toekomstige) investeringen.
- Voor de doorberekening van rente aan Bouwgronden in Exploitatie (BIE' s) is de toegestane toe te rekenen rente gebaseerd op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Hierbij wordt het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille naar de verhouding vreemd vermogen/ totaal vermogen berekend. Om te voorkomen dat de renteparameter jaarlijks fluctueert, kiezen we in de meerjarenprognose voor een stabiel rentepercentage van 2%.
- De afschrijving van de vaste activa vindt lineair plaats. Voor het afschrijven van de vaste activa hanteren we de afschrijvingstermijnen uit de financiële verordening. De afschrijvingen starten in het jaar na ingebruikname. Op gronden en terreinen schrijven we niet af. Investerings beneden € 25.000 nemen we rechtstreeks in de exploitatie op, uitgezonderd de jaarlijkse vervanging van kleinere auto's die samen worden geactiveerd. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

- Voor verbonden partijen gaan we uit van dezelfde financiële uitgangspunten als voor de eigen begroting. De budgetten worden dus ook geïndexeerd. Het betreft het ISW, de Veiligheidsregio, de Metropoolregio Amsterdam, de GGD, Werkom, de Omgevingsdienst IJmond, het Waterlands archief en het recreatieschap Twiske-Waterland. De meerjarenbegrotingen van de verbonden partijen hebben we verwerkt zoals aangegeven in de zienswijze die door uw raad is vastgesteld.

Autonome ontwikkelingen en niet-autonome ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen zien we als autonome ontwikkelingen en zijn direct verwerkt in het financieel kader:

- Dalende of stijgende cliëntenaantallen (bijvoorbeeld WWB, WMO-voorzieningen) leiden tot navenante aanpassing van de ambtelijke formatie.
- Uitbreiding of krimp van het areaal (in beheer zijnde wegen, straten, groen, meubilair en kunstwerken) zodat het bestaande beheer niet in kwaliteitsniveau hoeft te worden aangepast.
- Leerlingenprognoses met een effect op de benodigde hoeveelheid. Dit geldt onder andere voor het leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting.
- Ontwikkelingen (af- en/of toename) uitkering uit het gemeentefonds (areaal/accres).
- Vervanging van voertuigen en installaties via vervangingsinvesteringen.

Niet-autonome ontwikkelingen zijn:

- Wijzigingen in de kostentoerekening voor wat betreft het effect op de tariefsverhogingen. Tariefswijzigingen zijn afgezien van aanpassing aan de inflatie altijd een keuze.
- Voorstellen waarin het beleid wordt gewijzigd of wanneer nieuwe initiatieven ten opzichte van de meerjarenbegroting 2018-2021 worden gedaan.
- Dalende rijksinkomsten voor specifieke taken. Het uitgangspunt bij rijksinkomsten is dat het gemeentelijk aandeel in de kosten niet stijgt. Bij een dreigende stijging wordt een bezuiniging als keuze aan uw raad voorgelegd.

Samenvatting uitgangspunten 2019-2022:

Loonontwikkeling 2019	2,50%
loonontwikkeling 2020-2022	2,00%
Prijs-/inflatieontwikkeling	1,50%
Omslagrente	2,25%
Rente voor grondexploitaties	2,00%
Subsidies gesubsidieerde instellingen	1,50%
Leges, afvalstoffen- en rioolheffing (100% kostendekkend)	ntb
Gemeentelijke belastingen en overige heffingen 2019 (CBS-CPI januari 2018)	1,50%

Beleidsindicatoren

In deze bijlage treft u een vaste set aan beleidsindicatoren aan. De lijst is ook te raadplegen op www.waarstaatjegemeente.nl, in het dashboard BBV. Op de website is het mogelijk om de indicatoren te vergelijken met een willekeurige andere gemeente, de provincie Noord-Holland, de gemeenten met 50.000-100.000 inwoners of heel Nederland. De getoonde beleidsindicatoren zijn dynamisch en zijn gedateerd 25 juli 2018.

Naast deze indicatoren zijn in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de financiële indicatoren opgenomen.

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting			
Programma/Indicator	Eenheid	Periode	Purmerend Omschrijving
Programma 2. Samenleving			
% Kinderen in armoede	%	2015	5,78 Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	tweede halfjaar 2017	7,3 Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	%	tweede halfjaar 2017	0,2 Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Jongeren met jeugdbescherming	%	tweede halfjaar 2017	0,8 Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2016	2 Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Absoluut verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	0,43 Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
Relatief verzuim	per 1.000 inw. 5-18 jr	2017	52,36 Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	tweede halfjaar 2017	67 Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op aantal deelnemende geme
% Jeugdwerkloosheid	%	2015	1,19 Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	508,5 Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	%	2017	67 Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Bijstandsuitkeringen	per 1.000 inw 18jr eo	tweede halfjaar 2017	34,8 Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
Aantal re-integratievoorzieningen	per 1.000 inw 15-65jr	tweede halfjaar 2017	19,9 Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Programma 3. Wonen			
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2016	1,7 Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
Programma 4. Milieu			
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2016	220 Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	3,5
Programma 5. Bereikbaarheid			

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting			
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met motorvoertuig	%	2015	5 Verkeersongeval met motorvoertuig als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen. Deze indicator is onderdeel BBV en komt te vervallen. Bij de eerstvolgende herziening van de ministeriële regeling wordt deze indicator van Waarstaatjegemeente.nl gehaald.
Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met fietser	%	2015	6 Vervoersongeval met fietser als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen. Deze indicator is onderdeel BBV en komt te vervallen. Bij de eerstvolgende herziening van de ministeriële regeling wordt deze indicator van Waarstaatjegemeente.nl gehaald.
Programma 8. Veiligheid			
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	1,9 Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	2,5 Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	4,2 Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	5,3 Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	aantal per 10.000 inw 12-17jr	2017	191 Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar
Jongeren met delict voor rechter	%	2015	1,79 Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
Hardekern jongeren	per 10.000 inw 12-14jr	2014	0,7 Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar. Deze indicator is onderdeel BBV en komt te vervallen. Bij de eerstvolgende herziening van de ministeriële regeling wordt deze indicator van Waarstaatjegemeente.nl gehaald.
Programma 9. Economie			
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	103,7 Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Funcziemenging	%	2017	42,9 De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Algemene dekkingsmiddelen			
Demografische druk	%	2018	68,2 De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
Woonlasten éénpersoonshuishouder	euro	2018	721 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouder	euro	2018	721 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2013	201 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2014	189 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2015	185 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Besluit Begroting en Verantwoording/Indicatoren gemeentebegroting

WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	185 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2017	191 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Taakvelden per programma

Taakveld	Omschrijving taakveld (x € 1.000)	MJB lasten 2019	MJB baten 2019	MJB lasten 2020	MJB baten 2020	MJB lasten 2021	MJB baten 2021	MJB lasten 2022	MJB baten 2022
0.2	Burgerzaken	-3.253	1.043	-3.038	918	-3.016	918	-2.980	918
0.61	OZB woningen	-356	66	-361	66	-365	66	-369	66
0.62	OZB niet-woningen	-197	50	-199	50	-201	50	-204	50
0.64	Belastingen overig	-44	9	-44	9	-45	9	-45	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	-225	4	-230	4	-235	4	-239	4
8.3	Wonen en bouwen	-1.784	1.802	-1.816	1.833	-1.844	1.858	-1.873	1.886
PGR01 PUBLIEKSDIENSTEN		-5.859	2.973	-5.688	2.879	-5.705	2.904	-5.710	2.932
4.1	Openbaar basisonderwijs	-383	-	-388	-	-394	-	-394	-
4.2	Onderwijshuisvesting	-5.156	-3	-4.690	-3	-4.663	-3	-4.540	-3
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-4.472	1.295	-4.987	1.721	-5.564	2.146	-5.968	2.571
5.1	Sportbeleid en activering	-4.051	-	-4.105	-	-4.160	-	-4.160	-
5.2	Sportaccommodaties	-3.306	1.060	-3.372	1.064	-3.542	1.062	-3.458	1.062
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-5.438	1.297	-5.372	1.297	-5.268	1.297	-5.275	1.297
5.4	Musea	-198	-	-201	-	-203	-	-203	-
5.5	Cultureel erfgoed	-174	-	-175	-	-176	-	-178	-
5.6	Media	-2.149	-	-2.051	-	-2.080	-	-2.079	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.074	1	-1.131	1	-1.212	1	-1.234	1
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-10.176	12	-9.901	-	-10.041	-	-10.181	-
6.2	Wijkteams	-4.036	-	-4.104	-	-4.174	-	-4.244	-
6.3	Inkomensregelingen	-33.679	23.867	-34.681	24.936	-35.262	25.617	-35.337	25.617
6.4	Begeleide participatie	-10.970	-	-10.835	-	-10.688	-	-10.544	-
6.5	Arbeidsparticipatie	-1.317	-	-1.315	-	-1.348	-	-1.349	-
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-8.528	239	-8.881	243	-9.144	248	-9.554	253
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-4.490	573	-4.557	590	-4.580	663	-4.573	677
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-15.607	-	-15.740	-	-15.853	-	-15.882	-
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-9.741	601	-10.652	1.108	-10.748	1.118	-10.761	1.128
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-2.557	-	-2.557	-	-2.557	-	-2.557	-
7.1	Volksgezondheid	-3.120	-	-3.120	-	-3.120	-	-3.119	-
PGR02 SAMENLEVING		-130.624	28.940	-132.816	30.957	-134.776	32.147	-135.589	32.602
8.3	Wonen en bouwen	-1.251	177	-1.222	174	-1.296	171	-1.293	169
PGR03 WONEN		-1.251	177	-1.222	174	-1.296	171	-1.293	169
7.3	Afval	-9.916	12.405	-10.219	12.741	-10.437	12.985	-10.671	13.224
7.4	Milieubeheer	-1.230	8	-1.249	8	-1.825	8	-1.941	8
PGR04 MILIEU		-11.146	12.413	-11.468	12.749	-12.262	12.992	-12.612	13.231
0.63	Parkeerbelasting	-551	2.279	-563	2.279	-574	2.279	-586	2.279
2.1	Verkeer en vervoer	-1.168	10	-1.173	10	-1.185	10	-1.193	10
2.2	Parkeren	-815	-	-694	-	-725	-	-726	-
2.5	Openbaar vervoer	-139	-	-140	-	-147	-	-148	-
PGR05 BEREIKBAARHEID		-2.672	2.289	-2.571	2.289	-2.631	2.289	-2.654	2.289
1.2	Openbare orde en veiligheid	-249	-	-249	-	-250	-	-251	-
2.1	Verkeer en vervoer	-10.084	458	-10.470	458	-10.679	458	-10.817	458
3.4	Economische promotie	-8	-	-8	-	-8	-	-8	-
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.189	109	-5.306	109	-5.335	109	-5.365	109
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-313	-	-313	-	-313	-	-313	-
7.2	Riolering	-5.160	6.813	-5.568	7.260	-5.733	7.454	-5.890	7.611
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-605	570	-614	570	-642	570	-645	570

Taakveld	Omschrijving taakveld (x € 1.000)	MJB lasten 2019	MJB baten 2019	MJB lasten 2020	MJB baten 2020	MJB lasten 2021	MJB baten 2021	MJB lasten 2022	MJB baten 2022
PGR06 BEHEER OPENBARE RUIMTE		-21.606	7.950	-22.528	8.397	-22.960	8.591	-23.288	8.747
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-1.611	1.689	-1.633	2.051	-1.611	1.098	-1.554	1.098
1.2	Openbare orde en veiligheid	-6	12	-6	12	-6	12	-6	12
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-6.451	6.451	-5.932	5.932	-5.883	5.883	-5.340	5.340
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-58	131	-65	133	-72	133	-94	133
5.4	Musea	-123	-	-127	-	-125	-	-124	-
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-834	630	-830	639	-886	639	-887	639
8.1	Ruimtelijke ordening	-297	-	-303	-	-309	-	-314	-
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-9.576	10.003	-7.780	7.780	-1.508	1.508	-941	941
8.3	Wonen en bouwen	-6.025	4.023	-5.542	4.016	-1.704	600	-1.726	600
PGR07 RUIMTELIJKE ORDENING		-24.981	22.938	-22.217	20.563	-12.104	9.873	-10.986	8.763
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-6.153	-	-6.238	-	-6.320	-	-6.411	-
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.341	20	-1.363	20	-1.376	20	-1.391	20
2.1	Verkeer en vervoer	-7	-	-7	-	-7	-	-7	-
PGR08 VEILIGHEID		-7.501	20	-7.609	20	-7.704	20	-7.809	20
3.1	Economische ontwikkeling	-610	201	-467	201	-473	201	-477	201
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-212	89	-213	89	-214	89	-211	89
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-230	175	-230	175	-	175	-	175
3.4	Economische promotie	-184	184	-185	184	-187	184	-187	184
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-121	7	-123	7	-125	7	-126	7
PGR09 ECONOMIE		-1.358	656	-1.218	656	-998	656	-1.002	656
0.1	Bestuur	-8.445	4.878	-8.588	4.972	-8.405	5.068	-8.550	5.167
5.4	Musea	-511	-	-521	-	-534	-	-539	-
PGR10 BESTUUR & CONCERN		-8.956	4.878	-9.109	4.972	-8.938	5.068	-9.089	5.167
0.5	Treasury	593	2.192	1.347	2.826	1.112	2.787	1.112	2.776
0.61	OZB woningen	-25	8.394	-26	8.599	-27	8.808	-27	9.021
0.62	OZB niet-woningen	-13	4.486	-14	4.553	-14	4.621	-14	4.691
0.64	Belastingen overig	-3	782	-3	778	-3	794	-3	800
0.7	Algemene uitk. En ov. Uitk. Gf	-	133.819	-	137.567	-	142.018	-	145.728
0.8	Overige baten en lasten	-1.655	-	-2.719	-	-3.815	-	-4.806	-
3.4	Economische promotie	-	50	-	50	-	50	-	50
PGR11 ALG. DEKKINGSMIDD.		-1.104	149.723	-1.415	154.373	-2.747	159.078	-3.738	163.064
0.4	Overhead	-20.643	204	-21.066	206	-21.265	208	-21.593	209
PGR12 OVERHEAD		-20.643	204	-21.066	206	-21.265	208	-21.593	209
0.8	Overige baten en lasten	-50	-	-50	-	-50	-	-50	-
PGR14 ONVOORZIEN		-50	-	-50	-	-50	-	-50	-
0.10	Mutaties reserves	-2.100	6.691	-796	1.539	-828	266	-2.682	246
PGR15 RESULTAAT BESTEMMING		-2.100	6.691	-796	1.539	-828	266	-2.682	246
Totaal		-239.851	239.851	-239.774	239.774	-234.263	234.263	-238.097	238.097

Samenstelling van het bestuur

Zie onderstaande link voor portefeuillevdeling:

[College van burgemeester en wethouders](#)

